

༥ དམ་ཆེས་སྒྲུང་བའི་སྒྲོན་མ།

མཛེད་པ་པོ། དག་བཤེས་དཔལ་ལྷན་གྲགས་པ།
 ༢༠༡༧

སྒྲིག་སྒྲུབ་མཉེན་ཆས།

pages

དེབ་ཆེད།

5.83inx8.26in

ཡིག་གཞུགས།

Himalaya - A

ཡིག་ཆེད།

14

jampawangchen333@gmail.com

Tampa wangchen Tehor

DREPUNG LOOSENING

P.O. Tibetan Colony-581411

Mundgod (N.K.) Karnataka (INDIA)

Mobile No 9611894649

བྱམས་པ་དབང་ཆེན་ནས་བསྒྲིགས།

ཁོ་དམ་ཆོས་སྒྲུང་བའི་སྒྲོན་མེ།

མཛད་པ་པོ། དགེ་བཤེས་དཔལ་ལྷན་གྲགས་པ།

༢༠༡༧

༥ སྟོན་པའི་དུས་ཆེན་ཁག་གི་ངོ་སྤྲོད།

༡༡། སྟོན་པ་བཙུགས་པའི་མཛུགས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤེས་པ་དག་བཙུགས་པ་ཡང་
དག་པར་རྒྱུགས་པའི་སངས་རྒྱུས་དཔལ་རྒྱལ་བ་ཤུག་ཐུབ་པ་ལ་སྟོན་གསུམ་གྱིས་
བཙུགས་པའི་ཕྱག་འཆལ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ།

དེ་ལ་སྟོན་བྱོན་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་རྩིས་འབྲུག་གཏུལ་བྱའི་ཉམས་ལེན་
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འདིར་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་མཛུགས་པ་རྣམ་ཐར་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའི་ནང་ནས་མཛུགས་ཁྲོད་ཁག་པར་
དུས་ཆེན་གྱི་སྟོན་མཁས་དབང་དུ་མའི་གསུང་ལས་བཏུས་ཏེ་མདོར་བསྡུས་
ཅིང་སྤྲོད་བར།

དེ་ལ་ཡང་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཐུགས་རྩིས་ཅན་དེས། དང་པོ་མ་གྱུར་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐུག་བསྐྱེད་ཀྱི་དང་བཅས་པས་མཛུགས་ཞིང་། བདེ་བ་
རྒྱ་དང་བཅས་པས་མོངས་པར་མི་བཟོད་པའི་ཐུགས་བརྩེ་བཙུགས་པའི་ཕྱག་
པའི་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱོར་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྒྱུགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་དགོངས་པའི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་
ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད། བར་དུ་སྦྱོན་སྟོན་པ་རོལ་ཏུ་སྦྱོན་པ་དུག་དང་བསྡུ་བའི་
དངོས་པོ་བཞིའི་ཉམས་ལེན་ལས་བརྒྱུས་ཏེ་བསྐྱེད་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་
བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་པ་བསྐྱེད། མཐར་བསྐྱེད་པ་བཟང་སངས་
རྒྱུས་སྟོན་གིས་སངས་རྒྱུས་པའི་མཛུགས་པ་བཙུགས་པའི་གནས་མཆོག་ཁྱད་པར་
ཅན་འཕགས་ལྷལ་འོ་རྩིས་ཀྱི་དང་དག་པར་རྒྱུགས་པའི་སངས་རྒྱུས་པ་ལྟེ།

སྤང་དགོས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་སངས་ཤིང་དག་པ་དང་། མཁྱེན་དགོས་ཀྱི་
ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་ཆར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་སྒོ་གྲོས་
རྒྱས་པའི་མཛད་པ་བརྟན་ནས། ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་
རང་རང་གི་སྐལ་བ་དང་འཆོམས་པའི་སྤྱག་བསྐལ་སེལ་ཐབས་དང་། བདེ་བ་
སྦྱབ་ཐབས་སྤང་དོར་གྱི་གནས་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་བཀའ་བསྩལ་བ་ལས། མདོ་
རྒྱ་ཆེར་རོལ་པར། བསོད་ནམས་རྣམ་སྤྲིན་བདེ་སྟེར་སྤྱག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་
སེལ། བསོད་ནམས་ལྷན་པའི་མི་ཡི་བསམ་པ་རྣམས་ཀྱང་འགྲུབ། ཅེས་སོགས་
གདམས་པར་མཛད་དེ། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་རྣམས་དུས་ཏུག་ཏུ་བདེ་བ་
འདོད་ཅིང་། སྤྱག་བསྐལ་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་མི་འདོད་པར་མཚུངས་ལ། དེ་ལ་
བསོད་ནམས་བསགས་ན་མི་འདོད་པའི་སྤྱག་བསྐལ་ཉེས་སྦྱོན་ཐམས་ཅད་
སེལ་བྱུང་བ་དང་། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་འདོད་དོན་བདེ་དགེ་
ཐམས་ཅད་འགྲུབ་བྱུང་པར་གསུངས་པ་ལྟར། བསོད་ནམས་བསགས་པ་ལ་ཅི་
ལུས་ཀྱི་འབད་བཅོམ་བྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ།

དེ་ཡང་བསོད་ནམས་བསགས་པ་ལ་ཐབས་ཚུལ་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་
འགྲིགས་བྱུང་ན། ཆོགས་ཆུང་དུས་ཀྱང་སྐབས་ཆེན་གྱི་བསོད་ནམས་བསག་
ཚུལ་མང་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཞིང་དང་། བསམ་པ་དང་། སྦྱོར་
བ་དང་། དུས་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཁ་ཟས་
ཁམ་ཅིག་ཙམ་ལྟ་བུ་དེ་ཡང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་། ཆོས་སྟོན་པའི་སྒྲ་མ་སངས་
རྒྱས་བྱང་སེམས་སོགས་སྦྱེས་བྱ་དམ་པ་རྣམས་དང་། ཆོས་སྦྱབ་པའི་དགེ་

འདུན་གྱི་ཚོགས། སན་འདོགས་པའི་ཁིང་པ་མ་དང་། ཉམ་ཐག་པའི་ཁིང་ནད་
པ་སོགས་ལ་སྦྱོན་ན་གཞན་ལ་སྦྱོན་པ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེ་བ་དང་།

ཡང་ཟས་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྦྱོན་ཡུལ་བྱ་བྱི་ལྟ་བུ་ལ་སྦྱོན་པའི་ཆོའང་། ཀུན་
སྤོང་མ་གྱུར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཚོབ་
འདོད་དང་། དེའི་ཆེད་དུ་འདི་ལྟ་བུ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་བསོད་ནམས་བསགས་
དགོས་སྟམ་ནས་སྦྱོན་པ་དང་། གཞན་ཡང་རང་གིས་དགོ་བ་གང་བྱས་ནམས་
ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱས་ན་བསམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞན་ལས་པན་ཆུབས་ཆེ་
བ་དང་།

དེ་བཞིན་དུ་སྦྱོན་ཡུལ་མཆོག་དམན་སུ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཅུང་དེ་དང་དེ་
ལ་ཁེངས་དྲེགས་བྱུང་གསོད་ཀྱི་ནམ་འགྱུར་མེད་པར། རང་གི་ལག་གིས་གུས་
ཞབས་ཞེས་དང་བཅས་ཏེ་དངོས་རྗེས་ཆུང་བྱ་ཞིག་སྦྱོན་ནའང་སྦྱར་བའི་སྟོ་
ནས་ཆུབས་ཆེ་བ་དང་།

ཡང་དངོས་རྗེས་ཆེ་ཆུང་གང་ཡིན་ཅུང་ཆོས་བཟང་དུས་བཟང་གི་
སྐབས་དང་། ཡུལ་ཁམས་ལ་སྤྱི་གོ་སོགས་བྱུང་བའི་དུས་ལྟ་བུ་ལ་སྦྱོན་ན། དུས་
ཀྱི་དབང་གིས་གཞན་ལས་འགྱུར་སྟོབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་གསུངས་སོ།

དེ་ལྟ་ན་ཚུལ་དེ་འདྲ་རེ་རེའི་སྟོ་ནས་ཀྱང་བསོད་ནམས་བསགས་པ་ལ་
ཆུབས་ཆེ་བའི་བྱུང་པར་ཡོད་ན། དེ་དག་ཡོངས་རྫོགས་སམ་མང་པོ་སྟབས་
ཅིག་ལ་འཛོམས་ན་འགྱུར་སྟོབས་དང་ཆུབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་སྟོས་མ་དགོས་ལ།
དེ་ནི་དཔེར་ན། ས་ཁིང་ལེགས་པ་ཞིག་ཏུ་ནམ་དུས་རན་པའི་སྐབས་སུ་ལེ་ལོ་

མེད་པར་རེ་འདྲི་དང་སེམས་ཤུགས་ཆེན་པོས་ས་བོན་འདེབས་ལས་ལེགས་
པར་བགྱིས་ན་དེའི་བྱུང་འབྱས་གཞན་ལས་བྱུང་པར་ཆེན་པོ་ཡོང་བ་ལྟ་བུ་
ཡིན་པར་སེམས་སོ།།

དེས་ན་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་སོགས་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་
དམིགས་བསལ་གྱི་མཛད་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་མཛད་ཅིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་
དུས་ཆེན་རྣམས་སུ་དགེ་ཤིག་གང་བསག་ཀྱང་འགྱུར་སྟོབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་
གསུངས་པས་ན། འདི་དག་གི་སྐོར་ཤེས་ནས་སྤངས་འཇུག་ཤིག་ལ་འབད་
གལ་ཆེ་བས། འདིར་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་དུས་ཆེན་སྐོར་ཅུང་ཟད་ཁྱ་ན།
དེ་ལ་སྟོན་པ་བཅོམ་ལུན་འདས་ཤུག་བྱུང་བ་དེའི་དུས་ཆེན་ལ་གྲགས་ཆེ་བ་
ལྷམས་སུ་ཁྱེད་ཀྱིས་པའི་དུས་ཆེན་དང་། སྐྱབས་ལྷམས་པའི་དུས་ཆེན། རབ་ཏུ་བྱུང་
བའི་དུས་ཆེན། སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ཆེན། ཆོས་འཁོར་བསྐྱར་བའི་དུས་ཆེན།
ལྷ་ལས་བབས་པའི་དུས་ཆེན། ཆོ་འཕྱུལ་ཆེན་པོའི་དུས་ཆེན། ལྷ་དཔ་ལས་
འདས་པའི་དུས་ཆེན་བཅས་བརྒྱད་ཡོད་པ་ལས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་དུས་
ཆེན་བཞི་ནི། མངོན་པར་རྒྱགས་པ་སངས་རྒྱས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
བསྐྱར་བ་དང་། ལྷ་ལས་བབས་པ་དང་། ཆོ་འཕྱུལ་ཆེན་པོའི་དུས་ཆེན་བཅས་
ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དུས་ཆེན་བརྒྱད་པོ་དེ། དེ་བཞིའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་དབང་
དུ་བྱས་པར་མངོན་ཏེ། དེ་ལ་སྐྱབས་ལྷམས་པ་ནི་ཆོ་འཕྱུལ་གྱི་དུས་ཆེན་ནང་དུ་
འདུ་བ་དང་། ལྷམས་སུ་ཁྱེད་ཀྱིས་པ་དང་ལྷ་དཔ་ལས་འདས་པའི་དུས་ཆེན་
གཉིས་ནི་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ཆེན་ནང་དུ་འདུས་ལ། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་དུས་

ཆེན་ཡང་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ཆེན་དང་དུས་ཆེས་ཉེ་བས་དེར་བསྐྱས་པ་ཡིན་
ཏེ། འདི་དག་གི་ཚུལ་འོག་ཏུ་བརྗོད་པ་དེས་གོ་རུས་སོ།།

དུས་ཆེས་དེ་དག་གི་ལོ་ཟླ་ཆོས་གྲངས་ངོས་འཛིན་སྐོར་ལ་སྟོན་བྱོན་
མཁས་དབང་ནམས་ཀྱི་བཞེད་སྟེན་འདྲ་མིན་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་དང་ཡོངས་
གྲགས་ཏོར་ཟླ་དང་སྐུར་ནས་བཙེ་སྟེན་ལྟར་ན། ཏོར་ཟླ་དང་པོའི་ཆོས་གཅིག་
ནས་ཆོས་བཙེ་སྟེན་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོའི་དུས་ཆེན་དང་། ཡང་དེའི་ཆོས་
བཙེ་སྟེན་ལ་སྐུ་བཅུ་མས་པའི་དུས་ཆེན་དང་། ཏོར་ཟླ་བ་བཞི་པའི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་
རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་དུས་ཆེན་དང་། ཡང་དེའི་ཆོས་བཙེ་སྟེན་ལ་ལྷམས་སུ་བྱགས་
པ་དེ་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་པ། སྐུ་ཐུང་ལས་འདའ་ཚུལ་བཞུན་པའི་དུས་
ཆེན་བཅས་དུས་ཆེན་གསུམ་འཛིན་དང་། ཏོར་ཟླ་དྲུག་པའི་ཆོས་བཞི་ལ་
ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བའི་དུས་ཆེན། ཏོར་ཟླ་དགུ་པའི་ཆོས་ཉེར་གཉིས་ལ་རྒྱལ་
བ་ལྷ་ལས་བབས་པའི་དུས་ཆེན་ཏེ་དུས་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱི་ངོས་འཛིན་དེ་ལྟར་དུ་
གྲགས་སོ།།

གཞན་ཡང་ཏོར་ཟླ་གསུམ་པའི་ཆོས་བཙེ་སྟེན་ལ་སྟོན་པ་མཆོག་གིས་
དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཅ་རྒྱུད་གསུངས་པའི་དུས་ཆེན་ཡིན་པར་མ་ཟད།
ད་ལྟངས་ཤམ་གྱི་ལར་རིགས་ལྡན་རྒྱལ་པོས་ལོ་ལྟར་དབང་བསྐྱར་མཛད་པའི་
དུས་ཆེན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཏོར་ཟླ་བཞི་པའི་ཆོས་བཙེ་སྟེན་ནི་དགོ་སྤང་མ་
དཔལ་མོས་སྐྱོན་རས་གཟིགས་བསྐྱབས་ནས་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་བརྟེས་པའི་
དུས་ཆེན་ཡིན་པར་ཡང་གསུངས་སོ།།

གཞན་ཡང་ཟླ་བ་ཉ་གང་བའམ་སྟོང་པའི་དུས་དང་། ལྷག་པར་ཉི་
འཛིན་ཟླ་འཛིན་བཅས་ཀྱི་དུས་ནི་ལྷ་དང་ལྷ་མ་ཡིན་ཆེར་འཐབ་པའི་དུས་
དང་། ཉི་ཟླ་གཉིས་སྟེ་གཅན་གྱིས་ཟིན་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གྲོལ་ཐབས་
མཛད་པའི་དུས་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་བརྒྱད་གང་ཡིན་ལ་ཆུ་མིན་
རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་མཚོའི་ནང་གི་སྟོག་ཆགས་ཆོས་མང་པོ་བསད་པའི་དུས་ཡིན་
ཚུལ་མཁས་དབང་འགས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལ་འདུལ་བའི་གཞུང་དུ་ནི་ཟླ་བ་ཡར་ངོའི་ཆོས་བརྒྱད་དང་། བརྩ་
བཞི། བཙུ་ལྔ་བཅས་གསུམ་དང་། ཟླ་བ་མར་ངོའི་ཆོས་བརྒྱད་དང་། བརྩ་བཞི།
བཙུ་ལྔ་སྟེ། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཆོས་ཉེར་གསུམ་དང་། ཉེར་དགུ། གནམ་སྟོང་
བཅས་ཀྱི་དུས་སུ་དཀར་ཕྱོགས་ལ་དགའ་བའི་ལྷ་རྣམས་འཛིན་སྤྱིང་འདྲིར་སྟེ་
བོ་རྣམས་དགེ་ལྡན་གང་བྱེད་གཟིགས་པར་ཐེབས་པའི་དུས་ཆེན་དང་། དེ་
ཡང་ཡར་ངོ་མར་ངོའི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་ལྷའི་འཁོར་རྣམས་དང་། ཆོས་བརྩ་བཞི་
ལ་ལྷའི་བྱ་དང་བྱ་མོ་རྣམས་དང་། ཆོས་བཙུ་ལྔ་ལ་ལྷའི་གཙོ་བོ་རྣམས་
གཟིགས་བསྐྱོར་ལ་ཐེབས་པའི་དུས་ཡིན་ཚུལ་ཡང་གསུངས་སོ།།

དེ་ཡང་བཤད་ཚུལ་འདི་དག་ནི་ཐོན་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་ལ་གྲགས་པ་དང་།
གཤམ་བྱ་ཐུན་མོང་བ་རྣམས་ཀྱི་གོ་བདེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པ་གསང་ཐུགས་སྒྲུ་མེད་ཀྱི་ལྷགས་ལྟར་ན་བྱའི་ཟླ་བའི་དཀར་ཆ་
ཡར་མར་དུ་འཕེལ་འགྲིབ་དང་། ནང་གི་ཐིག་ལེ་ཡར་མར་དུ་བསྐྱོད་ཚུལ་གྱི་
རྟེན་འབྲེལ་དང་། བྱད་པར་དུ་ཉི་ཟླ་གཟའ་འཛིན་ཀྱང་ནང་གི་ལས་རྒྱུད་ཅ་

ཁམས་སུ་རྒྱ་ཚུལ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་སྟོན་གྲུབ་ལས་དགེ་སྤྲེལ་གང་བྱས་འགྱུར་ཆེ་
བ་ཡོང་བའི་གནད་ཅིག་ཀྱང་ཡོད་ཚུལ་སྤང་བས། སྟོན་མོང་བར་བཤད་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐར་ཚུལ་འདི་ལ་གཞིལ་བའི་ཐབས་སུ་གོ་དགོས་པར་
སེམས་སོ།།

གོང་གསལ་དུས་ཆེན་ནམས་ལས་ས་ག་རྒྱ་བའི་ཆོས་བཙུ་ལྔ་དེ་ཉིད་
སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ཆེན་ཡིན་པར་རྩོད་མེད་ཡོངས་གྲགས་སྟོན་ལ།
དེ་ཡང་སྟོད་ལ་བདུད་བདུལ། དགྲུང་ལ་མཉམ་པར་བཞག། ཐོ་རེངས་ལ་
མངོན་པར་རྒྱགས་པར་སངས་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་ཐོ་རེངས་དེ་ཆོས་བཙུ་
ལྔའི་ལྔ་ཐོག་གི་དུས་ལ་གོ་དགོས་སམ། དེའི་མཚན་མོའི་དུས་ཤིག་ལ་གོ་དགོས་
པ་གང་ཡིན་སྟེ་ན། འདི་ལ་ལྷང་འགའ་ཞིག་གི་དགོངས་པ་འབྲེལ་ཚུལ་གྱི་
བྱུང་པར་ལས་འདོད་ཚུལ་འདྲ་མིན་ཡོད་དེ། མཁས་དབང་ལ་ལས་ཆོས་བཙུ་
ལྔའི་སྟོད་ལ་བདུད་བདུལ། དེའི་མཚན་དགྲུང་ལ་མཉམ་པར་བཞག། དེའི་
མཚན་མཐའ་ལ་དུས་ལྔ་ཕྱིའི་ཆ་གཉིས་ཕྱེ་བའི་ཕྱི་མའི་དུས་ལ་ངོས་འཛིན་
ནས། སྤྱིར་འཛིག་རྟེན་ཐ་སྟོད་ལ་ཆོས་དེ་དང་དེའི་ཐོ་རེངས་ཞེས་པ་དེ་དང་
དེའི་ལྔ་ཐོག་ལ་གོ་དགོས་ཀྱང་། འདིར་དེ་དང་མི་འདྲ་ཚུལ་བཅས་གསུངས་ལ།
ཡང་དེ་བཞིན་དུས་ཆོགས་ལ་མཁས་པ་ཁག་ཅིག་གིས་ནི། སྐར་རྩིས་ཞིབ་པར་
བྱས་ན་གོང་གསལ་ཐོ་རེངས་དེ་ཉིད་ཆོས་བཙུ་བྱུག་གི་ལྔ་ཐོག་ལ་གོ་དགོས་
ཚུལ་ཡང་གསུངས་སོ།།

ཡང་མཁས་དབང་གཞན་དག་གིས་ནི། སྤྲུལ་སྤྲུལ་མེད་ཀྱི་གཞུང་དུ་
རྒྱལ་བུ་གཞིན་ནུ་དོན་འབྱུང་དེ་ཉིད། བྱེད་མཛོན་བྱང་ཆེན་ཉི་མུག་གསུམ་གྱི་
སྒྲིན་དང་བྲལ་བའི་ཐོ་རེངས་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་པའི་དུས་སུ། རང་གི་
མཛོན་བྱང་སྤང་བ་དཀར་ལམ་པ་དང་། མཆོད་པ་དམར་ལམ་པ། ཉེར་སྦྱོར་
ནག་ལམ་པའི་སྤང་བ་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མཛོན་དུ་བྱས་
ཏེ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་མཛོད་པ་བསྟན་པ་ཡིན་པར་
གསུངས་ན། ཆོས་བཙུན་ལྷོ་ལྷོ་བ་ནི་ཆོས་བཙུན་གྱི་ཉི་ཤར་བར་དུ་བསྐྱེད་
པས། དེའི་མཆོན་མོ་ལ་ནི་ཆེན་འོད་དང་ཉི་འོད། སྤྲུལ་ནག་བཅས་གསུམ་དང་
བྲལ་བའི་དུས་སྐབས་ཤིག་གཏན་ནས་མེད་པས། ཆོས་བཙུན་བཞིའི་མཆོན་གྱི་
སྤྲུལ་དང་ཆེན་འོད་བཅས་ཡོད་ནས། ཆོས་བཙུན་ཐོ་རེངས་ཉི་འོད་ཀྱི་དམར་
མདངས་མ་སྒྲིབས་པའི་བར་དེར་ཆེན་ཉི་མུག་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་དུས་སྐབས་
ཡིན་པས་དུས་དེར་སངས་རྒྱས་པའི་མཛོད་པ་བསྟན་པ་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ།
འདི་ཉིད་ལྟར་རིགས་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟངས་ཀྱི་དང་མཐུན་པར་
སྤང་ངོ་།།

དུས་དེ་ནམས་སུ་དགོ་བ་འགྱུར་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་ནི། གོང་གསལ་སྟོན་
པའི་དུས་ཆེན་ནམས་སུ་ཡིད་ཆེས་དད་པའི་སྒྲོ་ནས་དགོ་བ་གང་བྱས་ཀྱང་བྱེ་
བ་བརྒྱ་འགྱུར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉི་འཛོན་ལ་བྱེ་བ་འབྱུང་འགྱུར་དང་། ཆེ་
འཛོན་ལ་བྱེ་བ་བདུན་དང་། ཉ་སྟོང་བརྒྱད་གསུམ་སོགས་སྤྱིར་བཏང་དུས་
བཟང་ནམས་སུ་དགོ་ཅ་བརྒྱ་འགྱུར་རེ་འཕེལ་བར་མཁས་དབང་མང་པོས་

གཅིག་མཐུན་གསུངས་ལ། དེར་མ་ཟད་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་ཞིང་
གཞན་དུ་གཤེགས་པའི་དུས་ཆོག་རྣམས་སུ་ཆོག་པ་བསག་སྦྱོར་བྱུང་ཅི་རུས་
ལ་འབད་ན། དམ་ཆོག་ཉམས་ཆག་སོགས་ཀྱི་སྦྱོར་པ་དག་ཅིང་ཆོག་སྐྱབས་
ཆེན་གསོག་པ་དང་། ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཕན་ཡོན་
ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཡོད་ཚུལ་ཡང་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནན་ཆེར་གསུངས་སོ།

དོན་གྱི་དབང་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འདུལ་བའི་གཞུང་རྣམས་
སུའང་སྟོན་པ་སྐྱེ་བཞུགས་པ་དང་། དབུ་སྐྱ་བྲེགས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་པ་ལ་
སོགས་པའི་དུས་ཆེན་རྣམས་ལ་དུས་སྟོན་བྱ་དགོས་པར་གསུངས་ལ། དེའི་ཚུལ་
ཡང་གནས་དེར་དང་འདུས་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་པའི་བྱེ་བྲག་སྐྱ་ཆོག་པ་
དང་བཅས་ཏེ་སྟོན་པའི་སྐྱེ་གཟུགས་ཁྱོགས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱིང་དུ་ཉེ་འཁོར་
གྲོང་ཁྱེར་སོགས་ལ་གདན་དྲངས་ནས། སང་མདོ་རྣམས་སུ་གུས་ཕྱག་དང་
མཆོད་པ་ཕུལ་ཏེ་བསོད་ནམས་བསག་དགོས་ཚུལ་གསུངས་པ་ལྟར། དེང་སང་
ཡང་ནང་པའི་ཡུལ་གྱི་འགའ་ཞིག་ལ་སྟོན་པའི་དུས་སྟོན་འདི་དང་ཕྱགས་
མཐུན་བྱ་སོལ་ཡོད་པའང་མཐོང་ཐོས་ལྟར་ཡིན་ནོ།

གཞན་ཡང་མཁས་དབང་འགས་གསུང་ཚུལ་ལྟར་ན། མདོ་ལས། ཞིང་
དང་བསམ་པ་དང་། ཉེན་དང་དངོས་པོ་དང་དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཆེས་ཕུལ་དུ་
བྱིན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་ཡང་ཞིང་སྐྱ་མ། བསམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས། ཉེན་རང་ཉིད་སྡོམ་པ་དང་ལྡན་པ། དངོས་པོ་ཆོས་ཀྱི་བྱིན་པ། དུས་
བཟུན་པ་ལ་སྟོན་ཞུགས་ཡོད་པའི་དུས་སུ་ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་ཡིན།

དེ་ཡང་ཕྱི་མ་འདིའི་ཤེས་བྱེད་ནི། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བྱང་ཤར་
གྱི་སངས་རྒྱུ་དབང་ལྷན་གྱི་ལྷ་པོའི་ཞིང་དུ་ཚུལ་བྱིས་པ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་
བསྐྱེད་པ་ལས། ཞིང་འདིར་བསྐྱེད་པ་སྤྲོ་གཅིག་བསྐྱེད་པ་པན་ཡོན་ཆེ་བར་
གསུངས་པས། འདིར་ཡང་སྟོན་པ་ཞལ་བཞུགས་དུས་བསྐྱེད་གཞི་ཡོངས་
རྒྱུགས་བསྐྱེད་པ་ལས། དེང་སང་དུས་ངན་པའི་མཐའ་འདིར་བསྐྱེད་པ་སྤྲོ་
གཅིག་བསྐྱེད་པ་པན་ཡོན་ཆེ་བར་རིགས་པས་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་སོགས་ཀྱང་
གསུངས་ཤིང་། དེ་དག་ནི་དཔེར་ན། སྟོན་མེ་རྒྱུ་བྱེད་ཉིད་ཉི་འོད་ཡོད་སར་
མི་གསལ་ཡང་། ལྷན་ནག་ཁྲོད་དུ་ཆེས་གསལ་བ་ལྟར་དང་། དེ་ཡང་རྒྱུ་མེད་
སར་སྐྱར་བ་ལས་རྒྱུ་གཡོ་བའི་གནས་སུ་སྐྱར་བྱུང་ན་ངོ་མཚར་ཆེ་བ་ལྟར་
རམ། གཞན་ལ་སྦྱིད་དུས་རོགས་པན་ཆེན་པོ་བྱས་པ་ལས། སྦྱིད་དུས་རོགས་
པན་རྒྱུ་བྱེད་པ་པན་ཐོགས་ཆེ་བ་ལྟར། ཉན་མོངས་ལ་སྦྱོད་པ་ཤུགས་རྒྱུ་
བའི་ཡུལ་དུས་ལས། དེ་ཤུགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཡུལ་དུས་དང་། བྱུང་པར་དུ་
བསྟན་པ་ཉམས་གཏུང་འགྲོ་བའི་དུས་སུ་སངས་རྒྱུ་གྱི་བསྟན་པའམ་བསྐྱེད་བྱ་
སྒྲིག་སྤོང་དགོ་བསྐྱེད་པ་ཅི་རུས་ཀྱིས་འབད་ན་པན་ཡོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའང་དེ་
ལྟར་ཡིན་པར་སེམས་སོ།།

དེས་ན་རང་ཅག་སྟོན་པའི་རྗེས་འབྲུག་ནམས་ཀྱིས་དུས་རྒྱུན་ལྷན་དུ་
སྒྲིག་སྤོང་དགོ་བསྐྱེད་གང་ལྟོགས་དང་། བྱུང་པར་དུ་ཆོས་བཟང་དུས་བཟང་
གང་ཡིན་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་དུས་ཆེན་གསུམ་མམ་བཞི་འཛོམས་པའི་
ས་ག་ལྷ་བའི་ཆོས་བཙུན་ལྷ་བྱ་ལ་ཆོགས་བསག་སྦྱིབ་བྱུང་ལ་ཅི་རུས་ཀྱིས་

འབད་གལ་ཆེ་ཞིང་། དེ་ཡང་སྒྲུལ་ལྷན་རྒྱལ་ཁྲིམ་དམ་ཆོག་སྒྲུལ་པ་ལེགས་
 པར་སྤྱང་བ་ལ་ལྷག་དུ་གཟབ་ནན་བྱེད་པ་དང་། སྒྲུལ་ལྷན་མིན་པ་རྒྱལ་ཁྲིམ་
 ཀྱང་མ་མཐའ་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་སྒྲུལ་པ་ཡན་ཁྲུས་ཏེ་བསྤྱངས་ན། སྒྲུལ་པ་
 ཐོབ་ནས་རྩི་སྤྱད་གནས་པའི་རིང་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བརྟེན་པའི་
 ཉེས་སྦྱོད་འགོག་པའི་བསོད་ནམས་རྒྱན་ལྷན་དུ་གསོག་པ་དང་། ལྷག་པར་
 ཡོངས་གྲགས་ཐེག་ཆེན་གསོ་སྦྱོང་གི་སྒྲུལ་པ་ཞེས་པ་ཆོགས་ཆུང་དུས་ཆོགས་
 རྒྱལ་ཆེན་གསོག་པའི་ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་དེ་འདྲ་བྲངས་ནས། སྟོན་པ་
 ཐུགས་རྩི་ཅན་གྱི་བཀའ་དྲིན་རྩིས་དྲན་ཐོག་དང་ཐུགས་ཆེན་པའི་སྟོན་པ་ཆོགས་
 བསག་སྒྲིབ་སྦྱོང་ལ་འབད་དགོས།

དེ་ཡང་བསག་སྦྱང་གི་གནད་བསྐྱེས་པ་ཡན་ལག་བདུན་པར་གྲགས་པ།
 དང་པོ་སྦྱབས་ཡུལ་མཆོག་གསུམ་ལ་བྱུག་འཆལ་བ་དང་། གཉིས་པ་མཆོད་པ་
 འབུལ་བ། གསུམ་པ་ཐུག་པ་བཤགས་པ། བཞི་པ་དགེ་བ་ལ་རྩིས་སྤྱི་རང་བ།
 རྩི་པ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་བསྐྱལ་བ། དུག་པ་ཡུན་རིང་དུ་བཞུགས་པར་
 གསོལ་བ། བདུན་པ་དགེ་ཅུ་རྒྱལ་ཆོགས་བྱང་དུ་བསྐྱོད་པ་བཅས་ལ་འབད་ན།
 དགེ་ཅུ་ཆུད་མི་ཟ་ཞིང་རྒྱལ་ཆེ་བ་དང་། གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་བར་ངེས་སོ།

བསྐྱོད་པ་སྟོན་ལམ་ཡང་རྒྱལ་ཁྲིམ་གྱི་བསྐྱོད་པ་ཐམས་ཅད་བཟང་པོ་སྦྱོང་
 པའི་སྟོན་ལམ་དུ་འདུས་པར་གསུངས་པས་བྱུང་ན་དེ་དང་། དེ་མིན་འཇམ་
 དཔལ་དཔལ་པོ་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་སྤྱའང་གནད་ཀྱན་འདུས་
 ཤིང་རྒྱལ་ཆེ་བར་གསུངས་ལ། མདོར་བསྐྱེས་ན། བྱུག་འཆལ་བ་དང་མཆོད་

ཅིང་བཤགས་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བསྐྱལ་ཞིང་གསོལ་བ་ཡི། དགེ་བ་ཅུང་
ཟད་བདག་གིས་ཅི་བསགས་པ་དྲེད་ ཐམས་ཅད་བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་ཕྱིར་
བསྐྱོལ། ཞེས་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་ལྷོ་གོང་ས་ལྷ་སྐྱབས་མགོན་ཐམས་ཅད་
མཁུན་པ་མཆོག་གིས། སྤིང་ཞིའི་གདུང་སེལ་ཡོངས་རྫོགས་ཐུབ་པའི་བཟློན།
འཇམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཕན་བདེའི་དཔལ་དུ་རྒྱས། དེ་འཛིན་མཁས་དང་གྲུབ་
པའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས། ཆོས་སྦྱོང་རྣམ་བཅུའི་བྱ་བ་འཕེལ་བར་མཛོད། ཅས་
གསོལ་འདེབས་ཐུགས་སྦྱོན་རི་ལྟར་གནང་བ་ལྟར། བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་
ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གསོལ་འདེབས་བསྐྱོར་སྦྱོན་ཁྱེད་གོས་པ་ཡིན་ནོ།

གང་ལ་ཕྱག་མཆོད་མིན་ཞུ་ལེགས་བགྱིས་ན།
 འཕྲལ་དང་ཡུན་དུ་ཕན་བདེས་ལེགས་འཆོ་ཚུལ།
 རྣམ་དཔྱོད་ཅན་གྱིས་ཇི་ལྟར་ལེགས་དྲིས་པར།
 དམ་པའི་གསུང་བཞིན་འདི་ལྟར་ལེགས་ཞུ་བ།
 དེ་ཡང་མཆོན་བཅའི་དཔལ་མངའ་གཞིན་སྐྱེས་འཆོ་བྱེད་པར་དོ་ཇི་
 ལགས་ནས་སྤྲོ་ལ་ཕྱག་མཆོད་སོགས་ཀྱི་སྐོར་བཀའ་འདྲི་མང་ཙམ་ཡིག་ཐོག་
 ཏུ་གནང་བར་སྤྲོ་ནས་འཕྲལ་མར་ལན་ཞུ་མ་སྟབས་པར། ཡང་སྐྱུར་དོན་
 གཉེར་ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་ཆེད་དེ་ལ་ལན་གོ་བདེ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་ཚུལ་
 རྒྱ་ཕྱིར་ནན་བསྐྱེད་ཡང་ཡང་གནང་འབྱོར་ལྟར། སྤྲོ་ལྟ་བུས་དེ་འདྲི་སྐོར་
 བཤད་ཁུལ་བགྱིས་ཆོ་ཉིན་མོར་སྐྱོན་མེ་བཏེགས་པ་ཇི་བཞིན་འགྱུར་རྒྱ་ལས་མ་
 འདས་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་སྤང་མེད་རང་འགར་མ་བོར་བར་ཁོང་གི་སྤྲོ་གས་
 བཞེད་ལྟར་རང་རིགས་དོན་གཉེར་ཅན་གཞན་གང་མང་ལའང་རུང་ཟད་
 ཕན་མིན་དོ་སྤྲོ་མ་སྤྱོ། སྤྲོ་བྱོན་མཁས་དབང་འགའི་གསུང་རབ་རྣམས་སུ་
 ཁྱུངས་འཆོལ་ཅི་རུས་ཐོག་བཀའ་འདྲིའི་སྤྱི་ཆོན་རིམ་པ་ལྟར་ལན་མདོར་
 བསྐྱེད་རེ་ཞུ་རྒྱུར། དེ་ཡང་ས་ཡི་སྤྱིང་པོ་འཁོར་ལོ་བརྒྱ་པའི་མདོ་ལས། འཇིག་

རྟེན་དག་ན་བདེ་ཞིང་སྦྱིད་པ། དེ་ཀུན་དགོན་མཚོག་མཚོད་ལས་བྱུང་བས།
དེ་བས་བདེ་ཞིང་སྦྱིད་པ་འདོད་པས། དགོན་མཚོག་མཚོད་ལ་ཏག་ཏུ་བཙོན་
བྱ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་དབང་སློབ་དཔོན་སློ་
བཟན་གྱིས་མདོ་ལྷན་གྱི་འགྲེལ་པར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཚོད་པ་ལ་
རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཟང་ཟིང་གིས་མཚོད་པ་དང་སྦྱབ་པས་མཚོད་པ་འོ། ཟང་
ཟིང་གིས་མཚོད་པ་ལའང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རྟེན་པས་མཚོད་པ་དང་། བཀྲར་
སྟེས་མཚོད་པ་འོ། དེ་ལ་ཚོས་གོས་དང་སྦྱང་བཟེད་ལ་སོགས་པ་འབྲུལ་བ་ནི་
རྟེན་པས་མཚོད་པ་འོ། ཕྱག་འཚལ་བ་དང་སྐྱོར་བ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་
བཀྲར་སྟེས་མཚོད་པ་འོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལ། དེ་ཡང་མཚོད་པའི་སྐྱད་
དོད་ཕྱ་ཇོན་ཞེས་པ་ཡུལ་མཉེས་པ་ལ་འཇུག་པ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཕྱག་
སྐྱོར་སོགས་ཀྱང་མཚོད་པའི་གས་སུ་བསྟུས་པར་མདོན་ནོ།

གཞན་ཡང་མདོ་ལས། གང་ཞིག་བཞུགས་ལ་མཚོད་པ་དང་། ལྷ་ངན་
འདས་པའི་སྐྱ་གདུང་ལ། སེམས་ཀྱི་མཉམ་པར་དང་བ་ཡིས། བསོད་ནམས་ལ་
ནི་བྱད་པར་མེད། ཅེས་སོགས་མདོ་མང་པོ་ནས་སངས་རྒྱས་དངོས་ལ་མཚོད་
པ་ལྟུང་བ་དང་། དེའི་སྐྱ་གདུང་ལ་མཚོད་པ་ལྟུང་བ་གཉིས་བསོད་ནམས་
མཉམ་པར་གསུངས་ཤིང་། ལྷག་པར་ཚོས་ལ་ནི་སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་ཀྱིས་
ཀྱང་མཚོག་ཏུ་བཀྲར་བར་གསུངས་པས། ཚོས་གསུང་རབ་རྣམས་ལའང་གུས་
བཀྲར་ཆེན་པོ་བྱ་དགོས་ཚུལ་བཅས་ཀྱང་མང་དུ་གསལ་ལོ།

དེ་ཡང་ཕུག་སྐྱོར་གསོལ་འདེབས་སོགས་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གང་གི་
 སློ་ནས་དགོ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོ་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་
 ཏུ་ཡིན་བསམ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རང་དང་མཉམ་དུ་མ་གྱུར་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་མིའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། ཀྱན་སྦྲང་ཡང་རང་དང་མཐུན་པའི་
 སློ་ནས་དགོ་བའི་བྱ་བ་དེ་དང་དེ་བཞིན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་སྟམ་པ་དང་། གང་
 ལ་ཕུག་སྐྱོར་མཚོད་པ་སོགས་བྱ་བའི་སྐྱབས་ལུལ་རྣམས་ལས་འོད་དང་བདུད་
 ཚིའི་རྒྱན་བབས་ཏེ་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་
 ཞུགས་པས་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ཐྱིག་སྒྲིབ་དག་པ་དང་། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་
 ཀྱི་བྱིན་ལྷབས་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་བྱུང་སྟམ་པ་འདི་དག་གལ་ཆེ་ཚུལ་
 དམ་པ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་ལྟར་ཉམས་བཞེས་གནང་
 ཐུབ་ན་ཆོགས་ཆུང་དུས་ལྷབས་ཆེ་བའི་ཆོགས་བསགས་སྒྲིབ་སྐྱུང་ཡོང་བར་
 དེས་སོ།།

༥ ཕུག་འཚལ་བའི་སྐྱོར་དྲི་ལན།

> དྲི་བ། ཕུག་འཚལ་སྤངས་འདྲ་མིན་ངེ་ལྟར་ཡོད་ལགས།

ལན། སྤྱིར་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ལུགས་གཅིག་ལ་འང་ཕུག་
 འཚལ་སྤངས་འདྲ་མིན་སྒྲ་ཆོགས་སུ་ཡོད་པར་མངོན་ཡང་། བོད་ཀྱི་མཁས་
 དབང་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་གྲགས་བསྐྱེད་ཕུག་དང་བརྒྱུད་ཕུག་གཉིས་
 ཚམ་དུ་གསུངས། དེ་ལ་བསྐྱེད་ཕུག་ནི། དུས་མོ་གཉིས། ལག་མཐེལ་གཉིས།

དབུལ་བ་བཅས་ལྡ་ས་ལ་གཏུགས་ཏེ་ཕྱག་འཆའ་བ་ལ་བརྗོད། དེའི་དགོས་
དོན་ཡང་། ཀེའུ་ཚང་སྒོ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་སྒོན་ལམ་གྱི་གསུང་ < ༤ >
སྒྱུར་ཚེས་འབྲེལ་བ་ ༥༥ ན ༩ > ཏུ། སྤང་པོ་གསུམ་པའི་མདོ་ལས། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱང་བའི་ཚེས་
མཉམ་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་ཅིང་ཡན་ལག་ལྡ་ས་ལ་གཏུགས་པར་བྱ་སྟེ། སུས་མོ་
གཡས་པ་ས་ལ་འཇུགས་པའི་ཚེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གཡས་ཕྱོགས་གྱི་ལམ་
ལ་འཇུག་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་དོ། གཡོན་པ་འཇུགས་ཆེ། སེམས་ཅན་སུ་
དག་གཡོན་ཕྱོགས་གྱི་ལམ་ལ་གནས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་འཕགས་པའི་ལམ་ལ་
གནས་ཤིང་ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སོ། ལག་པ་
གཡས་པ་འཇུགས་པའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྟིང་པོ་མཆོག་དམ་
པར་བཞུགས་པ་དགེ་བའི་ཚེས་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པས་དབུ་དང་སྒྱུ་སྒྲིལ་མོ་
ཀྱང་ལ་བཞུགས་ཏེ་ཕྱག་གཡས་པ་ས་ལ་བསྐྱུན་ནས་བདུད་དབྱང་དང་བཅས་
བཏུལ་ཞིང་། བྱང་ཆུབ་བརྟེས་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་འདི་དག་གིས་ཀྱང་བདུད་
ཕྱིར་ཁྲོལ་བ་ཚེས་པར་གྱུར་ཅིག བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྟིང་པོ་ལ་འདུག་ཅིང་ས་ལ་
བསྐྱུན་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག ལག་གཡོན་འཇུགས་པའི་
ཚེ་སེམས་ཅན་སུ་དག་བྱིས་པའི་ཚེས་ལ་གནས་ཏེ་གཡོན་ཕྱོགས་སུ་འཛིན་པ།
གཏུལ་དཀའ་བ་དེ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོ་བཞིས་ཤིན་ཏུ་ཐུད་པར་
གྱུར་ཅིག གདོང་པ་དང་དབུལ་བ་ས་ལ་གཏུགས་པའི་ཚེ་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ང་རྒྱལ་མ་མཆིས་པས་སྒྲ་མ་རྣམས་ལ་རིམ་གྱོ་བཞུད་ཅིང་སྒྱི་གཙུག་ལྟར་

མི་མཐོང་བ་དང་། དགེ་བའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཕགས་པར་གྱུར་ཅིག དེ་
ལྟར་བདག་གི་ཡན་ལག་ལྔས་ཕྱག་འཚལ་བ་འདིས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
སྐྱེ་བ་པ་ལྔ་སེལ་བར་གྱུར་ཅིག དབང་པོ་ལྔ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་ཅིག
མིག་ལྔ་ཡོངས་སུ་དག་པར་གྱུར་ཅིག ཅེས་སོགས་བྲངས་པའི་དོན་ལྟར་གོ་
དགོས་པར་སེམས།

བརྒྱུད་ཕྱག་ནི། ལུས་རྫོགས་པར་ཤིང་སྤྱོད་འབྱེལ་བ་ལྟར་ཁ་སྐྱབ་ཏུ་ས་
ལ་ཕབ་ཅིང་། ལག་པ་གཉིས་ཐད་ཀར་བརྒྱངས་ཏེ་མགོའི་ཐད་དུ་ཐལ་མོ་སྐྱར་
བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་དབྱལ་བའང་ས་ལ་གཏུགས་པའི་ཕྱག་འཚལ་ཚུལ་དེ་ལ་
བརྗོད། དེ་ཡང་ཤིང་སྤྱོད་ས་ལ་འབྱེལ་བ་ལྟ་བུ་བྱེད་པ་འདིས་ཐེག་པ་ལ་
འགྲོད་པ་དྲག་པོ་ཡོད་པའི་རྣམ་འགྱུར་མཚོན་པའམ། ང་རྒྱལ་གྱི་རི་བོ་ས་ལ་
བསྐྱེལ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུར་གོ་དགོས་པ་ཨི་ཡིན་སྟེ།

> ཇི་བ། ཕྱག་འཚལ་དུས་དམིགས་བསལ་བསམ་སྒོ་གང་འདྲ་ཞིག་གཏང་
དགོས་ལགས།

ལན། དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་དོན་དང་མཐུན་ངེས་ཤིག་
བྱ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནི་གང་ལ་ཕྱག་བྱ་བའི་ཡུལ་དེ་ཉིད་སྐྱབས་གནས་
དམ་པར་ཡིད་ཆེས་ཐོག་དེ་ལ་བདག་གི་སྒོ་གསུམ་གྱི་དབང་ཆ་ཡོངས་རྫོགས་
བྱེད་རང་ཕྱག་ཏུ་བཞག་རྒྱ་ཡིན་ལགས་ན། འཕྲལ་ཕྱགས་ཀྱན་ཏུ་སྦྱིད་སྐྱག་
ལེགས་ཉེས་ཅིར་འགྱུར་ཡང་བྱེད་རང་མཁྱེན་སྟེམ་པ་ཞིག་དགོས་པ་འདྲ།

ཡང་ཕྱག་ཅེས་པ་ཐིག་སྒྲིབ་བྱང་བ་དང་། འཚལ་ཞེས་པ་ཡོན་ཏན་
འདོད་པའི་དོན་དུ་གོ་བར་ལྟར་ན། རྒྱུ་གསུམ་གྱི་ཐིག་སྒྲིབ་བྱང་ཞིང་དག་པ་
དང་། བསྐྱབ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་སྒྲིབ་ཤིང་འཕེལ་བར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་
གསོལ་ཞེས་བསམ་ཤིང་སྒྲོན་དགོས་པར་སེམས།

> དྲི་བ། ཕྱག་འཚལ་དུས་ཅི་འདོན་དགོས་ལགས།

ལན། སྒྲིབ་ཕྱག་བྱ་བའི་ཡུལ་སོ་སོ་ལ་བརྟེན་པའི་བརྟོད་བཏུགས་
གསོལ་འདེབས་དང་། ཕྱག་འཚལ་བའི་ཚིག་འདྲ་མིན་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་
གཟུངས་ཐུགས་ཀྱི་རིགས་ཡིག་བརྒྱ་སྟགས་རང་གི་སྒྲོ་ལུས་དང་བསྐྱུན་ནས་
འདོན་རྒྱུར།

ཕྱག་གྲངས་གསོག་སྐབས་སུ་ཐོག་མར་ཕྱག་འཕེལ་འགྱུར་གྱི་ཐུགས། རྩ་
ནམ་མཁུ་བྱིཤེ། རམ་སུ་བྱིཤེ། རམ་ལྷ་རྟམ་བྱིཤེ་སྒྲུ་། ཞེས་པ་འདི་བཞིན་
ཚར་འགའ་ཞིག་འདོན་དགོས། གནད་བསྐྱུས་ན། ཕྱག་འཚལ་ཡུལ་དེ་སྐབས་
གནས་ཀྱན་འདུས་སུ་མོས་ལ། ཡོངས་གྲགས་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཚས་ཚགས་
མཐུས། སྐབས་འགོ་བཞི་བསྐྱོར་རང་འདོན་ན་འགྲིག་ངེས།

> དྲི་བ། ཕྱག་མང་པོ་འཚལ་ན་དགོས་པ་གང་ཡོད་ལགས།

ལན། རང་གཞན་སུ་ཡིན་རུང་བདེ་བ་འདོད་ཅིང་སྐྱག་བཏུལ་མི་
འདོད་པ་ནི་མཚུངས། བདེ་སྐྱིད་ཡོང་བ་ལ་བསོད་ནམས་བསམ་དགོས། སྐྱག་
བཏུལ་སེལ་བ་ལ་ཐིག་སྒྲིབ་བྱང་དགོས། དེས་ན་བསོད་ནམས་མང་པོ་བསམ་

པ་དང་ཐིག་སྒྲིབ་མང་པོ་སྤྱད་བའི་དོན་དུ་ཕུག་མང་པོ་འཚལ་དགོས་པར་
གསུངས།

> གྲི་བ། ཕུག་ག་དུས་འཚལ་དགོས། ཅིའི་དོན་དུ་འཚལ་དགོས་ལགས།

ལན། དུས་རྒྱུན་གང་སྟོགས་དང་། དམིགས་བསལ་ཆོས་བཟང་དུས་
བཟང་དང་། ལྷ་མ་དང་དགེ་འདུན། རྒྱ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མཇལ་ཞུ་སྐབས་
དང་། ལྷག་པར་ཐུ་ཐོག་མལ་ནས་ལངས་འཕལ་ཀླན་སྤོང་བཅས་ཏེ་དེ་བཞིན་
ཆོས་མཐུན་གྱི་བྱ་བ་ལས་འགོ་ཡོང་བའི་གསོལ་འདེབས་དང་འབྲེལ་བའི་ཕུག་
དང་། དགོང་མོ་ཉལ་ཁར་ལེགས་བྱས་རིགས་བསྟོ་སྟོན་དང་ཉེས་བྱས་རིགས་
བཤགས་སྟོམ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕུག་འཚལ་དགོས། གང་གིས་ན་རྒྱབས་ཡུལ་
རྣམས་ལ་དོན་གལ་ཆེ་བ་རྒྱབས་འཇུག་ཞུ་བའི་དོན་དུ་ཕུག་འཚལ་དགོས་པར་
སེམས།

> གྲི་བ། ཕུག་འཚལ་ན་པན་ཡོན་གང་ཡོད་ལགས།

ལན། ཕུག་འཚལ་བའི་པན་ཡོན་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པར་གསུངས་
འདུག གནད་བསྐྱས་ཤིག་ནི་གོང་དུ་ཞུས་ཟིན། རྒྱས་པར་ཤེས་འདོད་ན་
གསུང་རབ་རྣམས་སུ་གཟིགས་དགོས། མདོར་ན་རྒྱབས་ཡུལ་ལ་མ་དད་པ་དང་
མ་གུས་པ་བྱས་པ་སོགས་ཀྱི་ཐིག་སྒྲིབ་དག་པ་དང་། དད་ཅིང་གུས་པས་བསོད་
རྣམས་རྒྱབས་ཆེན་བསགས། དེ་ལྟར་བྱུང་ན། མདོ་ལས། བསོད་རྣམས་ལྷན་

པའི་མི་ཡི་བསམ་པ་རྣམས་ཀྱང་འགྲུབ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་གནས་སྐབས་
དང་མཐར་ཐུག་གི་འདོད་དོན་ཇི་བཞིན་འགྲུབ།

ཕྱག་གུངས་གསོག་བྱེད་ན་ཚོགས་བསགས་སྒྲིབ་སྦྱང་ཆ་བས་ཆེ་ཐོག་
ཞོར་དུ་བད་ཀན་གྱི་ནད་རིགས་སོགས་སེལ་ཏེ་ལུས་ཀྱང་བདེ་ཐང་ཡོང་བ་
དང་། ལྷག་པར་ཕྱག་འཚལ་བ་དེ་ཉོན་མོངས་པ་ང་རྒྱལ་གྱི་གཉེན་པོ་བྱེད། ང་
རྒྱལ་ཟེར་བ་དེ་རང་དང་འབྲེལ་བའི་བྱུང་ཚོས་ཤིག་ལ་རང་གི་བསམ་པ་
བྱུང་འཕགས་ཤིག་དུ་སྒྲུང་ཞིང་། དེས་སེམས་ཁེངས་ཏེ་ཡོན་ཏན་གཞན་སྦྱི་
ཞིང་འཕེལ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་སེམས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་
ཟས་ངན་གྱིས་ཁོག་པ་སྒྲོས་དུས་ཁ་ཟས་ལེགས་པ་གཞན་འགོ་ས་མེད་པ་ལྟར།
ང་རྒྱལ་གྱི་སྐང་བུ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚུ་མི་འབྲུབ། ཅེས་གསུངས་པའང་དེ་ལྟར་
དུ་གོ། ང་རྒྱལ་ཇི་ཚུང་དུ་བཏང་ཐུབ་ན། ཡོན་ཏན་ཇི་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བར་པན།
ཡོན་ཏན་ལེགས་པར་ཐུན་ན་རང་གཞན་གྱི་འདོད་དོན་སྦྱབ་རུས་པས་ཕྱག་གི་
པན་ཡོན་དེ་ལྟར་དུ་སེམས།

> དྲི་བ། ཕྱག་འཚལ་དུས་ཐལ་མོ་སྦྱར་སྒྲུངས་ལ་བྱུང་པར་ཇི་འདྲ་ཡོད་
ལགས།

ལན། གཞན་ལུགས་ལྟར་ཐལ་མོ་ཅབ་ལེབ་དུ་སྦྱར་བ་སོགས་བྱས་ན་
ཐལ་མོ་སྦྱར་ཚུལ་གྱི་མཚན་དོན་དང་མི་མཐུན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་ཉེས་
དམིགས་ཆེ་ཚུལ་སོགས་གསུང་འདུག དེས་ན་ལག་མཐེལ་གཉིས་མ་སྦྱར་ཞིང་
མཛུབ་ཅི་རྣམས་སྦྱར་ཏེ་ཁོང་སྟོང་པ་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་བྱས་ཏེ་ནང་ཁོང་སྟོང་

པ་དེས་ཚས་སྐྱ་དང་དེའི་རྒྱ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚྭ་གས་བཅས་མཚན། བྱེ་རྣམ་བུའི་
 དབྱིབས་དེས་གཟུགས་སྐྱ་དང་དེའི་རྒྱ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚྭ་གས་བཅས་མཚན་
 ཚུལ་དང་། ཡང་ཐལ་མོ་ཁོང་སྟོང་དུ་སྐྱར་བའི་ནང་དུ་མཐེ་བོང་གཉིས་གྱེན་
 འགྲང་ལ་བརྟུག་སྟེ། བྱང་སེམས་ཀྱན་དུ་བཟང་པོའི་ཕུག་མཚན་རྣམ་བུ་འཛིན་
 ཏེ་སྟོན་ལས་བཏབ་པ་ལྟར་རམ། འཕགས་པ་སྐྱུན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་ཕུག་ཐལ་
 སྐྱར་དུ་རྣམ་བུ་འཛིན་པ་ལྟར་མོས་ལ། དེ་ལྟ་བུས་མཚན་དོན་ཡང་ལམ་ཐབས་
 ཤེས་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་ཚོས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་གཉིས་ཐོབ་དགོས་
 པའི་ཚུལ་དྲན་དགོས།

གང་ལྟར་ཐལ་སྐྱར་དེ་དང་དེ་བཞིན་རང་གི་སྐྱེ་བོ་དང་། མགྱིན་པ་
 སྟོང་ག་གསུམ་དུ་རིམ་བཞིན་སྐྱར་བ་ནི་ལྷས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་སྟོན་སྲུང་གས་
 པས་འདུད་ཚུལ་དང་། དེ་ཡང་སྐྱབས་ལུལ་ནམས་ཀྱི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་བྱིན་
 རྒྱལ་འཇུག་པ་དང་། རང་བཞན་ཀྱན་གྱི་སྟོན་གསུམ་གྱི་ཐུག་སྐྱིབ་འདག་པའི་
 དོན་དུ་ཡིན་པར་བསམ་དགོས་ཚུལ་གསུངས། ཐལ་སྐྱར་གྱི་མཚན་དོན་འདི་
 བྱེ་མདོ་ཐུགས་སྐྱུན་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཅིམ་ཡིན་ལ། ཐུགས་སྐྱུགས་ལ་
 བྱེ་དེའི་མཚན་དོན་ཐོབ་གནད་བྱུང་པར་ཅན་མང་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་
 རྣམས་སྐབས་སུ་བབ་ཆེ་དེ་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

༥ སྟོར་བ་བྱེད་ཚུལ་སྟོར་བྱེད་ལན།

> དྲི་བ། སྟོར་བ་གཡས་སྟོར་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ལགས།

ལན། འདིའི་སྐྱོར་གསལ་ཁ་ཞིག་རྟེན་སོན་མ་བྱུང་ཡང་། རྒྱགས་
ལྷགས་ལ་ནི་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་ལས་གང་གཙོ་བོར་བྱེད་ཚུགས་
མཚོན་དོན་ལ་གཡས་སྐྱོར་དང་གཡོན་སྐྱོར་སོགས་སོ་སོར་བྱ་དགོས་པའི་
སྐབས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་འདི་རིགས་ནི་དམིགས་བསལ་གྱི་ལྷགས་སྒོལ་དུ་
སྒྲུང་།

ཡོངས་གྲགས་གཡས་སྐྱོར་བྱེད་པ་འདིའི་སྐྱོར་བསམ་ཚེད་ཙམ་ནི། གོང་
གསལ་བསྐྱམ་བྱག་སྐབས་ལག་པ་དང་བྱས་མོ་གཡས་གཡོན་གཉིས་ས་ལ་
འཇུགས་དུས་སྒོན་ལམ་འདེབས་ཚུལ་གསལ་བ་བཞིན་གཡས་སྐྱོགས་ནི་ལམ་
ཡང་དག་པ་དང་། གཡོན་སྐྱོགས་ནི་ལམ་ལོག་པ་གོ་ཚུལ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་དང་།
དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་དཔེའི་གས་སུ་གཡས་སྐྱོགས་སུ་གཤེགས་པ་
ཞེས་པར། ལམ་གྱི་སྐྱོར་སྐྱོགས་དང་མཐུན་པར་གཤེགས་པ་ཞེས་གསལ་བ་དང་།
སྦྱོང་འཇུག་ལས་ཀྱང་། གཞན་ལ་ལག་པས་བརྟ་སྦྱོང་ཆོ། ལག་པ་གཡས་པས་
བྱ་དགོས་པ་གསུངས་པ་སོགས་ལ་བརྟགས་ན། འཇིག་རྟེན་གྲགས་ཚེད་ལ་
གཡས་སྐྱོགས་ཀྱི་བྱ་བ་དེ་བཞིན་ཡུལ་ཚོས་ཀྱི་དབང་གིས་ལེགས་པ་ཞིག་དུ་
བཙུང་སྒོལ་ལྟར་ཡིན་པར་སེམས་ཏེ། དེང་ཡོངས་གྲགས་ལའང་གཡས་སྐྱོགས་པ་
དང་གཡོན་སྐྱོགས་པ་ཞེས་པ་རིམ་བཞིན་མཐུན་སྐྱོགས་དང་མི་མཐུན་སྐྱོགས་
ལ་གོ་ཚུལ་ཡོད་པ་ལྟར་རོ་སྟུམ། དེས་ན་གང་ལ་བསྐྱོར་བ་བྱ་བའི་ཡུལ་དེ་ལ་
གུས་བཀུར་གྱི་བྱ་བ་ཞིག་དུ་བཙུངས་པ་མ་ཟད། བསྐྱོར་ཡུལ་དེ་ཉིད་སྐྱོགས་

གཅིག་ཙམ་ནས་མངལ་བས་མི་ངོམས་པར་བསྐྱོར་ཞིང་ཕྱོགས་ཀྱན་ནས་ལན་
མང་དུ་མངལ་ཏེ་གསོལ་འདེབས་སྒྲོན་ལམ་བྱེད་དགོས་པའི་ཆོད་དུ་སྒྲིང་།

> དྲི་བ། སྐྱོར་བ་ཐེངས་ག་ཆོད་རྒྱག་དགོས་ལགས།

ལན། སྐྱོར་བ་ག་ཆོད་རྒྱག་ཐུབ་ན་ཆེས་ལེགས་པ་ལས་མང་མཐའི་
གངས་ཀྱི་ཆོད་མེད་ཚུལ་གསུངས། འོན་ཀྱང་གོ་སྐབས་བྱུང་ན་ཐུན་རེར་ཉུང་
མཐར་ལན་གསུམ་རེ་བསྐྱོར་དགོས་ཚུལ་མདོ་ལྡན་གསུངས་གཉིས་ཀའི་གཞུང་དུ་
གསལ་ཞིང་ཕྱག་གི་གངས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བར་སྒྲིང་།

> དྲི་བ། སྐྱོར་བ་བྱེད་དུས་ག་རེ་འདོན་དགོས་ལགས།

ལན། ཐོག་མར་བསྐྱོར་བ་སྟག་འབྱུར་དུ་འགོ་བའི་གཟུངས་ལྡན་གསུངས།
ནམ་ལྟག་བཏེ། རུ་ཀེཏུ་རྒྱལ་ཏཱ་གཏུ་ཡ། ཡུ་ཏེ་མི་ལྷོ་བྱུ་ཡ། ཏུ་ལྷ།
ཨོ་རུ་རུ་མཏུ་རུ་མཏུ་མེ་ཡེ་སྟུ། ཞེས་དང་། དེ་ནས་གོང་དུ་ཕྱག་གི་
སྐབས་ཁྱེས་པ་ལྟར་སྐབས་འགོ་དང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ཆོགས་མ་དང་། མ་ཅི་
གསོལ་འདེབས་དང་། གཟུངས་ལྡན་གང་མས་འདོན་ན་ལེགས།

> དྲི་བ། སྐྱོར་བ་བྱེད་དུས་བསམ་སྒྲུབ་གང་གཏང་དགོས་ལགས།

ལན། འདི་ཡང་གོང་དུ་སྒྱིར་བཏང་དགེ་བའི་བྱ་བ་གང་ལ་འཇུག་
པའི་ཆེ་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ཡིན་བསམ་དགོས་ཚུལ་
སོགས་ཁྱེས་ཟིན་པའི་ལན་དེས་གོ་རྣམས་པས་བསྐྱར་ཁྱེས་དགོས།

> དྲི་བ། རྒྱུ་རྒྱུ་བ་བྱེད་དུས་གཞན་དང་སྐད་ཆ་ཤོད་ཀྱིན་ཕྱིན་ན་
འགྲིགས་སམ།

ལན། སྒྱུར་དག་ཀྱིས་དང་དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་དངོས་ཤུགས་བརྒྱུད་
གསུམ་ནས་བདག་བསྟོད་གཞན་སྟོད་ཀྱི་སྐད་ཆ་བཤད་པ་ནི་དག་ཀྱིས་ཀྱི་སྒྲིག་
པ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཡིན་ལ། དེས་མང་ཆོགས་ཀྱི་བདེ་སྦྱིད་ལ་གཞོན་ཆོབས་ཆེ་བ་
དང་། ཡ་རབས་རྣམས་ཀྱི་མདུན་སར་རང་ཉིད་རང་གིས་དམའ་འབབས་ཀྱི་
སྦྱོད་པ་སྤྱད་ཤོས་སུ་གསུངས་པས། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཅི་རུས་ཀྱིས་བསྐྱེད་དགོས་
ན། དགེ་སྦྱོང་བྱ་དུས་སུ་དེ་བས་ཀྱང་དེ་འདྲར་བྱེད་ག་ལ་རིགས། ལྷག་པར་
ཕྱག་རྒྱུ་བྱེད་པ་འདི་རིགས་ལ་གོང་ཁྱུས་ལྟར་ལྟས་དག་ཡིད་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་
ནས་དུས་གཅིག་ཏུ་བསོད་ནམས་རྒྱབས་ཆེན་བསག་ཚུལ་ཡོད་པས། དེ་དག་
བཅད་མེད་དུ་མི་འགྲོ་བའི་ཐབས་ལ་གཟབ་དགོས་པར་གསུངས།

> དྲི་བ། རྒྱུ་རྒྱུ་བ་རྒྱུག་དུས་ཆོས་བཟང་དན་བརྩེ་སྒོལ་དེ་ཇི་ཡིན་ནམ།

ལན། སངས་རྒྱུས་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་དམིགས་བསལ་གྱི་མཛད་
པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་མཛད་པའི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་དུས་བྱུང་པར་ཅན་སོགས་
ལ་ནི། དགེ་སྒྲིག་གང་བྱས་ཀྱང་འཕེལ་འགྱུར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་དམིགས་བསལ་
ཀྱི་དགེ་བ་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་དགོས་པར་གསུངས།

ཕྱག་རྒྱུ་རྒྱུ་བ་གངས་གསོག་མགོ་འཇུགས་སོགས་དམིགས་བསལ་གྱི་དགེ་
བའི་བྱ་བ་རེ་བྱུང་ལམ་སྦྱོངས་ཡོང་ཆེད་སྐབས་འགར་གཟའ་སྐར་བཟང་དན་

བརྟགས་ཏེ་བྱེད་ན་དག་མཚན་ཆེ་ཡང་། རྒྱུ་གྱི་ཉོ་ཆས་ནི་གཟའ་སྐར་ངན་
པ་ལའང་མཚན་མས་འཛོག་མི་རིགས་པ་ལྟར། རྒྱུ་གྱི་དགོས་ཤིང་གི་བྱ་བ་ནི་དུས་
ནས་དུའང་དགག་མི་རིགས།

དང་རེ་བྱུང་གིས་ལོ་རེར་དེ་རིང་དུས་ངན་ཡིན་ཞེས་དག་བའི་བྱ་བ་
ཐམས་ཅད་ཅམ་འཛོག་ཐོག་ངན་བའི་བྱ་བ་སྣ་དགུ་བྱེད་དགོས་པའི་བསམ་
ཚུལ་ལོག་པ་འདི་འདྲ་དང་། ཡང་ཡུལ་གྱི་གཞན་ཞིག་གི་ལྷགས་སྒོལ་སྒྲག་ཤོས་
ཤིག་ལ་ལོ་རེར་དུས་ངེས་ཅན་ཞིག་ལ་རྒྱུ་གྱི་ཆོད་བཤད་ན་ལེགས་པའི་དུས་
ཤིག་བཅི་སྒོལ་འདུག་པ་སོགས་སྟོན་ངན་ནམས་རྒྱུ་འབྱུངས་སུ་ཡོང་ཉེན་ལ།
སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྟ་འདས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཡོད་པ་ནམས་ཀྱིས་སྟོན་ངན་འདི་
རིགས་སྤྱི་སྒོལ་སུ་ལའང་མི་འགོ་བའི་ཐབས་ལ་ངེས་པར་གཟབ་གཤམ་ཆེའོ་སྙམ་
མོ།

༥ མ་ཁེ་འཁོར་ལོའི་སྐར་དྲི་ལན།

> དྲི་བ། མ་ཁེ་འཁོར་ལོའི་ནང་ལ་གང་དང་ཅི་ཡོད་དམ།

ལན། མ་ཁེ་འཁོར་ལོའི་ནང་ལ་མ་ཁེ་ཡིག་དུག་སོགས་གཟུངས་སྒྲགས་
རིགས་གངས་མང་པོ་དཔར་ཏེ་བསྒྲིལ་ནས་བརྟག་ཡོད། ལ་ལོའི་ནང་ལ་བཀའ་
འགྲུར་བསྟན་འགྲུར་གྱི་སྒྲིགས་བཅ་ཡང་ཡོད་ཚུལ་ཐོས་སྟོན།

> དྲི་བ། མ་ཁེ་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་ན་པན་ཡོན་གང་ཡོད་དམ།

ལན། འདི་ནི་རྗེ་གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེའི་གསུང་། < བོད།
ཇ ་ མདོའི་ཚེགས་བཅད་གསུམ་གྱི་དོན་ཅུང་ཟད་བཀྲལ་བ་སོགས་ལེན་ཚན་
ཐོར་བུ་སྒྲ་ཚེགས་ ༡༠ བ ༩ > ཏུ། འཁོར་ལོའི་ཁྲུངས་དང་དམིགས་པ་པན་
ཡོན་སོགས་མདོ་ཙམ་བརྗོད་ན། སྤང་བའི་མཚན་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། རིགས་
དྲུག་གི་སྒྲེ་སྒྲོ་འགོག་པ། བར་དོ་གསུམ་སྒྲིང་ཞིང་། བཏོན་པ་ལས་ཀྱང་བསྐྱོར་
བ་དག་པས་པན་ཡོན་སྟག་པར་ཆེ་བ་སོགས་སྤྲེལ་འགྱུར་ལ་བཤད་པ་ཤིན་ཏུ་
མང་།

གསར་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚེག་ཟེན་ལ་ལག་འཁོར་དུ་བྱེད་རྒྱའི་བཤད་པ་མེད་
ཀྱང་ཚད་ལྡན་གྱི་སྒྲེས་ཆེན་དུ་མས་ཕྱག་བཞེས་སུ་བསྟར་ཞིང་། མདོ་དབུས་ཀྱི་
དགོན་གནས་ཀྱན་ཏུ་དར་རྒྱས་སུ་མཛད་པས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་གནས་སུ་གྲུབ་པར་
མ་ཟད། སྤྱིར་བར་འཁོར་བ་རང་སྟེའི་སྤྲུགས། ཞེས་དང་། རྒྱགས་དང་ཁོ་བོའི་
བཟླས་པའི་འཁོར་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད་ལ། སྤྲུགས་ཀྱི་ཡི་གེ་མར་མེའི་སྤྱིང་བ་
བཞིན་དུ་འཁོར་ཚུལ་སོགས་མང་དུ་གསུངས་པ་དང་། རྗེ་རྗེའི་ཚེག་སྒྲུམ་ལས།
སྤྱིར་མཁྱོགས་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ན་ཆེ། ཞེས་སྟིང་གའི་སྤྲུགས་སྤྱིང་འཁོར་བའི་
དགོས་པ་བཤད་པ་རྣམས་སྤྱིའི་འཁོར་ལོ་བྲིས་ཏེ་བསྐྱོར་བའི་ཁྲུངས་སུ་འགྱུར་
ཏེ། སྟག་པའི་སྤྱི་དང་ཚེས་སྒྲིང་མང་པོའི་སྤྱིབ་ཐབས་བེན་བུམ་སོགས་སུ་ལས་
བཞི་སྤྱིབ་བྱེད་དང་། སྤང་འཁོར་བྲི་ཚུལ་སོགས་བཤད་པ་རྣམས་ནང་དུ་སྒྲོམ་
དོན་གྱི་འགྲོས་དང་བསྟན་པ་ཡོན་ལ། ཞེས་སོགས་དང་།

ཐུགས་རེ་གཉིས་ཤིང་བྱང་ལ་བྱིས་ནས་ཐང་འགའ་བསྐྱོར་བས་ནད་
 རིམས་སངས་མེད་སོགས་ཞི་བ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུབ་ན། བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་
 བས་གཟུངས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་མ་བསྐྱོར་བ་ལ་ཕན་ཡོན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་
 རྟེན། དེ་འདྲ་ལ་རེག་པའི་རྒྱུད་གིས་སོག་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་ཐྲིག་སྒྲིབ་ཚན་པོ་ཆེ་
 བྱང་ཞིང་ཐར་པའི་ས་བོན་བསྐྱུན་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་
 པ་འདིས་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་དགོས་དོན་ཤེས་ནུས་སོ།

> དྲི་བ། མ་ཁི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་དུས་དམིགས་བསལ་བསམ་པ་གང་འདྲ་
 ཞིག་དགོས་ལགས།

ལན། དེ་ཡང་གོང་གི་གསུང་ < ༡༡ ན ༥ > དེར། དམིགས་རིམ་ནི་
 དེའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་མདོ་དང་གཟུངས་རྣམས་ལས་འདྲ་བེད་སྒྲོས་ཏེ་སངས་
 རྒྱལ་གྱི་ཞིང་ཀུན་དུ་མཚོད་པ་ལུལ། དེ་དག་ལ་བྱིན་རྒྱབས་བསུས་ཏེ་ཐིམ་ཞིང་།
 ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ་སྟུམ།

> དྲི་བ། མ་ཁི་བསྐྱོར་དུས་ཅི་འདོན་དགོས་ལགས།

ལན། ཡིག་རྒྱལ་སོགས་གོང་ཁྱེས་ལྟར་འདོན་ན་འགྲིགས་ངེས།

> དྲི་བ། མ་ཁི་འཁོར་ལོ་དེ་མང་པོ་བསྐྱོར་ན་ཕན་ཐོག་གང་ཡོད་དམ།

ལན། གོང་ཁྱེས་ལྟར་གྱི་ཕན་ཡོན་རྣམས་མང་ལ་རྒྱབས་ཆེ་བ་འབྱུང་
 ངེས།

> གྲི་བ། མ་ཤི་འཁོར་ལོ་གཡས་སུ་བསྐྱོར་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་
ཡིན་ལགས།

ལན། འདི་ཡང་བསྐྱོར་བ་གཡས་སྐྱོར་གཡོན་སྐྱོར་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་
མཚན་གོང་ཁྲུས་ཏྱར་ལས་དམིགས་བསལ་གྱི་ཁྲུངས་གསལ་པོ་མཐོང་ཐོས་མ་
གྱུར། འོན་ཀྱང་བསམ་ཚིད་གཅིག་ལ། འཁོར་ལོའི་ནང་གི་གཟུངས་ལྡན་གས་
རྣམས་ཁ་ཕྱིར་བསྟན་ཏེ་བསྐྱེལ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་སྟོག་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་
གཡས་སུ་བསྐྱོར་དགོས་པ་ཡིན་ནམ་ལྟམ།

> གྲི་བ། ཡིན་དུག་གི་ཆོག་དོན་གང་ཡིན་ནམ། རྟེན་པོ་ཞིག་གསུངས་
རོགས།

ལན། འདི་འང་རྗེ་གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྟོན་མའི་གསུང་ < བོད།
ག། ཟབ་མོ་ལྟ་བའི་ཟིན་བྱིས་ ༡༠ བ ༥ > དུ། དེད་ཅག་ཁ་བ་ཅན་པ་ཆོ་
ལྷགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རང་ལ་མ་བརྟེན་པར་འགོ་རྣམས་པའི་རེ་བ་མེད། མ་ཤིའི་
མཚུག་ཏུ་སྤྲོ་སྦྱོར་མི་རུང། དེ་བྱས་ན་ཡེ་གོ་བདུན་དུ་འགོ་ཞིང་། འདི་ལ་རྒྱུད་
སྡེ་རྣམས་སུ་འང་གཟུངས་ལྡན་གས་ཡིག་གོ་དུག་པ་སྟེ། ཡི་གོ་དུག་གི་འང་། རྒྱུད་
གཞི་འགོ་བ་རིགས་དུག་དང་། རྒྱུད་བྱེད་ཀྱི་ལམ་པར་ཕྱིན་དུག་འབྲས་བུ་རྒྱལ་
བ་རིགས་དུག་འབྱུང་ཞིང་། ཡིག་འབྱུང་འདི་དུག་ཀྱང་སྤང་མཛད་ནས་མི་
བསྐྱོད་པའི་བར་རྒྱལ་བ་དུག་གིས་གསུངས་པ་ཡིན། དེས་ན་མ་ཤི་བསྐྱེལ་བ་
རྒྱ་སྐད་ཀྱི་མཚན་ཡིན་ཞིང་། དེ་འང་མ་ཤི་ནོར་བུ་དང་། བསྐྱེད་པོད་ལ་མེད་པས་

སྐད་ཟུར་དུ་མ་བྱུང་ངོ་།། མེ་ཞེས་པའི་རིང་ཆ་ནི། བྱིས་པས་མ་ལ་འབོད་པའི་
 ཆོ་གདངས་རིང་པོར་འབོད་པ་ལྟར། མེ་ཞེས་པ་རྣམ་དབྱེ་བརྒྱད་པ་བོད་པའི་
 སྐྱ་ཡིན་པས། གྱི་ཞེས་བོས་ནས། རྩྱེ་ཞེས་པ་ཐུགས་གྱི་ས་བོན་ཡིན་པས་ཐུགས་
 རྒྱུད་བསྐྱལ་ཏེ་ཐུགས་རྩིས་གཟིགས་ཞེས་པ་ལ། ཅི་བྱེད་དགོས་ཤེ་ན། རྩྱེ་ལ་ཡི་
 ག་ཐུལ་བའི་ཨ་ཁུ་མ་གསུམ་འབྱུང་ཞིང་། དེས་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་མཚོན་
 པས་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་གྱི་དངོས་གྲུབ་སྟོལ་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་དང་། ཡང་དེ་ལས་ཅུང་ཟད་བཟུ་ན་མོ་དང་རྩྱེ་ཞེས་པས་གཟུགས་སྐྱ་
 དང་ཆོས་སྐྱའི་མངའ་བདག་ ལམ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་མཚོན་བྱེད་མ་ཆི་དང་
 པར་འཛིན་པ་འཕགས་མཚོག་ཕྱག་ན་པད་མོ་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་ཅག་འགྲོ་ཀྱན་
 ཁྱོད་ཉིད་ལྟ་བུར་ལམ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་ཆོས་
 གཟུགས་གྱི་སྐྱ་གཉིས་ཐོབ་པར་མཛད་དུ་གསོལ་ཞེས་པ་སྟེ། ཚོག་དོན་མདོར་
 བཟུས་ཅི་མ་ནི། རོར་བུ་པར་འཛིན་པ་གྱེ་བདག་ལ་དམ་པ་སྐྱ་གཉིས་ཐོབ་པར་
 མཛོད་ཅེས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ཡིན་པར་སེམས་སོ།།

༥ ཡོན་ཆབ་འབྲུལ་བའི་སྒྲོར་དྲི་ལན།

> དྲི་བ། ཡོན་ཆབ་འབྲུལ་ས་ཏིང་ག་ཚོད་དགོས་ལགས།

ལན། གངས་ཚད་ངེས་པ་མེད། ཇི་ཅི་མ་མང་ན་ལེགས།

> དྲི་བ། ཡོན་ཆབ་ཏིང་འེའི་བར་ཉེ་རྒྱུད་ཅི་ཅི་མ་བཞག་དགོས་ལགས།

ལན། ཡོན་ཆབ་འབྲུལ་སྟེགས་དང་ཉིང་རྒྱམས་གཙང་ཕྱི་ལེགས་པར་
བྱས་ལ། འབྲུལ་ཡུལ་གྱི་གཡས་སྟོགས་ནས་མགོ་བརྩམས་ཏེ་འབྲེད་ལ་ཐད་
ཀར་དང་པོར་བསྒྲིག་དགོས། བར་ཐག་ཉེ་རྒྱང་གི་ཆད་དང་། རང་དུ་ཚུས་
བསྐང་ཆད་བཅས་ལ་ནས་འབྲུ་གཅིག་གི་ཆད་ཙམ་སྟོང་ཆ་བཞག་དགོས་པར་
གསུངས།

> ཇི་བ། ཡོན་ཆབ་འབྲུལ་དུས་ཅི་འདོན་དགོས་ལགས།

ལན། ཡོན་ཆབ་སོགས་མཆོད་པ་གང་འབྲུལ་ཡང་། ཇཱ་ཡུལ་ཞེས་པ་
ལན་གང་མང་བཏོན་ཏེ་ཆབ་གཙང་གིས་བྲན་ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་
སོགས་ལ་མི་མ་ཡིན་གྱིས་མི་འཕྲོག་པ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་པར་གསུངས་
པ་དང་། རྒྱང་ན་མཆོད་པ་འཕེལ་འགྱུར་གྱི་གཟུངས། བཅོ་རྒྱ་ཏུ་ཡུ་ཡ། ཇཱ་
བཅོ་རྒྱག་ལ་ཏེ། བརྩ་སྤར་བཅའ་ནེ། ཏཱ་གཏུ་ཡ། ཡུ་ཏེ་སྟུག་བྱུ་ཡ།
ཏུ་ཐ། ཇཱ་བརྩོ་བརྩོ། མཏུ་བརྩོ། མཏུ་ཏེར་བརྩོ། མཏུ་བེལ་བརྩོ། མཏུ་བེལ་
ཅིཏུ་བརྩོ། མཏུ་བེལ་མཆོ་པའི་ཀམ་ཏུ་བརྩོ། སུ་ཀམ་ཡུ་མཐར་བེལ་བེལ་བརྩོ་
སྤུ། ཞེས་པ་འདི་དང་། མཆོད་པ་འབྲུལ་བའི་ཆོགས་བཅད་བྱིན་ཅན་ཡོད་
པ་དེ་རྒྱམས་སྐབས་བསྟུན་འདོན་དགོས་པར་གསུངས།

> ཇི་བ། ཡོན་ཆབ་འབྲུལ་དུས་དམིགས་བསལ་ཅི་འདྲ་བསམ་དགོས་
ལགས།

ལན། གོང་གསལ་ཡིག་འབྲུག་སྐུམ་ལན་འགའ་བཅོད་དེ། རྒྱལ་བ་
 སྲས་བཅས་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་ལྷ་མས་ཨོྭ་ཨུཾ་གི་རྣམ་པ་
 དཔག་མེད་བབས་ཏེ་མཆོད་པ་རྣམས་ལ་ཐེམས་ཤིང་། རྒྱུ་གིས་མི་གཙང་བ་
 དང་མི་སྐྱུག་པའི་རིགས་སྤྱངས་པ་དང་། ཨུམ་གཙང་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་
 བདུད་ཅིར་བསྐྱུར། ཨོྭ་གྱིས་རྣམ་གྲངས་མང་ལ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བར་བྱས་སོ་སྐྱུམ་
 པ་དང་། གཞན་ཡང་དབེར་ན། ཁ་ཟས་ཞག་ཅི་ཅན་དེ་ཉིད་ཁམས་དང་ནད་
 ཀྱི་དབང་གིས་མི་ལ་ལར་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་། ལ་ལར་ཡིད་དུ་འོང་བ་
 ཡོད་པ་ལྟར། ཡོན་ཆབ་འདི་ཡང་ལས་སམ་བསོད་ནམས་ཀྱི་དབང་གིས་རང་
 ཅག་ཐ་མལ་པ་རྣམས་ཀྱི་དོར་ལྷ་གཙང་ཅམ་ལས་མེད་ཀྱང་། རྒྱལ་བ་སྲས་
 བཅས་ཀྱི་སྐུ་ལྔར་བདུད་ཅི་རང་ཡིན་ངེས་སྐྱུམ་པ་སོགས་མོས་ཤིང་བསམ་
 དགོས་པར་གསུངས།

> དྲི་བ། ཡོན་ཆབ་ལྷ་ལ་ན་པན་ཡོན་གང་ཡོད་ལགས།

ལན། དམིགས་བསལ་ནི་སེར་སྐྱའི་དྲི་མས་མ་གོས་པར་སྐྱིན་པའི་
 ཆོགས་བསགས་པ་ལ་རྒྱལ་ཆེ་བ་དང་། ཤེས་རྒྱུད་བྱམས་སྒྲིང་རྗེ་བྱང་ལྷ་བ་
 སེམས་ཀྱིས་བརྒྱན་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཉོན་མོངས་པས་རྒྟགས་པ་དང་རྗེ་བྱལ་
 རྗེ་དག་རྗེ་གསལ་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་པན་ཡོན་ཡོད་ལྷ་ལ་
 གསུངས།

> དྲི་བ། ཡོན་ཆབ་ལ་ཏིང་བདུན་བྱས་འདུག་པ་དེ་གང་ལགས།

ལན། དེ་ནི་མཚོད་ཡོན། འབས་བསེལ། མེ་དྲོག་བདུག་སྒྲོན། སྒྲུང་གསལ། གྲི་ཆབ། འལ་ཟས་བཅས་མཚོད་པ་བདུན་ཚན་ཞིག་འབྲུལ་སྒྲོལ་ཡོད་པ་དེ་དག་འབྲུལ་བཤམ་བྱ་བའི་གཞི་དང་བསྟན་ཏེ་བྱས་པར་སེམས་སོ།

༥ མཚོད་མེ་འབྲུལ་བའི་སྒྲོར་དྲི་ལན།

> དྲི་བ། མཚོད་མེ་ལུལ་ན་པན་ཡོན་དམིགས་བསལ་གང་ཡོད་ལགས།

ལན། དམིགས་གསལ་ལ་རང་གཞན་ཀུན་གྱི་མ་རིག་པའི་སྟན་པ་བསལ་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཇི་གསལ་ཇི་རྒྱས་སུ་འགྲོ་ཞིང་། མངོན་ཤེས་སྤྱར་དུ་ཐོབ་པ་སོགས་ཀྱི་པན་ཡོན་ཡོད་པར་གསུངས།

> དྲི་བ། མཚོད་མེ་ལ་མར་དང་སྦྱུ་མ་ཚེ་ལུ་གང་བྱུང་ན་འགྲིགས་སམ།

ལན། མར་སྦྱུ་གཉིས་ལུལ་དུས་ཀྱི་དབང་གིས་རིན་ཐང་ཆེ་ཆུང་ཡོང་བ་ལྟར་བསོད་ནམས་བསག་པར་བྱུང་ཡོད་པ་ལས། མཚོད་མེ་ལ་གཉིས་ཀ་འགྲིགས་ཀྱང་། ཚེ་ལུ་ནི་སྦྱི་བཏང་མི་འགྲིགས་པར་སེམས།

> དྲི་བ། མཚོད་མེའི་སྒྲོང་རས་དེའི་རྒྱ་ལ་གང་དགོས་ལགས།

ལན། ཡོངས་གྲགས་སྟེན་བལ་ཟེར་བ་དེ་དང་། ལ་མའི་རིགས་ཀྱང་ཡོད། རས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱུང་། འོན་ཀྱང་འབྲུ་རས་དང་དེའི་རྒྱ་སོགས་མེས་ཚེག་ན་ཤ་ཚིག་གི་དྲི་མ་ཅན་གྱི་རིགས་ནི་མི་བྱང་བར་སེམས།

> གྲི་བ། མཚན་མེད་སྤྱོད་རས་ལ་སློག་ཤིང་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་
དམ།

ལན། འདྲིའི་སྐྱོར་ཡང་རྗེ་གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྐྱོན་མེད་གསུང་ <
པོད། རེ། གོང་གི་གསུང་ལེའུ་ཚན་ཐོར་བྱ་སྒྲ་ཚུགས་ ༢༥ ན ༢ > དུ། མར་
མེ་གཙོ་བོར་འོད་ཕུལ་བ་ཡིན་ཀྱང་རྒྱུའི་ཁྱེན་མར་དང་འབྲུ་མར་ཡང་ཁ་དོག་
ལེགས་པ་དྲི་རོ་ཕུན་སུམ་ཚུགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་ན་བསོད་ནམས་རྗོགས་ཚབ་
སྟག་པར་ཆེདོ།

མར་མེད་སྤྱོད་བྱུང་གསེར་དདུལ་སོགས་ལས་བྱས་པའམ། སྤྱ་མ་
འགའ་ཞིག་ཤེས་རབ་ཕུན་སུམ་ཚུགས་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱོད་དུ་རས་བལ་
གྱིས་དགྱི་བའང་ཡོད་ལ། མ་མཐའ་ཡང་དྲི་བཟང་པོའི་ཤིང་ཏ་ཅང་སྤྱོད་པ་མ་
ཡིན་པ་དང་ཁོང་ཚུན་མེད་པའི་སྤྱོད་དུ་རས་བལ་གྱིས་དམ་སྟོད་སྟོམས་པར་
དྲིལ་ཏེ་རིང་བྱུང་གོང་བྱའི་ཚད་ལ་དབག་པས་རི་ལྟར་འཚམ་པ་བྱ།

མར་མེད་སྤྱོད་བྱུ་ལ་སློག་ཤིང་དགོས་མི་དགོས་ཀྱི་དོགས་པ་བྱེད་ཀྱང་།
དེ་མེད་པར་རས་བལ་གྱིས་ཚོ་མི་ཟེན་པས་འོས་མེད་ཀྱིས་འབྲུབ་ལ། ལྷང་
འགའ་ཞིག་ཏུ་མར་མེད་སྤྱོད་བྱུ་ལ་ཤིང་བལ་གྱི་འདབ་མས་དགྱི་བར་གསུངས་
པ་སྤྱོད་བྱ་སྤྱི་ཅམ་ལ་མི་འགྲིག་པས་ནང་གི་སློག་ཤིང་ལ་བྱེད་དགོས་པ་དང་།
མགོན་པོའི་གཏོར་ཚུག་ཏུ་ཡི་དུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སློག་ཤིང་གི་ཚུལ་དུ་བྱས་ནས་
སྤྲིའི་རས་ཀྱིས་དགྱི་བར་གསུངས་པའི་རིགས་འགོས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་སོ།

ལ་ལ་འོད་མེད་པར་མེ་མ་གྱི་ཅམ་གྱིས་རྒྱན་གང་རིང་བྱེད་པ་མི་ལེགས་
ལ། རྫོང་བྱ་ཏེ་ཅང་སྒྲོམ་པས་ལྷུང་དུ་འབར་བའང་མི་བྱེད་པར། འོད་གསལ་
བའི་སྒྲིང་ནས་དལ་འབར་བྱས་ན་ལེགས་པར་བཀའ་གདམས་ཀྱི་བརྟན་རིམ་
ལས་གསུངས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལས་ལེགས་པར་གོ་རུས་སོ།

> ཇི་བ། མཚོད་མེད་འོད་ལ་བྱེ་ལེབ་སོགས་འབྲུ་སྤྱན་མང་པོ་གྱི་འགྲོ་
གིན་འདུག་པར་དེའི་ཐོག་དགོངས་ཚུལ་ཇི་ཡོད་ལགས།

ལན། འདི་ནི་མཁས་དབང་ངག་དབང་སྒོ་བཟང་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་
གསུང་ < བོད། ༨༥ མཚོད་གཏོར་བཤམ་ཚུལ་བསོད་ནམས་སྒོ་འབྱེད་ ༡༡
བ ༣ > དུ། དེང་སང་པལ་མོ་ཆེས་དབྱར་དུས་སུ་རྟེན་གྱི་བྱང་དུ་མར་མེ་ཆེ་
ཚུང་ནམས་འོད་ཁང་མེད་པར་བཞག་པ་དེའི་ནང་དུ་བྱེ་ལེབ་སོགས་སྒྲོག་
ཆགས་ཕྱ་མོ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མ་པ་སྒྲོའི་མཚོ་ལ་ངང་པའི་བྱུ་བཞིན་དུ་འཁོར་ཞིང་
འོངས་ནས་ལྷུང་ཞིང་འཚོད་པ་ནི། ཇི་ལྟར་དམུལ་བའི་ཟངས་ཞུན་བསྐོལ་བར་
དེའི་སེམས་ཅན་ཆར་བཞིན་དུ་བབས་ཤིང་འཇུག་པའི་ངང་ཚུལ་ལྟར་གྱུར་
པས་ན། རྟེན་གྱི་བྱང་དུ་སེམས་ཅན་མང་པོ་གསོད་པའི་སྟ་གོན་ཤེས་བཞིན་དུ་
བཤམས་ནས་ཤི་རོ་དུ་མས་མཚོད་མེ་ཆེ་བར་བྱེད་པ་སོགས་ལ་ཅི་ཡང་མི་
སེམས་པར། ད་དུང་སྒྲོག་ཆགས་དེ་ནམས་ལ་ཆོག་པ་ཐོས་ནས་སེམས་ཅན་
ལས་ཀྱིས་ཤི་བ་ལ་ཐབས་ཅི་ཡོད་སྟམ་དུ་སེམས་ཤིང་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་དག་གིས་
ཡུགས་བསད་མཚོད་སྤྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུའི་མཚོད་མེ་སྤར་བ་ལས་

ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་མི་ཐོབ་ཀྱི། སེམས་ཅན་གྱི་སྲོག་ཡལ་བར་དོར་བའི་བསམ་པ་
དང་། སངས་རྒྱས་གྱི་བཅས་པ་འོད་ཁང་མེད་པར་མར་མེ་བཞག་མི་རུང་བར་
གསུངས་པའི་བཀའ་ལ་བསམ་བཞིན་དུ་ཁྱད་དུ་བསད་པའི་མི་དགེ་བ་ཆེན་པོ་
གསོག་པར་འགྱུར་རོ།

མདོར་ན་སྤྱི་ནང་གི་གཙང་སྤྱོད་གང་ཐོན་གྱི་དོས་ནས་མཆོད་གཏོར་
རྣམས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བཤམས་འཕྲལ་ཆབ་ཀྱིས་བྲན་ལ་བསངས་ཀྱིས་བདུག་
གྲིབ་སྤང་གི་རྩིས་ཀྱི་ཤ་དང་མ་བྱའི་སྒོ་སྒྲིགས་ཉེ་འཁོར་དུ་བཞག་ བགེགས་མི་
འབྱུག་པའི་ཆེད་དུ་མདོ་སྤྲུགས་གང་རིགས་བྱིན་རྒྱབས་བྱ་ཞེས་སྒྲིགས་གསུངས་
པ་ལྟར། འོད་ཁང་སྒྲིགས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་མ་བྱས་ན་ཕན་ཡོན་ལས་ཉེས་
དམིགས་ཆེ་བ་འགྱུར་ཉེན་ན། ཁང་པའི་སྒོ་དང་སྤྱོད་དག་དང་། མཆོད་མའི་
ཉེ་སྒོར་བཅས་གང་འགབ་དུ་སྤྲུགས་དུས་གཡོགས་པ་སྒྲིགས་ཐབས་ཤེས་གང་
ཡོད་བྱ་དགོས། གལ་ཏེ་ཐབས་ཤེས་གཞན་མེད་པར་བྱ་བ་དེས་སེམས་ཅན་
མང་པོའི་སྲོག་ལ་གཞོད་ན། བྱ་བ་དེས་དགོན་མཆོག་མཉེས་ཐབས་མེད་པས་
རེ་ཞིག་བོར་ན་ལེགས་སམ་སྟེ།

> དྲི་བ། མཆོད་མེ་ཐོག་མར་སྤར་དུས་བསམ་སྒོ་གང་འདྲ་བཏང་དགོས་
ལགས།

ལན། འདི་ཕུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་མ་རིག་པའི་ཐུན་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བ་དང་། རྒྱང་དོར་གྱི་གནས་ཇི་

བཞིན་གསལ་བའི་ཤེས་རབ་དྲི་མ་མེད་པར་སྤྱར་དུ་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅིག་བསམ་
ཐུབ་ན་ལེགས།

> དྲི་བ། མཚོད་མེ་འབྲུལ་དུས་དམིགས་བསལ་ཅི་འདོན་དགོས་ལགས།
ལན། མཚོད་པའི་འབྲུར་ལྷགས་གོང་གསལ་ལྟར་དང་། བྱང་ན་མཚོད་
མེ་འབྲུལ་བའི་ཚོགས་བཅད་འདྲ་མིན་ཡོད་པ་ལས་གང་འོས་ཤིག་འདོན་རྒྱུ།

> དྲི་བ། དེང་སང་སློག་སོགས་ཀྱིས་མཚོད་མེའི་ཚབ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱིན་
འདུག་པ་ཕན་ཡོན་ལ་བྱུང་པར་ཡོད་དམ།

ལན། རྣམས་ཀྱི་འོད་སོགས་ཀྱང་སྤང་གསལ་གྱི་མཚོད་པ་ལེགས་ཤོས་
སྤྱ་གསུངས་པས་སློག་འོད་སོགས་ཀྱང་མཚོད་མེའི་ཚབ་བྱེད་ན་འགྲིགས་ངེས་
མ་ཟད། བྱེ་ལེབ་སོགས་འབྲུ་སྤྱིན་ཤི་བའི་ཉེས་དམིགས་ཀྱང་མེད་པར་ཆེས་
ལེགས་པར་སྤང་། པན་ཡོན་གྱི་བྱུང་པར་ནི་རྒྱ་དངོས་བཟང་ཞན་རིན་ཐང་ཆེ་
ཆུང་སོགས་དང་གཙོ་བོ་ཀུན་སྤྱོད་གི་བྱུང་པར་ལ་རག་ལས་པར་སྟམ།

> དྲི་བ། མཚོད་ཀོང་རྒྱ་གནས་གོང་ཆེ་བ་ལ་ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་ཡོད་དམ།
ལན། མཚོད་སྤྱོད་སོགས་ཇི་ཅམ་རིན་ཐང་ཆེ་ཞིང་གཙང་བ་དང་བཟོ་
བཀོད་ལེགས་པ་བྱུང་བ་དེ་ཅམ་གྱིས་བསོད་ནམས་བསག་པ་ལ་རྒྱབས་ཆེ་བར་
གསུངས་སོ།།

༥ བསངས་གསོལ་སྐྱོར་བྱི་ལན།

> བྱི་བ། བསངས་གསོལ་ཅིའི་ཕྱིར་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་དམ།

ལན། འདྲིའི་སྐྱོར་ཞུ་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན་གྱི་གསུང་ < བོད། ༩
 ༼ བསང་མཚོད་ཀྱི་ཆོག་ ༩ ན > ཏུ། བསང་གི་མཚན་ཉིད་ལ། དག་བྱེད་བྱི་
 ཞེས་གྱི་མཚོད་པའི་ཆོག་གང་ཞིག ཉེས་སྦྱོན་གྱི་སྤྱི་བྱེད་ཐམས་ཅད་བྱང་
 ཞིང་། བདེ་ལེགས་སྟེར་བའི་རྩལ་པ་ལྡན་པ་ཉིད་དོ། ཞེས་སོགས་ཁྲུངས་དང་
 དགོས་པ་པན་ཡོན་བཅས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བཟླས་དར་
 རྩ་རམས་པའི་གསུང་ རེ་༼ པར་ཡང་དེའི་སྐྱོར་དོགས་གཙོད་ཁྲུངས་གཏུགས་
 དགོས་པ་དང་པན་ཡོན་བཅས་གསལ་འདུག་པས་རྒྱས་པར་ཤེས་འདོད་ན་དེ་
 དག་དུ་གཟིགས་དགོས།

མདོར་ན་བསང་དཔེ་རྣམས་སུ་གསལ་བ་ལྟར། མཚོད་ཡུལ་སྤྲོ་མ་
 མཆོག་གསུམ། ཡུལ་ལྷ་གཞི་བདག་སོགས་རྟེན་དང་བཅས་ལ་མ་གུས་པ་དང་
 བག་མེད་པའི་དབང་གིས་མི་གཙང་བའི་རིགས་ཀྱིས་གོས་པའམ། འགོམ་ཡུག་
 སོགས་དམ་ཆོག་ཉམས་ཆག་ཤོར་བ་དང་། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་གྲིབ་རིགས་དང་
 རྫོངས་སྦྱོ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་སེམས་ཀྱི་ནད་རིགས་གདོན་བགེགས་རྒྱུན་ངན་
 བར་ཆད་ཅི་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་སེལ་ཞིང་། ལེགས་ཆོགས་ཐམས་ཅད་དར་
 ཞིང་རྒྱས་པའི་ཆེད་དུ། མི་གཙང་བའི་རིགས་སེལ་བྱེད་བསང་གསོལ་བྱེད་ཀྱིན་
 ཡོད་པར་གོ་དགོས་པར་སེམས།

> གྲི་བ། བསང་གཏོང་དུས་ཕྱེ་མར་དང་མཚོད་ཆང་གསོལ་ཐང་སོགས་
བཏབ་ཀྱིན་འདུག་པ་དེའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ལགས།

ལན། ཕྱེ་མར་བཏབ་པ་དེ་ནི། བསང་དཔེ་རྒྱ། བསང་གི་ཕྱེ་མར་ལ་
སོགས་པའི། འལ་ཟས་རོ་བརྒྱ་ཐུན་པས་མཚོད། ཅེས་པ་སྒྲུབ་ལ། ཡང་གཙང་
མ་རྒྱ་ཡིས་བྲན་པ་ལས། ཡོན་ཆབ་མཚོད་ཡོན་རྒྱ་མཚོས་མཚོད། ཅེས་པ་ཙམ་
ལས་མ་གསལ་ཡང་ཕྱེ་མར་ལ་རིགས་བགྲེས་ཏེ་བཏུང་བ་རྒྱ་མཚོའི་མཚོད་པའི་
དོན་དུ་ཡིན་ལས་ཆེ་སྟམ།

> གྲི་བ། བསང་གཏོང་བ་དང་དར་ཚྭ་ལྟུགས་པ་དེ་རི་མཐོན་པའི་
སྒང་ལ་བྱེད་ཀྱིན་འདུག་པ་དེའི་རྒྱ་མཚན་ངེ་ཡིན་ནམ།

ལན། དེ་ནི་ས་ཆ་གཙང་བ་དང་། རྒྱང་ཡང་གཙང་མར་རྒྱ་བས་བསང་
མཚོད་དང་དར་ཚྭ་བཅས་ལ་གྲི་ངན་རིགས་ཀྱིས་མི་ཕོག་ཅིང་མི་གོས་པའི་
ཆོད་དང་། མཚོད་ཡུལ་ནམས་དབྱུང་འཕང་མཐོ་བ་དང་། མཚོད་པ་པོ་ནམས་
ཀྱང་ལྷང་ཏྲ་དར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཆེ་བ་ཡོད་པས་རྒྱ་མཚན་དེ་
འདྲ་ཡིན་པར་སེམས།

> གྲི་བ། དར་ཚྭ་དེའི་སྒང་ཡི་གེ་མང་པོ་དཔར་རྒྱབ་འདུག་པ་དེ་ཚོའི་
དོན་སྟོང་པོ་གང་ལགས།

བཏགས་ན་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་རྒྱལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་དང་དེ་
བཞིན་གཞན་ལའང་མཚུངས་ཚུལ་བཤད།

ཡང་ལ་ལས་སྒྲོལ་མ་ནི་རྒྱང་ཁམས་རྣམ་པར་དག་པའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་
སྟ་ཡིན་པས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱང་རྟ་སོགས་མཇེད་ཚུལ་གསུངས་པའང་
མཐོང་བས། རྒྱང་རྟ་འཕྲུལ་རྟ་སྟེ་དར་ཕྱོག་དཔར་བའི་དགོས་དོན་དེ་དང་
དེ་བཞིན་ཡིན་ངེས་སམ་སྟམ།

> གྲི་བ། བསང་གསོལ་ཡང་ཡང་བྱས་ན་ཕན་ཐོགས་གང་ཡོད་དམ།

ལན། བསང་ཚོག་ནས་གསལ་བ་ལྟར་གྱི་འདོད་དོན་རྣམས་མྱུར་དུ་
དང་རྒྱུ་མར་འབྱུང་བའི་ཆེད་དེ། དེ་ཡང་ཀུན་མཁྱེན་མི་ཕམ་གྱི་གསུང་ བོད།
རྒྱུ་༽ བསང་གསོལ་སྒྲོར་ ༣༠ བ ༡ ཅུ། འདི་ཡིས་རྒྱང་རྟ་གུད་པ་གསོ། དགོ་
མཚན་རྟེན་འབྲེལ་ཕྱོགས་མེད་རྒྱས། སྟན་གྲགས་རྒྱལ་མཚན་སྲིད་ན་མཐོ།
མཚོག་ཐུན་དངོས་བྱུང་ཡིད་བཞིན་འགྲུབ། ཅས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

༥ མཇེལ་ཁ་ཁུ་བའི་སྒྲོར་གྲི་ལན།

> གྲི་བ། ཟླ་མ་དང་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མཇེལ་ཁ་ཡང་ཡང་ཁུ་དགོས་
པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ལགས།

ལན། དེ་ནི་སྐྱེས་རབས་ལས། དམ་པ་དག་དང་ལན་གཅིག་ཙམ། ཇི་
ལྟར་འདོད་པར་འཕྲད་ཀྱང་རུང་། འདྲིས་པར་བྱ་བ་མི་དགོས་པར། རབ་བྱ་
བརྟན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། དམ་པ་རྣམས་ནི་སྤྱི་ཀྱང་མི་བསྐང་ངོ་། ཅུལ་བའི་

ཚུལ་གྱིས་དགེ་བར་བསྐྱེན་པར་བྱ། གང་དང་ཉེ་ན་དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་རྩལ། ཆེད་
དུ་མ་བཞོས་པར་ཡང་འགོས་པར་འགྱུར། ཞེས་དང་། དཔུང་བཟང་གིས་ཁྱས་
པ་ལས། སྐྱེས་བྱ་གང་ཞིག་འཆི་བའི་ཆོ། ལྷ་མ་སྐད་ཅིག་དྲན་གྱུར་ན། འཕོ་བ་
ནམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར། ཞེས་དང་།

ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པར་འཇུག་པའི་མདོ་ལས། མི་ཞིག་གིས་སེམས་
ཅན་ཆང་མའི་མིག་བཏོན་པ་དེ་ཀུན་མི་གཞན་ཞིག་གིས་བྱམས་པས་ཆང་མར་
སྐར་བསྐྱེན་པའི་བསོད་ནམས་ལས་ཀྱང་། གང་གིས་དད་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་མཇལ་བ་དེ་བསོད་ནམས་ལྷག་པར་ཆེ་ཚུལ་གསུངས་པ་སོགས་དང་།

དད་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པའི་མདོ་ལས། གང་གིས་བསྐྱེད་པ་གང་གྲའི་
ཡུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་དུ་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩལ་སྟེད་ཀྱི་རང་སངས་རྒྱས་
དག་ལ་ཉིན་གཅིག་བཞིན་དུ་སྟེ་ཞལ་ཟས་རོ་བརྒྱ་དང་སྟེ་ཞལ་སྟེ་ནམས་སྐྱེན་
པ་བས་གཞན་ཞིག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་རི་མོར་བྱིས་པའམ་གཟུགས་སུ་བྱས་
པ་མཐོང་བ་ནི་བསོད་ནམས་ཆེས་གངས་མེད་པ་བསྐྱེད་ན། ཐལ་མོ་སྐྱུར་
བའམ་མེ་རྟོག་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་ཞེས་དང་།

སྟོང་རྩེ་པད་དཀར་ལས། ཀུན་དགའ་པོ། གང་དག་ཐ་ན་ཆེ་ལམ་དུ་དེ་
བཞིན་གསེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་མཐོང་ནས་སེམས་དང་བར་བྱེད་ན། ཀུན་
དགའ་པོ་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེའི་འབྲས་བུ་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན། མུ་ངན་
ལས་འདས་པ་ལྷན་གྱིང་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་མཐས་གཏུགས་པར་འགྱུར་
བར་ང་སྐྱེའོ། ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་དམ་པ་གོང་མ་ནམས་ཀྱིས་དེ་དང་དེ་

འདྲའི་ལུང་མང་དུ་བྲངས་ཏེ་དེ་དག་གི་དགོས་དོན་པན་ཡོན་གསལ་བར་
གསུངས་འདུག་པ་ལྟར་ལ།

དེ་ཡང་དཔེར་ན། ཆོ་འདིའི་འདོད་དོན་གལ་ཆེ་བསྟུབ་པར་ཡང་། དེ་
གང་ལས་བྱུང་བའི་ཡུལ་དེ་དང་དེར་གཏུགས་འབྲེལ་འགྲོགས་འདྲིས་བཞེན་
མཁས་ཡང་ཡང་བྱེད་དགོས་པ་ལྟར་རམ་སྟེ།

> གྲི་བ། མཇལ་བྱའི་དུས་ཐོག་མར་ཕྱག་འཆལ་དགོས་པ་དེ་གང་ལགས།

ལན། འདི་ནི་གོང་དུ་བྱས་ཟིན་ལྟར་དོན་དངོས་འབྲེལ་བྱས་ན། གང་
ལ་ཕྱག་བྱ་ཡུལ་དེ་ལ་བདེ་སྟུག་བྱ་བའི་དོན་དུ་མགོ་འབྲལ་ལྟས་འབྲལ་ལས་སྒོ་
གསུམ་གྱི་དབང་ཆ་དེའི་ཕྱག་ཏུ་འབྲལ་བའི་དད་གུས་ཀྱིས་སྐྱབས་བྱའི་རྣམ་
འགྱུར་བཞུན་པའི་ཚད་དུ་སྒྲུང་སྟེ་དེ་འདྲའི་མཚོན་བྱེད་ཡིན་པར་སེམས།

> གྲི་བ། ལྷ་མའི་བྱང་ནས་སྤང་མཐུད་བྱ་བ་དེས་པན་ཐོག་གང་ཡོད་
ལགས།

ལན། དེ་ནི་མི་དང་མི་མིན་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱུན་པར་ཆད་ཀྱི་
གཞོད་འཆེ་སྤང་བར་པན། དེའི་རིགས་རྣམས་འགོམ་ཡུག་དང་བཙོག་རིགས་
ཀྱིས་མ་གོས་པར་གཙང་ལེགས་ལྟས་ལ་འཆང་ན་མི་མདའ་སོགས་མཚོན་ཆའི་
རིགས་དང་། གདོན་འདྲེ་སོགས་ཀྱི་གཞོད་པས་མི་ཚུགས་པའི་ཚུལ་མཐོང་ཐོས་
གསལ་པོ་ཡོད་པས་པན་ཐོགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ།

> གྲི་བ། ལྷ་མ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་སྐྱེ་ཐབས་གང་བྱེད་དགོས་ལགས།

ལན། འདི་ནི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཡིད་ཆེས་རྣལ་མ་ཞིག་
 སྐྱེས་ན་དེ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྟོན་པའི་སྤྱོད་མཁུ་དག་པའི་གཤེས་གཉེན་རྣམས་
 ལའང་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་དང་གིས་སྐྱེ་བར་ངེས། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་
 སམ་བཟོན་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་རྟེན་ཐབས་ལ་རབ་ནི། རིགས་པའི་དབང་ཡུག་
 དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས། ཆད་མ་རྣམ་འབྲེལ་དུ། སྐྱེ་བ་ལྷ་ཕྱི་དང་། ལས་རྒྱ་
 འབྲས། བདེན་བཞིན་སྤང་དོར། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་བཅས་སྐྱབ་
 བྱེད་རྣམ་དག་གི་སྒོ་ནས་ལེགས་པར་བཟོན་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་མདོར་བསྟུན།
 བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྱམས་སྤྱིང་རྗེ་སོགས་ལེགས་པར་
 གོམས་ན་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་རྒྱུར་ཡོད་པ་དང་།
 བདག་འཇོན་མ་རིག་པ་དང་ཆགས་སྤང་སོགས་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་བཅས་
 གཏན་ཟད་དུ་འགོ་རྒྱུ་ཡོད་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྟོན་པ་དང་བཟོན་པ་སྟོན་
 མེད་ཅིང་བསྐྱབ་པ་མེད་ཚུལ་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་གི་སྒོ་ནས་གསལ་བར་གཏན་
 ལ་པབ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལེགས་པར་ངེས་ཐབས་ལ་འབད་དགོས།

དེ་ལྟར་མ་བྱུང་ཆོ། ཐབས་གཞན་གནད་བསྟུས་ན། མདོ་ལས། ཐེག་པ་
 ཅི་ཡང་མི་བྱ་ཞིང་། དག་བ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པར་སྤྱད། རང་གི་སེམས་ནི་
 ཡོངས་སུ་འདུལ། འདི་ནི་སངས་རྒྱས་བཟོན་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཟོན་པའམ་ཆོས་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་དངོས་ཤུགས་བརྒྱད་ནས་
 གཙོ་བོ་སེམས་རྒྱད་འདུལ་བྱེད་དམ་འཆོས་བྱེད་ཅིག་ལ་གོ་དགོས། དེ་ཡང་ང་
 ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ནི་ལུས་སེམས་འདུ་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་

གཞན་དུ་མེད་སྟབས། ལུས་མ་བདེ་བ་དང་སེམས་མ་བདེ་བ་གང་བྱུང་ཡང་ང་
 མ་བདེ་བ་ཡོང་གིན་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལ་ལུས་མི་བདེ་བའི་རྒྱ་ལ་རིགས་མང་
 ཡང་ཅ་བ་རྒྱུང་མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ་དུ་འདུས་པ་ལྟར། སེམས་མི་བདེ་བའི་
 རྒྱར་ཉོན་མོངས་པའི་རིགས་མང་ཡང་ཅ་བ་ཆགས་སྤང་མོངས་གསུམ་དུ་
 འདུས། དེས་ན་ལུས་ལ་རྒྱུང་མཁྲིས་སོགས་འཕེལ་ཏེ་ན་ཆ་དྲག་པོས་མནར་
 བའི་ཆོ། ཉན་དེ་དག་གིས་ལུས་དང་སྟོག་ཀྱང་འཛོམས་ཉེན་བཅས་ལ་
 འཛིགས་སྒྲག་སྒྲིམ་ཏེ་སྤོན་པ་མཐས་པ་བཞེན་པ་དང་། དེས་ཇི་ལྟར་བསྐྱོས་པ་
 ལྟར་སྤོན་ལེགས་པར་བཅད་བྱུང་དེ་ལུས་བདེ་སེང་ངེ་སོང་བ་ཅམ་ནས་སྤོན་
 དང་སྤོན་པར་ཡིད་ཆེས་ཀྱིས་ཇི་སྟེད་ནད་སེང་དྲག་གི་བར་དུ་བཞེན་འདོད་
 རྣལ་མ་ཡོང་བ་ལྟར། སེམས་ལའང་ཆགས་སྤང་སོགས་འཕེལ་ཏེ་ཡིད་མ་བདེ་
 བ་ཤུགས་དྲག་སྒྲིམ་པའི་ཆོ། ཆགས་སྤང་དེ་དག་གིས་འདི་ཕྱི་ཀུན་ཏུ་ཕྱང་བར་
 བྱེད་པའི་རྒྱལ་ལ་འཛིགས་སྒྲག་རྣལ་མ་ཞིག་སྒྲིམ་ན། དེ་འཚོས་པའི་ཐབས་
 ཚོས་སྟོན་པའི་སྒྲ་མ་བཞེན་པ་དང་། དེས་ཆགས་སྤང་གི་གཉེན་པོ་འཁོར་བའི་
 ཉེས་དམིགས་དང་། བྱམས་སྤྱིང་རྗེའི་ཚོས་སོགས་ཐབས་རྒྱལ་ཇི་ལྟར་བཞེན་པ་
 ལྟར། ཐ་ན་སྐར་ཆ་འགའ་ཞིག་གི་རིང་ཅམ་ལའང་སྒོ་གཟུ་པོར་གནས་ཏེ་
 བསམ་ཞིབ་བགྱིས་ཐུབ་ཆོ་དེ་ཅམ་ནས་སེམས་ལ་བདེ་སྦྱིད་ཡོང་བ་མྱོང་ཐོག་
 ནས་ངེས་ཐུབ་པས་རྒྱལ་དེ་འདྲའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་ཚོས་དང་སྒྲ་མ་ལ་དད་གུས་སྦྱི་
 ཐབས་ཡོད་དོ་སྟེ།

གཞན་ཡང་སྒྲུ་མ་སྒྲུ་བྱ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་རྣམས་ཐར་སོགས་
 ཡང་ཡང་བཞག་པའམ་ཉན་པ་དང་། ལྷག་པར་དེ་དག་དང་པོ་སྒྲུ་འབྱུངས་
 དུས་དང་། ཐ་མར་ཁིང་ལ་གཤེགས་སྐབས་སུ་མི་པལ་པ་གཞན་དང་གཏན་
 རས་མི་འདྲ་བའི་ཏ་ཅང་ངོ་མཚར་བའི་མཛད་སྒྲིང་ཏགས་མཚན་འདྲ་མིན་
 དངོས་སུ་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད་པ་སོགས་དང་། དེ་བཞིན་དམ་པ་དེ་དག་གིས་གནས་
 སྐབས་ཀྱི་དན་བར་ཆད་ཞི་བ་དང་། བྱ་བ་ལས་འགོ་ཡོང་བར་རིམ་གྱི་བྱིན་
 སྐབས་ཇི་ལྟར་གནང་བས་པན་ཐོགས་ཇི་བྱང་སོགས་ལ་བསམ་ཞིབ་བགྲིས་
 བྱའང་ཆོས་དང་སྒྲུ་མ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་བཏན་པོར་རྟེན་པར་འགྱུར་རོ་
 ལྷན་ལགས་སོ།

རྣམ་ཀུན་ཆོས་སྒྲིང་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ།

རྣམ་དཔྱོད་ཅན་གྱིས་དེ་ལྟར་བྲིས་པའི་ལན།

རྣམ་དག་ལྷང་ནས་ཇི་བཞིན་བཏུས་པ་འདིས།

རྣམས་མང་འགོ་ལ་དེ་བཞིན་ལེགས་སྒྲན་ཤོག།

དགེ་མིང་དཔལ་གྲགས་པས། བྱི་ལོ་༡༩༥༥ ཟླ་༥ ཆོས་༡༣ ལ་བྲིས་པ་དེ་
 ཉིད་ལ་ཡང་སྐུར་ ༡༩༩༧ ཟླ་༥ ཆོས་༡༥ ཉིན་སྒྲིན་བསལ་ཁ་བསྐྱོང་གང་འོས་
 བགྲིས་པ་དགེའོ། །

༥ མཚོད་རྟེན་གྱི་བྱང་ཚས་བཟོད་པ།

ཐུང་པ་ལ་མཚོན་ཏེ།

ལྷོ་ལ་མཚོན་ཏེ།

ཐོག་ལ་མཚོན་ཏེ།

ཐུང་པ་ལ་མཚོན་ཏེ།

༥ མཚོད་རྟེན་གྱི་མཚན་གྱི་ཁྱད་པར།

དེ་ལ་སྤྱིར་མཚོད་རྟེན་ཞེས་པ་ནི་དཀོན་མཆོག་གི་ཁྱེད་ལྷན་ལྟེ་ལྷན་མཚོད་ཅིང་བསྟེན་བཀྱར་བའི་རྟེན་ཏེ། རྒྱ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་གོ་ཡང་། དམིགས་བསལ་དུ་སྤྱི་མིང་གི་བྲག་ལ་འབྲུག་སྟེ་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཐུགས་གྱི་རྟེན་ལ་གོ་ཞིང་། དེ་ཡང་དོན་གཅིག་ལ་མཚོད་རྟེན་དང་། མཚོད་སྤྱིང་དང་། ཐུགས་རྟེན་ལ་སོགས་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་ཡོད།

རིང་བསེལ་གྱི་སྤྱིང་པོ་ཅན་གྱི་མཚོད་རྟེན་ཞེས་པ་ནི། སངས་རྒྱུ་བྱང་སེམས་སོགས་སྤྱི་བྱ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་རིང་བསེལ་ནང་རྟེན་དུ་བཞུགས་པའི་མཚོད་རྟེན་ལ་ཟེར་ཞིང་། རིང་བསེལ་ལའང་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་ལས། ཆོས་སྤྱི་རིང་བསེལ་ཞེས་པ་ཐུགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོད་གཟུངས་ཐུགས་རྣམས་དང་། རྒྱ་གདུང་གྱི་རིང་བསེལ་ཞེས་པ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་རིལ་བུ་ཡུངས་འབྲུ་ལྟ་བུ་རྣམས་དང་། རྒྱ་བལ་གྱི་རིང་བསེལ་ཞེས་པ་རྒྱ་གཟུགས་རྣམས་ལ་ཟེར་ཞིང་། ད་ལྟ་གྲགས་ཚོད་ཀྱི་རིང་བསེལ་བཞི་ནི། ཆོས་སྤྱི་རིང་བསེལ་གོང་གསལ་ལྟར་དང་། རིལ་བུ་རིང་བསེལ་ནི་ཡུངས་འབྲུ་ལྟ་བུ་རྣམས་དང་། རྒྱ་གདུང་གི་རིང་བསེལ་ནི་གདུང་རུས་རྣམས་དང་། རྒྱ་བལ་གྱི་རིང་བསེལ་ནི་དབུ་སྒྲ་དང་ན་བཟའ་སོགས་ལ་གོ་བར་གྱུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེས་གསུང་། < ཅེ་དཀར་ཆག་སྤྱི་རྩ་ཆེན་དུ་ ༤༦༥ > གསུངས་སོ།

༥ མཚོད་རྟེན་གྱི་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར།

དེ་ལ་མཚོད་རྟེན་གྱི་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་ནི། འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་དང་།
མདོ་མུང་འདས་སོགས་ལས་ཉན་རང་བྱང་སེམས་རྣམས་དང་། འཁོར་ལོས་
སྐྱར་བ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་མཚོད་རྟེན་གྱི་རྣམ་པ་ཐ་དད་པར་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་
སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་ཀྱི་གསུང་འདུལ་བ་མདོ་ཙ་བ་ < སྐར་ཐང་བསྟན་
འགྲུར་ མདོ། ཟུ་༥ ༡༠༡ > ལས། མཚོད་རྟེན་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། གཙང་
ཁང་ཅན་ཉིད་དང་། ཀ་བ་ལྟ་བུ་ཉིད་དོ། དེ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་འོས་པ་
ཉིད་དོ། གལ་ཏེ་དགོ་བ་ཡིན་ནའོ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དོ། རྣམ་པ་ནི་བང་རིམ་བཞི་དང་། འདབ་མ་དང་། བྱམ་པ་དང་། སྤྱ་བྱ་
དང་། སློག་ཤིང་། གདུགས་བཅུ་གསུམ་དང་ཆར་ཁེབས་དག་གོ། རང་སངས་
རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཆར་ཁེབས་མེད་པའོ། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ནི་འབྲས་བུའི་
ཆད་ཀྱིས་དེའི་གདུགས་གཅིག་ལྟག་པའོ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ནི་བྱེ་བོའོ།
ཞེས་སོགས་གསུངས། ཡང་སློབ་དཔོན་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་སྐྱང་བཟེད་ཁ་སྐྱབས་པ་ལྟ་
བུའི་མཚོད་རྟེན་དང་། ཁང་བྱ་བཅེགས་པའི་མཚོད་རྟེན་དང་། རྒྱལ་མཚན་
བསྐྱེངས་པ་ལྟ་བུའི་མཚོད་རྟེན་དང་གསུམ་གསུངས་པ་འདི་རྣམས་ཀྱང་། མདོ་
ཙ་བ་ལས། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་མཚོད་རྟེན་གྱི་རྣམ་པ་ནི་བྱེ་བོ་སྐྱེ་གདུགས་
སོགས་མེད་པར་གསུངས་པ་དེ་དང་། ཡང་གཙང་ཁང་ཅན་དང་། ཀ་བ་ལྟ་
བུའི་མཚོད་རྟེན་གཉིས་གསུངས་པ་རྣམས་རིམ་བཞིན་སྟོགས་མཐུན་དུ་སྒྲུང་།

དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་གར་དུ་ཁང་པ་རིམ་པ་མང་པོ་བཞེགས་པ་བྱུང་བཞི་ལས་
བརྒྱད་ཡོད་པ་ཡོངས་གྲགས་གན་རྟོ་ལའི་བཀོད་པ་ཞེས་ཟེར་བ་དེའང་དེ་
གསུམ་གྱི་གྲངས་ཡིན་པར་སྐྱབས་མགོན་ཤོ་རྩེ་འཆང་གིས་གསུངས་ཞེས་གྲང་
ཐང་རིན་པོ་ཆེས་ < དཀར་ཆག་ལྷའི་རྩེ་ཆེན། བོད། ཅ ༡ ལ ༥༧ >
གསུངས།

གཞན་ཡང་མཚོད་རྟེན་གྱི་རྣམ་པ་འདྲ་མིན་མང་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་
པ་ལས། གཙོ་བོ་ཡོངས་གྲགས་ལ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཚོག་གིས་མཛད་པ་
བྱུང་པར་ཅན་རེ་མཛད་པའི་ཡུལ་ཕྱོགས་རྣམས་སུ། རྗེས་འབྲུག་སྐལ་ལྷན་དང་
སྟོབས་མཚོག་དུ་ཡངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཚོད་རྟེན་རེ་བཞེངས་པའི་བདེ་
གཤེགས་མཚོད་རྟེན་བརྒྱད་ཅེས་གྲགས་པ་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་ནི་འདི་ལྟར་
གསལ་ཏེ།

༥ དང་པོ་བད་སྤངས་མཚོད་རྟེན་ཞེས་པ་ནི།

གྲང་བྱིར་མེར་སྐྱར་སྐྱབས་པའི་ཆོ་ཕྱོགས་སོ་སོར་གོམ་པ་བདུན་
བདུན་སྟོས་པར་བསྐྱར་རེར་སྐྱེས་པ་དང་། བསྐྱར་འདམ་ལས་སྐྱེས་ཀྱང་འདམ་
གྱིས་མ་གོས་པས། འཁོར་བར་སྐྱེས་ཀྱང་འཁོར་བའི་སྟོན་གྱིས་མ་གོས་པ་
མཚོན་བྱེད་བསྐྱེད་འདབ་མ་ཅན་གྱི་བང་རིམ་རྒྱུམ་པོ་བཞི་པ་ཅན་ཏེ། ལ་ལས་
འདི་ལ་བདེ་གཤེགས་མཚོད་རྟེན་ཡང་བཞིན།

༥ གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་མཚོད་རྟེན་ཞེས་པ་ནི།

ཡུལ་མ་གླ་རྒྱ་ར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པའི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ནི་མི་མཉམ་པ་མེད་པར་རོ་མཉམ་ཞིང་གཅིག་པར་མཐུན་
པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་ཡང་དག་པར་བྱགས་སུ་ཆུད་ཅིང་། སྐྱ་བཞི་མངོན་
པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པར་མཆོན་བྱེད་གྲུ་བཞི་ལྷན་པའི་བང་རིམ་བཞི་པ་
ཅན་དེའོ།

༥ གསུམ་པ་ཆོས་འཁོར་མཆོད་རྟེན་ཞེས་པ་ནི།

ཡུལ་སྤར་ཏ་སེར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བའི་ཆེ་བདེན་པ་བཞི་དང་།
རྣམ་ཐར་བརྒྱད་དང་། རྟེན་འབྲེལ་བརྒྱ་གཉིས་དང་། རྟོང་ཉིད་བརྒྱ་དྲུག་
སོགས་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་དུ་མ་རྟོན་པ་མཆོན་བྱེད་སྒོ་བཞི་དང་། བརྒྱད་དང་བརྒྱ་
གཉིས་དང་། བརྒྱ་དྲུག་ཅན་གྱི་བང་རིམ་བཞི་པ་ཅན་ཏེ། འདི་ལ་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་
མང་མཆོད་རྟེན་དང་ཡེ་ཤེས་མཆོད་རྟེན་ཡང་ཟེར།

༥ བཞི་པ་ཆོ་འཕྲུལ་མཆོད་རྟེན་ཞེས་པ་ནི།

མཉམ་ཡོད་རྩི་ཏའི་ཆལ་དུ་ཆོ་འཕྲུལ་སྒྲ་བའི་ཆོས་གཅིག་ནས་བཙུ་
མའི་བར་ཆོ་འཕྲུལ་སྒྲ་ཆོགས་བསྟན་ཏེ། ལུ་སྟེགས་ཀྱི་རྟོན་པ་དྲུག་འཁོར་དང་
བཅས་པ་བདུལ་བ་དང་། སྐལ་ལྷན་གྱི་གདུལ་བྱ་མཐའ་ཡས་པ་ཡང་དག་པའི་
ལམ་ལ་བཀོད་པས། གཞན་ལས་བྱུང་པར་འཕགས་པ་མཆོན་བྱེད་ཕྱོགས་
བཞིར་སྒོ་འབྱར་ཡོད་པའི་བང་རིམ་བཞི་པ་ཅན་ཏེ། ལ་ལས་འདི་བང་རིམ་

གསུམ་པ་ཅན་དུ་འང་བཤད་པ་དང་། ཟུ་སྟེགས་པམ་མཛད་ཀྱི་མཚོད་རྟེན་
ཞེས་ཀྱང་བཅོད།

༥ ལྷ་པ་ལྷ་བབས་མཚོད་རྟེན་ཞེས་པ་ནི།

སྟོན་པ་མཚོག་ཡུམ་སྐྱུ་མ་ལྷ་མཛེས་ལྷ་གནས་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་དུ་སྟེ་
སྐྱེ་བ་བཞེས་པར་ཚས་སྟོན་པར་ཕེབས་ཏེ། སྐར་ལྷ་ཡུལ་ནས་ཡུལ་གསལ་ལྷན་
དུ་མར་བྱོན་པའི་ཚེ། སྐལ་ལྷན་ནམས་ཀྱིས་སྟོན་པ་མཚོག་ལྷ་ཡུལ་ནས་རིན་པོ་
ཆའི་ཐེམ་སྐྱས་ལས་བབས་པར་མཛལ་བ་དང་། བདེ་བར་གཤེགས་པ་འགྲོ་བ་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བྱོན་པར་མཚོན་བྱེད་སྟོགས་རེ་ནས་ཐེམ་སྐྱས་ཡོད་པའི་
བང་རིམ་བཞི་པ་ཅན་ཏེ་གཞན་དག་འདི་ལ་ཆོ་འཕྲུལ་ཆུང་ཅུ་དང་། ལྷས་
མཚོད་མཚོད་རྟེན་ཡང་ཟེར།

༦ དུག་པ་དབྱེན་རྒྱུམས་མཚོད་རྟེན་ཞེས་པ་ནི།

རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་ལྷས་བྱེན་གྱིས་དགོ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱས་པ། སྟོན་
པས་སྐར་རྒྱུམས་པའི་ཚེ། དབྱེན་གྱི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་པ་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྐང་
གཏི་ཐུག་ལྷ་ངན་བཅས་བཞི་བཅད་དེ། རྣམ་ཐར་བརྒྱད་དང་ཟེལ་གཞོན་
བརྒྱད་ལ་གནས་པར་མཛད་པ་མཚོན་བྱེད། ཟླ་བུར་བཞི་བཅད་པའི་བུར་
བརྒྱད་ཡོད་པའི་བང་རིམ་བཞི་པ་ཅན་ཏེ། ཁ་ཅིག་འདི་ལ་འོད་ཟེར་ཅན་དང་
བྱམས་འོད་མཚོད་རྟེན་ཡང་བཅོད།

༥ བདུན་པ་ནམ་གྱི་མཚན་རྟེན་ཞེས་པ་ནི།

ཡུལ་ཡངས་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་ཆའི་འདུ་བྱེད་ཡུན་རིང་དུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་
པས་ན།

འཆི་བདག་གི་བདུད་ལས་ནམ་པར་གྱི་བར་མཚན་བྱེད། སྤྱ་ཟུར་མེད་
པ་བང་རིམ་རྒྱུ་པོ་གསུམ་པ་ཅན་ཏེ། འདི་ལ་བྱིན་སྐྱབས་མཚན་རྟེན་
ཡང་བརྗོད།

༥ བརྒྱད་པ་ཐུང་འདས་མཚན་རྟེན་ཞེས་པ་ནི།

ཡུལ་ཅ་མཚོག་གོང་དུ་སྐྱེ་ཐུང་ན་ལས་འདས་ཚུལ་བསྟན་པར་འཁོར་
བའི་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བལ་ཞིང་ཉེ་བར་ཞི་བར་མཚན་བྱེད། བང་རིམ་
སོགས་ཀྱི་སྒྲོས་པ་མེད་པ་བཞུགས་ཁྲིའི་སྤྱིང་དུ་བྱམ་རྟེན་ཡན་མད་དྲིལ་བའི་
དབྱིབས་ལྟར་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ནོ།། དེ་ཡང་གཞུང་གཞན་དུ་མཚན་རྟེན་དྲིལ་
བའི་ནམ་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་ལྟར། ད་ལྟ་བཀའ་གདམས་གདུང་རྟེན་ནམ་
མཚན་རྟེན་དུ་གྲགས་པ་དེའང་ཐུང་འདས་མཚན་རྟེན་གྱི་ནམ་པ་དང་ཆེས་
འདྲ་བར་སྤྲང་།

དེ་ཡང་ཐུང་འདས་མཚན་རྟེན་དེ་ལ་ཕྱེན་སྐྱེ་གདུང་ཆ་བརྒྱད་དུ་
བགོས་པའི་མཚན་རྟེན་ཆ་བརྒྱད་ཡོད་པར་བཞེད་པའི་ལུགས་ཀྱང་ཡོད་ལ།
དྲི་མེད་འགྲེལ་པར་སྟོན་པ་ཐུང་ན་ལས་འདས་ཚུལ་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་རིང་
བསྐལ་ཆ་བརྒྱད་དུ་བགོས་ཏེ། གོང་གསལ་གོང་བྱུང་སེར་སྐྱ་སོགས་ཡུལ་སོ་

སོར་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་དང་གསལ་རྒྱལ་སོགས་ཀྱིས་པད་སྤངས་མཚོད་རྟེན་
 སོགས་བརྒྱད་བཞེངས་པ་ལ་སྐྱེ་གདུང་ཆ་བརྒྱད་ཅེས་བཞེད་པར་བཤད་ཀྱང་།
 གྲང་ཐང་རིན་པོ་ཆེས་དེ་ལྟར་བྱང་བའི་དུས་ཚོད་ཀྱིས་མི་འགྲིགས་པས་སྤྲས་
 ཟེན་ལྟར་ཁས་ལེན་པར་མི་རིགས་ལ། སྤྱིར་བཏང་གི་ཤྱཀ་ཐུབ་མཚོད་རྟེན་
 བརྒྱད་དང་། སྐྱེ་གདུང་གི་མཚོད་རྟེན་བརྒྱད་མ་འདྲེས་པར་བྱ་དགོས་ཚུལ་
 ཡང་གསུངས་ < པོད། ཅ་༽ ༤༤༣ > ལོ།

༥ སྤྱིར་བཏང་མཚོད་རྟེན་གྱི་མཚོན་དོན་ནི།

རྫོགས་ཆེན་མཁྱེན་བརྩེ་འོད་ཟེར་གི་གསུང་གཏམ་ཚོགས་ལེན་ཞེ་ལྷ་
 པར་དེ་ལྟར་མཚོད་རྟེན་རྣམ་གཞག་ལ། ལྷམ་པའི་དབྱིབས་སུ་བྱས་པ་ཀྱང་།
 སྤྲོས་པའི་མཚན་མ་ཉེར་ཞི་དོན། བྱ་བཞིའི་དབྱིབས་སུ་བྱས་པ་ནི། སྤངས་
 རྟོགས་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པའི་བད། དགེ་བཅུ་ཐར་པའི་མང་རྟེན་ཡིན། བང་
 རིམ་བཞི་པོ་རིམ་པ་བཞིན། དན་པ་ཉེར་གཞག་ཡང་དག་སྤྱང་། རྩ་འཕྱལ་
 ཀྱང་པ་དབང་པོ་ལྷ། བུམ་གདན་སྟོབས་ལྷ་བྱམ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་
 བདུན་དུ་མཚོན། བྲེ་ནི་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད། ཤེས་བཅུ་སྟོབས་བཅུ་
 མ་འདྲེས་པའི། དན་པ་ཉེར་གཞག་གསུམ་རིམ་བཞིན། སྤྲོག་ཤིང་འཁོར་ལོ་
 བཅུ་གསུམ་མཚོན། ཐུགས་རྗེས་སྦྱོབ་པ་ཆར་ཁེབས་གདུགས། ཉེ་ཟླ་འཇིག་
 རྟེན་ཐུན་སེལ་འོད། རྟོག་ནི་འགྲན་ཟླ་བའི་རྟོགས། བད་དོན་མཚུངས་
 པར་མདོ་རྒྱད་ནས། གསུངས་པ་བཞིན་དུ་མཁས་པས་དབྱད། ཅེས་གསུངས།

དེ་བཞིན་དུ་སྟོབ་དཔོན་དག་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་
འདུལ་བ་ལྟར་ཞུ་བའི་འགྲེལ་པར། མཛོད་རྟེན་གྱི་གནས་ནི་ཚས་ཀྱི་སྐྱེ་སྤྱོད། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚས་ཀྱི་སྐྱེའི་བདག་ཉིད་དྲན་པ་ཉི་པར་བཞག་པ་དང་།
རྩ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་དང་། དབང་པོ་དང་། སྟོབས་ལྡན་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལག་
ལག་དང་། མཁྱེན་པ་དང་། སྟོབས་དང་། ཐུགས་རྩི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་
ཏན་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གཞི་
ལས་འབྲས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བྱད་པར་ཅན་དེ་འདྲ་མཚོན་པར་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ།

དེ་ཡང་སྤྱི་ཡོད་ན་དེའི་སྤྱིང་དང་། མེད་ཀྱང་རྩལ་མཛོད་རྟེན་གྱི་མྱང་
ཞེས་པ་བང་རིམ་འོག་མ་ལས་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་ཐར་པའི་མྱང་གཞི་
དག་བ་བརྩམ་མཚོན་པས། འདི་ལ་མིང་གཞན་དག་བརྩམ་ཡང་ཟེར་ལ། དེ་ཉིད་
པད་འདབ་ཅན་དུ་བྱས་པའང་ཡོད།

དེ་ནས་བང་རིམ་དང་པོས་ལྟས་དྲན་པ་ཉིར་གཞག་དང་། ཚེར་བ་དྲན་
པ་ཉིར་གཞག་སེམས་དྲན་པ་ཉིར་གཞག་ཚས་དྲན་པ་ཉིར་གཞག་བཅས་བཞི་
མཚོན་ལ། དེ་ཡང་རིམ་བཞིན་ལྟས་མི་གཙང་བ་དང་། ཚེར་བ་སྐྱུག་བསྐྱེད་བ།
སེམས་མི་རྟག་བ། ཚས་བདག་མེད་པ་སོགས་དྲན་ཅིང་མཉམ་པར་གཞག་པའི་
ཡེ་ཤེས་བྱད་པར་ཅན་རྣམས་སོ།

བང་རིམ་གཉིས་པས་ཡང་དག་སྟོང་བ་བཞི་མཚོན་ཏེ། དེ་དག་ནི་མི་
དག་བ་མ་སྐྱེས་པ་མི་སྐྱེད་པའི་ཡང་དག་སྟོང་བ། སྐྱེས་པ་སྟོང་བའི་ཡང་དག་

[illegible]

བང་རིམ་བཞི་པས་དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་མཚོན་ལ། དེ་དག་ནི་དགེ་
བ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པའི་དབང་པོ། དགེ་བ་ལ་སྤྱོད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་
དབང་པོ། དགེ་བའི་དམིགས་པ་མི་བརྗེད་པའི་བྱན་པའི་དབང་པོ། དགེ་བའི་
དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཚེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་པོ།
ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་བཅས་ལྔ་སྟེ། དེ་ཡང་
དེ་ལྟམ་ཉེས་སྟོན་རྣམ་པར་བྱང་བ་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་དབང་བྱེད་པས་རྣམ་
བྱང་དབང་པོ་ལྔ་ཞེས་བརྗོད།

དེའི་ལྷེང་བྱམ་གདན་གྱིས་སྟོབས་ལྡན་མཚོན་ཏེ། སྟོབས་ལྡན་ནི། དང་པའི་
སྟོབས་དང་། བཙོན་འབྲུག་གི་སྟོབས། དྲན་པའི་སྟོབས། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་
སྟོབས། ཤེས་རབ་གྱི་སྟོབས་བཅས་ལྡན་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་སྐབས་འདིའི་དང་
སོགས་ལྡན་པོ་དེ་དག་མ་དང་པ་དང་། ལེ་ལོ་དང་། བརྗེད་ངས་དང་། རྣམ་
གཞི་དང་། ཤེས་འཆལ་སོགས་རང་རང་གི་མི་མཐུན་སྒྲུགས་གྱིས་བརྗེ་བར་
མི་རུས་པ་ན་སྟོབས་ལྡན་ཞེས་བརྗེད།

བྱམ་པས་ནི་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཡན་ལག་བདུན་མཚོན་ལ། དེ་དག་ནི་དྲན་པ་
ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཡན་ལག་ ཚས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་
གྱི་ཡན་ལག་ བཙོན་འབྲུག་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཡན་ལག་ དགའ་བ་ཡང་
དག་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཡན་ལག་ ཤིན་སྦྱངས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཡན་ལག་ ཏིང་
ངེ་འཛིན་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཡན་ལག་ བཏང་སྟོམས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་
གྱི་ཡན་ལག་བཅས་སོ། དེ་དག་བྱང་ཆུབ་འཛོལ་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་གམ་རྒྱ་
ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗེད་པ་དང་། དེ་རྣམས་ལས་དགའ་བ་ཞེས་པ་ནི་ཟག་
མེད་གྱི་བདེ་བས་སེམས་དགའ་བའམ་ཡིད་བདེ་ཞིང་རངས་པ་དང་། ཤིན་
སྦྱངས་ནི་ལྷས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་ནི་སེམས་དགའ་བའི་
དམིགས་པ་ལ་རང་དགར་འཛོག་བྱུང་བ་རྣམས་ཡིན་ལ། གཞན་དག་ནི་གོང་
ཏུ་དབང་པོ་ལྡན་བཤད་པ་དེས་གོ་བར་རུས།

མཚོན་རྟེན་གྱི་བྲེ་ཡིས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་མཚོན་ལ། དེ་
དག་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་། ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་དང་། ཡང་དག་

པའི་དག་དང་། ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་། ཡང་དག་པའི་འཚོ་བ་
 དང་། ཡང་དག་པའི་ཚོལ་བ་དང་། ཡང་དག་པའི་བྲན་པ་དང་། ཡང་དག་
 པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་འཕགས་པའི་ལམ་བཅས་བརྒྱད་དོ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་
 རགས་པ་ཙམ་ནི་རིམ་བཞིན་འདི་ལྟར། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
 དང་། རྟོག་དཔྱད་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་རྟོག་པ་དག་སྤྱོད་པའི་ཀུན་སྤྱོད་རྣམས་དག་
 དང་། རྩལ་སོགས་དག་ལྷན་ཡིད་གསུམ་གྱི་ཉེས་སྦྱོན་རྣམས་པར་དག་བྱེད་
 གསུམ་དང་། གཉེན་པོ་ལམ་ལ་འབད་ཅིང་ཚོལ་བ་དང་། ཐ་མ་གཉིས་ནི་གོང་
 གསལ་ལྟར་ལ། འདི་དག་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་ཆ་ཤས་སམ་ཡན་ལག་ཡིན་
 པས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་ཅེས་སོགས་བཟོད་དོ།

ཡང་བྲེ་ལོགས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་བཞི་དང་། རྣམ་ཐར་བཞི་མཚོན་པར་
 བཞེད་པ་ལྟར་ན། ཡེ་ཤེས་བཞི་ནི་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་དང་། མཉམ་ཉིད། སོར་
 རྟོགས། བྱ་སྐྱབ། ཚོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་བཅས་ལྟ་ནས་དང་པོ་བཞི་དེ་ཡིན་པར་
 གསུངས་ལ། དེ་དག་ཀྱང་རིམ་བཞིན་ཚོས་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་འཆར་བ་
 དང་། སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་སེམས་མཉམ་པར་འབྱུག་པ་དང་། ཚོས་རྣམས་མ་
 འབྲེས་པར་སོ་སོར་རྟོགས་པ་དང་། འགྲོ་བའི་དོན་སྣ་ཚོགས་པར་མཛད་པ་
 དང་། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་སྤྱོད་མི་ལྡང་བར་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཆ་ནས་དེ་
 དང་དེ་ཞེས་བཟོད་ལ། ངོས་ལ་སྤྱོད་བྱིས་སྒོལ་དེའང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་མཚོན་
 བྱེད་ཡིན་པར་སྤྱོད་།

ཡང་གཞུང་ཡས་ཁང་ངོས་བཞི་དེ་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་དག་པ་ལ་སྦྱར་
བར་གསུངས་ཡོད་པ་ལྟར་ན། འདིར་འོག་གི་ལྷང་དེར་བྲེ་ལོགས་དེ་རྣམ་ཐར་
བཞིར་བསྐྱབ་ཅེས་པ་དེ་ཡིག་ནོར་རམ་ཡང་ན་བྱུང་བཞིར་གོ་དགོས་སམ་
དབྱེད་བྱར་སྒྲུབ། རྣམ་ཐར་བྱུང་བཞིའམ་ཡ་བརྒྱད་ནི། གཟུགས་ཅན་གཟུགས་
ལ་ལྟ་བུའི་རྣམ་ཐར། གཟུགས་མེད་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུའི་རྣམ་ཐར། སྤྱག་པའི་
རྣམ་ཐར། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་དང་། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས། རྣམ་ཤེས་
མཐའ་ཡས། ཅི་ཡང་མེད། སྤིང་ཚེའི་རྣམ་ཐར་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ནི་རང་རང་
གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་ཞིང་ཐར་པས་དེ་ལྟར་
བརྗོད།

དེ་ལྟར་འདི་མན་གྱི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི། ཡང་དག་སྤང་བ་བཞི།
རྩ་འཕྱུལ་རྒྱུད་པ་བཞི། དབང་པོ་ལྔ། རྟོགས་ལྔ། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་བདུན།
འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་བཅས་བྱེ་ན་གངས་སོ་བདུན་ཡོད་པ་དེ་དག་ནི་
འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་གང་ནས་གཤེགས་པའི་ལམ་པོ་ཆེ། བྱང་
ཆུབ་སྤེལ་ཆོས་སྐུ་འཛོལ་བྱེད་ཀྱི་རྩ་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་
ཆོས་སོ་བདུན་ཞེས་པ་དེའོ།

འདི་ཡན་གྱི་འབྲས་བུའི་ཆོས་མཚན་ཏེ། དེ་ཡང་འདིར་སྟོན་ཤིང་ཞེས་
པ་དེ་ཆོས་འཁོར་བརྒྱ་གསུམ་རྟེན་སའི་གཞུང་ཤིང་རིང་པོ་དེ་ཡིན་པར་སྒྲུང་
ལ། དེས་ཤེས་པ་བརྒྱའམ་མཁྱེན་པ་བརྒྱ་མཚན་པར་གསུངས་ཤིང་། ཤེས་པ་
བརྒྱ་ནི། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བ་ལྟར་ན། སྤྱག་བཟུལ་ཤེས་པ། དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་

འབྱུང་། འགོག་པ། ལམ། ཟད་པ། མི་སྐྱེ་བ། ཚས། རྩེས་སྤྱ། ཀུན་རྫོབ། ས་རོལ་
སེམས་ཤེས་པ་བཅས་ལ་ཟེར། དེ་ཡང་དེ་དག་རང་རང་གི་ཡུལ་ལ་ཐེ་ཚོམ་
དང་བུལ་བའི་ཆ་ནས་དེ་དང་དེ་ཤེས་པ་ཞེས་སྒྲས་ཤིང་གྲགས།

གསང་ཐུགས་སྒྲ་མེད་ཐུན་མོང་མེན་པའི་ལྷགས་ལྟར་ན། འཇམ་དཔལ་
མཚན་བཞེད་ལས། ཤེས་བཅུ་རྣམ་དག་བདག་ཉིད་ཅན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་
བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཐོག་ཆས་ཕྱེ་ན་མེ་མོང་ཡེ་ཤེས་སོགས་ལྔ་
ལྔ་རེ་ཡོད་པ་དེ་ལ་གོ་དགོས་ཚུལ་གྲུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་མ་ཆེའི་སྒྲུབ་
ཐབས་འབྲེལ་པར་གསལ་བ་ལྟར་རོ་སྒྲམ་ཞིང་། སྤང་འཁོར་གྱི་ཁྲོ་བོ་བཅུ་ཤེས་
པ་བཅུར་སྒྱུར་ཚུལ་དེའང་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མེན་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་
པ་ཡིན་མིན་ཡང་དབྱེད་བྱར་སྤང་། གཞན་ཡང་རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ལམ་
རིམ་ཉམས་མགྱུར་དུ། སེམས་བསྐྱེད་ཐེག་མཆོག་ལམ་གྱི་གཞུང་ཤིང་སྟེ། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། སོག་ཤིང་ངམ་གཞུང་ཤིང་དེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མཚོན་པ་
ལའང་སྒྱུར་དུ་བྱང་བར་སྤང་ངོ་།

བྱེད་ལྟེང་བསྐྱེད་ཀྱིས་འཁོར་བའི་ཉེས་སྦྱོན་དང་བུལ་བར་མཚོན་པ་དང་།
དེའི་ལྟེང་ཚོས་འཁོར་བཅུ་གསུམ་ཞེས་པ་དེ་ནི་སྟོབས་བཅུ་དང་ཐུགས་བྱུ་པ་
ཉེར་གཞག་རྣམ་པ་གསུམ་བཅས་ཚོས་བཅུ་གསུམ་མཚོན་ལ། དེ་ལ་སྟོབས་བཅུ་
ནི། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཐུན་པའི་སྟོབས། ལས་དང་རྣམ་སྤྲོད་
མཐུན་པའི་སྟོབས། མོས་པ་སྤྲོད་ཆོགས་མཐུན་པའི་སྟོབས། ཁམས་སྤྲོད་ཆོགས་
མཐུན་པའི་སྟོབས། དབང་པོ་མཆོག་དམན་མཐུན་པའི་སྟོབས། ལམ་ཐམས་

ཅད་མཁྱེན་པའི་སྟོབས། གྲུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་མཁྱེན་པའི་
སྟོབས། རྩོན་གནས་རྗེས་དྲན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས། འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་
མཁྱེན་པའི་སྟོབས། ཟག་པ་ཟད་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་བཅུའོ།། འདིའི་
དང་པོ་ནི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་དང་། བདུན་པ་ནི་སྤྱུག་གྲུན་སྟོགས་དང་
འགོག་ལམ་སྟོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དང་། བཅུ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅི་རིགས་
ཟད་ཅིང་སྤངས་པར་མཁྱེན་པ་བཅས་ལ་ཟེར་ཞིང་། གཞན་དག་ནི་ཆོག་ཟིན་
ལྟར་གོ་སྒྲུ་ལ། དེ་དག་གིས་མཁྱེན་བྱ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཐོགས་མེད་དུ་མཁྱེན་
པས་སྟོབས་ཞེས་བྱའོ།།

འོན་ཀྱང་རྟེན་གསུམ་རབ་གནས། དཔལ་མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
མཛད་ཅེས་ < ལྟར་ཐང་བཏུན་འབྱུར། རྒྱད། ཆོ་༽ ༢༧༤ > པར། མཛོད་
རྟེན་ལ་སོགས་སྤྱུགས་རྟེན་ལ། བྱུང་པར་ཆོས་བཞི་བྱིན་གྱིས་བསྐྲབས། རྡོ་རིང་
ཐེམ་སྐྱས་ཐུ་སྤིན་གྱིས། རྒྱལ་མཆོན་ལ་སོགས་དབུལ་བ་འོ། བྱིན་ཐབས་ས་
གཞི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས། སང་ཁྲི་མི་འཇིགས་བཞིར་བྱིན་ཐབས། མང་ནི་དག་
བཅུ་ཁྲི་འཕང་ནི། དང་པོ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི། ཞེས་པ་ནས། ལ་བསྐྱེད་
འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད། དེ་དག་རྒྱ་ཆོས་བྱིན་བསྐྲབས་ཏེ། འབྲས་བུའི་
ཆོས་ནི་འདི་ལྟར་བསྐྲབ། སྟོག་ཤིང་མཁྱེན་བཅུ་བྲེ་ལྷགས་ནི། ཡེ་ཤེས་བཞི་
དང་རྣམ་ཐར་བཞི། འཁོར་ལོ་བཅུ་གསུམ་ས་བཅུ་དང་། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་
གསུམ་དུ་བསྐྲབ། ཅེས་གསལ་བ་ལྟར་ན་འཁོར་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལས་དང་པོ་
བཅུ་ས་བཅུ་དང་སྐྱུར་དགོས་པར་སྤང་ལ། ས་བཅུ་ནི། དང་པོར་རབ་དུ་དགའ་

བདེ་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ། གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ། བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ། ལྷ་པ་
 སྒྱུང་དཀའ་བ། རྒྱལ་པ་མངོན་དུ་སྟོན་པ། བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ། བརྒྱད་
 པ་མི་གཡོ་བ། དགུ་པ་ལེགས་པའི་སྒོ་གོས། བརྒྱ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་ཞེས་པ་རྣམས་
 སོ།། དེ་དག་ཀྱང་རིམ་བཞིན་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་མཐོང་ལམ་དང་།
 སྒོམ་ལམ་ཁྱུང་བྱའི་ཁྱུང་བྱ། ཁྱུང་བྱའི་འབྲིང་། ཁྱུང་བྱའི་ཆེན་པོ། འབྲིང་གི་
 ཁྱུང་བྱ། འབྲིང་གི་འབྲིང་། འབྲིང་གི་ཆེན་པོ། ཆེན་པོའི་ཁྱུང་བྱ། ཆེན་པོ་
 འབྲིང་། ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་བཅས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་འཛོག་དགོས་པས། གོང་
 གསལ་རྒྱུའི་ཆོས་དང་འབྲས་བྱའི་ཆོས་ཞེས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་མཚམས་གང་
 རྣམས་ཇི་ལྟར་འཛིན་དགོས་པའང་དབྱེད་བྱར་སྒྲུང་རོ།།

ཐུགས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གསུམ་ནི། སྟོན་པས་ཆོས་གསུངས་པའི་ཆེ་ན་
 གུས་པ་དང་། མ་གུས་པ་དང་། བཏང་སྟོམས་སུ་གནས་པ་རྣམས་ལ་རིམ་
 བཞིན་གུས་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་མེད་པ་དང་། མ་གུས་པ་ལ་ཁོང་སྟོ་མེད་པ་
 དང་། བཏང་སྟོམས་སུ་གནས་པ་རྣམས་རང་འགར་བོར་བ་མེད་པར་ཐུགས་
 དྲན་པས་ཉེ་བར་དགོངས་པ་བཅས་སོ།།

མཆོད་རྟེན་གྱི་གདུགས་ཀྱིས་ནི་ཕན་བདེའི་གྲིབ་བསེལ་ཅན་འགྲོ་བ་
 ཐམས་ཅད་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་གཟིགས་ཤིང་དགོངས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་
 པོ་མཆོན་པ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་སྒྲུབས་ཐབས་དང་། ཉེ་མས་ཤེས་རབ་མཆོན་
 པ་དང་། ཡང་སྒྲུབས་ཤེས་བྱ་ཇི་སྟེད་པ་ལས་རྒྱས་འབྲས་སོགས་རྟེན་འབྱུང་གི་
 རྣམ་དབྱེད་དང་། ཉེ་མས་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟར་བ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྟོང་པ་

ཉིད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་དང་འགྲོ་བའི་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་པ་སེལ་བྱེད་བཅས་
མཚོན་པར་གསུངས་ལ། ཉི་མའི་སྤྱིང་རྟོག་གིས་ནི་སྤང་བྱ་ཉོན་མོངས་པ་དང་
ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཤིང་བྱང་བ་དང་། ཤེས་བྱ་རི་ལྟ་བ་དང་
རི་སྤྱིད་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་ཆུབ་པའི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གོ་
འཕང་དེ་མཚོན་པར་གསུངས་སོ།།

ཡང་གོང་གི་མཚོད་རྟེན་རབ་གནས་ཀྱི་ལུང་དེར། མཚོད་རྟེན་གྱི་ས་
གཞི་ཚས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། སང་ཁྲི་མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་ཆུང་གཞི་དགེ་བ་
བཅུར་བྱིན་ལྷབས་རབ་གནས་བྱ་བར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་འདི་དག་ལ་
སོགས་པ་རབ་གནས་བྱ་ཞེས་པ་ནི་དེ་ལྟར་བྱེད་ཚུལ་གྱི་ཚེ་ག་ནུས་པར་དག་
པས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་མཚོད་རྟེན་གྱི་ཆ་ཤས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ས་
ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ་དང་དེར་བྱིན་གྱིས་བལྟམས་ཤིང་བསྐྱར་རྟེ་ཡུན་རིང་པོའི་
བར་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་རབ་ཏུ་བརྟན་པར་གནས་ཤིང་བཞུགས་པར་མཛད་པ་
ལ་བརྗོད།

དེ་ལ་དང་པོ་བྱུང་རིམ་ལྟར་མཚོད་རྟེན་གང་དུ་བཞེངས་པའི་ས་གཞི་
བཅས་མ་དག་པའི་འབྲུལ་སྤང་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱོད་པར་མོས་རྟེ་
ཚས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་བསྐྱར། དེའི་སྤྱིང་ཆུང་གཞི་དེ་མི་
དགེ་བ་བཅུ་སྟོང་པའི་དགེ་བ་བཅུའི་རང་བཞིན་དང་། དེའི་སྤྱིང་སང་ཁྲི་ནི་
མི་འཇིགས་པ་བཞིའི་རང་བཞིན་དུ་བསྐྱར་རྟེ། དེ་དག་ནི་རང་ཉིད་སྤངས་
རྟོགས་ཐུན་ཚོགས་སུ་དམ་བཅའ་བར་མི་འཇིགས་པ་གཉིས་དང་། གཞན་ལ་

སྤང་བྱ་དང་སྤང་བྱ་འདི་དང་འདི་ཡིན་ཞེས་དམ་བཅའ་བར་མི་འཇིགས་པ་
གཉིས་བཅས་ལ་བཞུགས།

སངས་ཁྲི་བཟོ་ཚུལ་ཡང་། འདུལ་བ་མདོ་རྩ་གནས་མལ་གྱི་གཞིའི་སྐབས་
སྟུ། སང་གེའི་ཁྲི་གྲུ་བཞི་བྱའོ། ཀླང་པ་དག་ལ་སང་གེའི་གདོང་ཉིད་དོ། ཞེས་
གསལ་བ་ལྟར་ན་སང་གེའི་གཟུགས་བརྟན་དེ་ཁྲིའི་ཟུར་བཞི་ནས་ཡར་བཏེག་
པའི་ཚུལ་དུ་བཀོད་དགོས་པར་སྤང་ལ། ཡང་མཚོད་རྟེན་འགའ་ཞིག་གི་ཁྲི་ལ་
རྟ་དང་མ་བྱ་སྟགས་བྲིས་བཀོད་བྱས་པ་ནི། སྟོབ་དཔོན་དཔལ་ལྷན་བྱང་ཚུབ་
ཀྱི་གསུང་ < ལྟར་ཐང་བཟུན་འགྱུར། ཟུང། ཨི་༥༠ བ ༢ མཚན་བཞུགས་
བསྟགས་སྟོམ་ > དུ། དབུས་སྟུ་སང་གེའི་ཁྲི་མི་འཇིགས་པ་བཞིའི་རང་བཞིན་
ནོ། ། སྟོབས་བཅུ་དང་ལྷན་པའི་རྟགས་ཤར་དུ་སྤང་པོ་ཆེའོ། རྩ་འཕྱུལ་གྱི་ཀླང་
པ་བཞིའི་རང་བཞིན་གྱི་སྟར་རྟའོ། དབང་བཅུའི་རང་བཞིན་གྱི་རུབ་དུ་མ་
བྱའོ། འཕྲིན་ལས་རྣམས་པ་བཞིས་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་བྱང་
དུ་ནམ་མཁའ་ལྗང་གི་ཁྲིའོ། ཞེས་གསུངས་པ་སྟགས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནམ་
སྟམ་ཡང་། དེ་ལྟར་ན་དེ་ལྷན་གཅིག་དགོད་ཡུལ་མི་རྟེན་པས། འདི་དག་
ངས་པར་འགོད་ན་སང་གེའི་གཟུགས་བརྟན་དེ་གོང་གསལ་ལྟར་ཟུར་གདོང་
བཞི་ལ་འགོད་དགོས་པར་མདོན།

དེ་རྣམས་ལས་མི་འཇིགས་པ་དང་། སྟོབས་དང་། རྩ་འཕྱུལ་གྱི་ཀླང་པ་
གསུམ་ནི་བཤད་བྲིན་ལ། དབང་བཅུ་ནི་ཆོ་ལ་དབང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
སེམས་ལ། ཡོ་བྱད། ལས། སྦྱེ་བ། མས་པ། སྟོན་ལས། རྩ་འཕྱུལ། ཆོས། ཡེ་ཤེས་ལ་

དབང་བ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ལ་རང་འདོད་བཞིན་དུ་འཇུག་ཐུབ་པས་དེ་དང་
དེ་ལས་དབང་བ་ཞིས་བརྗོད།

འཕྲིན་ལས་རྣམ་པ་བཞི་ནི། མི་འདོད་ཉེར་འཆེ་མཐའ་དག་ཞི་བའི་
འཕྲིན་ལས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆོ་དང་བསོད་ནམས་རྒྱས་པ་དང་། དགོས་
འདོད་ཐམས་ཅད་དབང་དུ་སྦྱད་པ་དང་། བརྟན་འགོ་ལ་གཞོད་པའི་དགྲ་
བགེགས་གདུག་པ་ཅན་རྣམས་ཚར་གཅོད་པའི་དྲག་པའི་འཕྲིན་ལས་བཅས་
ལ་བརྗོད་དེ། མདོར་ན་ཞི་རྒྱས་དབང་དྲག་གི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་སོ་སའི་དོན་
མཛད་པའི་ལས་ལ་བརྗོད་དོ།

ཡང་གོང་དུ་རྩོམ་ཐེམ་སྐས་ཕྱིན་གྱི། རྒྱལ་མཆོན་ལ་སོགས་དབུལ་
བ་འོ། ཞེས་པ་དང་སོགས་སྐས་བརྟན་པ་སྒོ་ཆེན་དང་། སྤལ་བྱ་དང་གཡེར་ཁ།
རིན་པོ་ཆའི་ཕ་རྒྱན་སོགས་ཀྱིས་སྦྲོས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཕྱོགས་བཞིར་རྩོམ་
རིང་བཞི་བཅུགས་པ་དེ་དག་ཤར་དུ་ཡུལ་འཁོར་སྤང་དང་། ལྷོར་འཕགས་
སྦྲེས་པོ། ལུབ་དུ་སྦྱར་མི་བཟང་། བྱང་དུ་རྣམས་ཐོས་སྐས་ཏེ་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་
མཆོན་བྱེད་ཡིན་ཚུལ་མཁས་དབང་འགའི་ཞལ་རྒྱན་ལས་ཐོས་ཤིང་དེ་དང་མི་
འདྲ་བ་གཞན་ནི་མ་མཐོང་། མང་གཞི་མཐོན་པོ་ཡོད་པར་ཕྱོགས་བཞིར་ཐེམ་
སྐས་བཅུགས་པ་དེས་ཐར་པའི་གནས་སུ་ཡར་འཛོགས་པའི་གཞིར་ཉིན་ངེས་
བྱང་གི་བསམ་པ་དང་། སྒོ་ཆེན་བཞིས། རོ་བོ་དང་། རྒྱ། འབྲས་བུ། འདུ་བྱེད་
བཞི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རིམ་བཞིན་རྣམ་པར་ཐར་པའི་
སྒོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་མཆོན་མ་མེད་པ་དང་། སྒོན་པ་མེད་པ་དང་།

རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་ཞེས་བཅོད་པ་གང་
ནས་ཐར་པའི་ལམ་ལ་ཞུགས་པའི་རྣམ་ཐར་སྒོ་བཞི་མཚན།

ཆུ་ཕྱིན་གྱི་རྒྱལ་མཚན་སྟགས་བཅུགས་པ་ནི། མཐས་དབང་ཨལ་ཡོངས་
འཛོན་གྱི་སྒྲ་མཚན་ཟེན་བྲིས་སུ། ཏུར་སྤྱིག་གི་རྒྱལ་མཚན་འཆང་བ་ཞེས་པ་ནི།
རྒྱ་གར་དུ་གཡུལ་བཤམས་ན་གང་རྒྱལ་བའི་སྟོགས་དེ་མ་ཐག་རྒྱལ་མཚན་
ཆེན་པོ་བསྐྱང་བ་ཡིན་ལ། རྒྱལ་མཚན་ནི་ཁྲུང་དང་སང་གི་འདུས་པ་ལས་སྤུ་
གུ་སང་གི་རྒྱུ་པ་བརྒྱད་པ་དང་། དུང་དང་ཆུ་ཕྱིན་འདུས་པས་ཆུ་ཕྱིན་མ་ག་
ར་དང་། ཉ་དང་སྤམ་འདུས་པ་ཉ་སྤུ་རྒྱས་ཞེས་པ་སྐྱེས་པའི་སྟག་ཆགས་དེ་
གསུམ་གྱི་མཚན་མ་ཡོད་པ་ལ་བྱེད་པས། དུང་དང་ཆུ་ཕྱིན་སྟགས་སྤར་གཏན་
ནས་མི་འཆམ་པ་ལ་སྟབས་ལེགས་ཀྱིས་དེ་རྣམས་འཕྲད་པ་ལས་སྤུ་གུ་དེ་དག་
སྐྱེས་པ་ལྟར། གཡུལ་ངོ་རྒྱལ་བ་ན་པ་རོལ་པོ་དང་སྤར་མ་འཆམ་པ་ཡིན་པ་ལ་
ད་ཕྱིན་ཆད་མཐུན་པས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་གཞོད་པ་མི་བྱེད་པའི་རྟགས་
རྒྱལ་མཚན་བསྐྱང་བ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་གོས་ཏུར་སྤྱིག་གྲོན་ཏེ་ཚུལ་
བཞིན་བྱས་པས་བདུད་གྱི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བས་ན་ཏུར་སྤྱིག་གི་རྒྱལ་མཚན་
འཆང་བ་ཡིན་གསུང་། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ལས་འདིའི་མཚན་དོན་ཡང་གོ་
ཏུས་སོ།

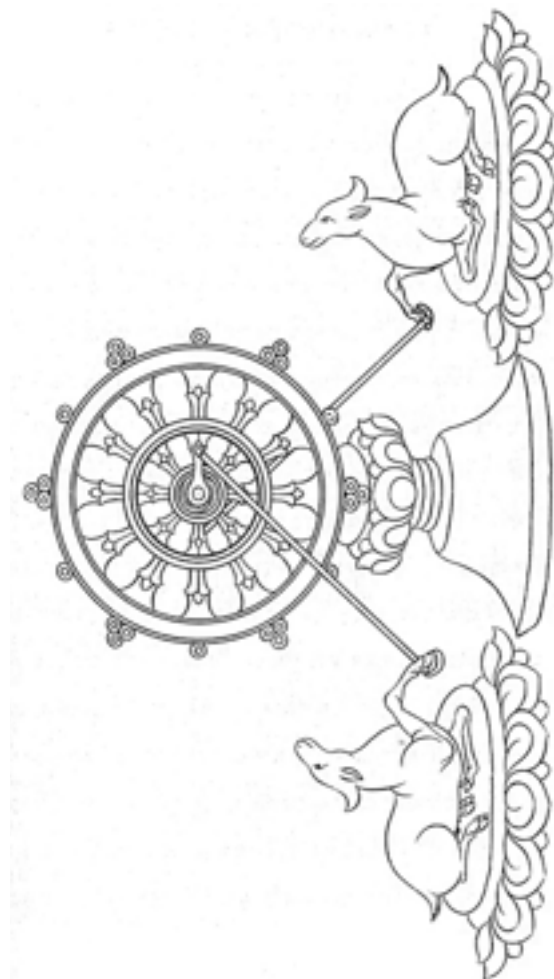
ཡང་དྲིལ་བྱ་གཡེར་ཁ་སྟགས་བཅུགས་པ་ནི་གདུལ་བྱ་རང་རང་གི་སྐལ་
བ་དང་འཚམས་པའི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་དབྱངས་རྒྱན་
ཆད་མེད་པར་སྒྲིག་པ་དེ་མཚན་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱ་རྒྱན་སྟགས་ཀྱིས་ནི་

རྟེན་མཚན་དེ་ཉིད་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དགོས་འདོད་ཐམས་
ཅད་ཡིད་བསམ་ལྟར་འབྱུང་བའི་གནས་སུ་བྱིན་བཞུགས་རབ་གནས་གནང་བ་
ལྟར་མཚན་ཞིང་གོ་དགོས་པ་ཡིན་པར་མངོན་ནོ།

མཚན་རྟེན་ལ་ཕྱག་མཚན་བྱས་པའི་པན་ཡོན་ནི། རྗེ་ལྷ་སྐྱ་རོལ་པའི་
རྡོ་རྗེས། ཅན་དན་རྡོ་བོའི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་ཚད་པན་ཡོན་མདོར་བསྡུས་རིན་པོ་
ཆའི་འཕྲུང་བར། འདི་སྐད་དུ། གསལ་རྒྱལ་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། སུ་དག་
བདེ་བར་གཤེགས་པའི་མཚན་རྟེན་ལ། མཚན་པའི་ཁྱད་པར་ཅི་འདོད་ཅི་
འབྱོར་བ། མཚན་པར་འབུལ་བྱེད་དེ་དག་དྲི་མེད་ཅིང་། སྐྱ་ངན་མེད་པའི་སྒྲ་
མེད་བྱང་རྒྱལ་འཛོལ། ཞེས་དང་། ཡང་མི་རྒྱམས་གང་དག་སངས་རྒྱས་མཚན་
རྟེན་ནམ། སྐྱ་གཟུགས་དག་ལ་མགོས་གཏུགས་ཕྱག་འཚལ་བ། དེ་དག་ལྷ་
རྒྱམས་དང་ནི་མི་རྒྱམས་ཀྱི། ཆེར་ཡང་ཆེ་བར་བཀྱར་བའི་གནས་སུ་འབྱུར།
ཞེས་དང་། འཕགས་པ་སྐུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་མདོ་ལས། འཇིག་རྟེན་མགོན་གྱི་
མཚན་རྟེན་ལ། མི་གང་བསྐྱོར་བ་བྱེད་པ་ཡི། བཟུགས་པ་བསྐལ་བ་བྱེ་བར་
ཡང་། བརྗོད་པས་ཟད་པར་བྱེད་མི་ལུས། ཞེས་སོགས་རྒྱལ་བའི་མཚན་རྟེན་
ལ་ཕྱག་མཚན་བསྐྱོར་བ་སོགས་བྱས་པས་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་མཚན་ཏུ་གྱུར་པ་འཛོལ་པའི་པན་ཡོན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གསུངས་
ཤིང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་གཞན་ཀུན་གྱིས་འདིས་མཚན་པའི་ཆོས་ཀྱི་
གནད་དོན་རི་བཞིན་ཤིང་རྒྱུ་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་པོ་ཚྭ་གས་དུས་ཐམས་
ཅད་དུ་དཔག་མེད་དུ་འཕེལ་རྟེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཡུལ་ཁམས་ཀུན་ཏུ་མི་མཐུན་

ཐུད་ཚྲགས་མཐའ་དག་ཞི་ཞིང་བདེ་སྦྱིད་རྫོགས་ལྡན་གྱི་དཔལ་ལ་རྟག་ཏུ་
སྦྱོད་རྒྱ་རྒྱར་བ་རྒྱར་དུ་ཡོང་བའི་གསོལ་འདེབས་རེ་སྟོན་རྒྱ་ཆེར་དང་བཅས་
དགེ་མིང་དཔལ་གྲགས་པས་སྤར་བྲིས་ལ་༡༩༩༧ ཕྱི་ཟླ་༥ ཚེས་༢༥ རྒྱར་
བཅས་སུ་བྲིས་པ་དགོལ། །

རི་དྲགས་ཚུལ་འཁོར།

༥ རི་དྲགས་ཚས་འཁོར་གྱི་མཚན་དོན།

དེ་ལ་དགྱེལ་འཁོར་གྱི་རྟ་བབས་གྱི་སྤྲོད་དང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་
 མདུན་ཕྱགས་གྱི་ཡང་སྤྲོད་སྟགས་སུ་རི་དྲགས་ཚས་འཁོར་ཞེས་པ་བཞེངས་
 སྟོལ་འདུག་པ་འདི་ཉིད་རྣམ་པ་ཅི་འདྲ་ཞིག་དགོས་པ་དང་། དེ་དག་གིས་
 གང་མཚན་པ་ཡིན་སྟེ་ན། དེ་ཡང་བྱ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་ <
 གཞུལ་ཡས་ཁང་གི་གནས་ལྷགས་གསལ་བྱེད། བོད། ༣༥ ༡༩ > དུ། རྟ་
 བབས་དེའི་སྤྲོད་དུ་ཚེབས་བརྒྱད་པའམ། ཚེབས་བརྒྱ་གཉིས་པའི་གསེར་གྱི་
 འཁོར་ལོ་རྒྱུ་ཆ་རྒྱུད་གཉིས་པ་ཆ་ལྷ་དང་ལྷན་པའི་མུ་ཁྲུང་ཅན་ཚེབས་གྱི་
 བར་རྣམས་སྤྲོད་པར་ཡོད་པ་སྤངས་ནས་བཞག་པའོ།། རྒྱུས་དེའི་སྤྲོད་དུ་
 གདུགས་ཡོད་པར་བཞེད། ཨ་ཁྱུ་མི་བཞེད་དོ།། ཚས་འཁོར་གྱི་གདན་གྱི་གཡས་
 གཡོན་འཁོར་ལོ་ལས་ཆ་རྒྱུད་བྱེད་ཅམ་དུ་རིང་བར་གནས་པའི་རི་དྲགས་
 དང་། རི་དྲགས་མོ། རྒྱ་ཆང་གཅིག་ཏུ་མགྲིན་པ་དང་བཅས་པའི་གདོང་པ་
 འགྲོང་ཞིང་། མིག་འཁོར་ལོའི་སྤྲོད་མོར་བཞུ་བ་གསེར་ལས་བྱས་པ། རིན་པོ་ཆེ་
 གཞན་གྱིས་སྤྲོས་པའོ།། རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱས་འདོད། རྒྱུད་རྒྱུན་མར་བྱེད་པ་ཁ་ཅིག་
 རི་དྲགས་ཅུ་ཅུར་འདོད་དེ། དོན་གསེར་ལས་བྱས་པའི་གཟུགས་བརྟན་ནོ།།
 ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ལ་ལས་འཁོར་ལོ་འདི་ཚེབས་བརྒྱ་པར་ཡང་གསུངས་ལ།
 དེ་ཡང་སྤྲོད་འཁོར་ལ་ཁྲོ་བོ་བརྒྱ་འཁོར་གནས་འཁོར་ལོའི་ཕྱགས་མཚམས་

བརྒྱད་དང་ཉེང་འོག་ནས་ཡར་མར་རྩིབས་རེ་རེ་བྱས་པ་ལྟར་རམ་ཇི་ལྟར་
ཡིན་བརྟག་དགོས་པར་སྒྲུང་།

ཚེས་འཁོར་འདིའི་རྩིབས་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྣམས་
གཙོད་པ་དང་མཚོན་དོན་སྦྱར་དགོས་ཚུལ་གསུངས་པ་ལྟར་ན། འདི་ཉིད་
ཤིང་རྟའི་འཁོར་ལོ་རྩ་བུ་མ་ཡིན་པར། རྩིབས་རྣམས་ཐུ་བྱུང་གི་ཕྱི་རོལ་དུ་
རལ་གྱི་སོ་གཉིས་ཅན་གྱི་ཆེ་ལྟ་བུ་རེ་ཐོན་པ་ཞིག་དགོས་པ་དང་། ཁ་བརྟན་
ཕྱོགས་ལ་ངོས་ཕྱོགས་གཉིས་མདུན་རྒྱབ་ལ་བརྟན་པ་དང་། གཡས་གཡོན་ལ་
བརྟན་པའི་ལུགས་སྒོལ་གཉིས་སྒྲུང་བ་ལས། དང་པོ་ནི་མཚོང་སྒྲུང་ལ་མཛེས་
པ་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ཅམ་སྟེ། མཚོན་དོན་དང་སྦྱར་ན་ཕྱི་མ་ལྟར་ལེགས་ཤིང་།
རྒྱ་གར་དུ་སྟོན་པའི་བཞུགས་ཁྲིའི་མདུན་དུ་རི་དྲགས་ཚེས་འཁོར་བཀོད་པ་
རྣམས་ཀྱང་ཕྱི་མ་འདི་བཞིན་བྱས་འདུག་ལ་དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་ལོའི་མཐའ་ལ་
པ་ཏུ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱན་སྒྲིས་ཡོད་མེད་ལུགས་གཉིས་སྒྲུང་བ་དེའང་མཛེས་ཚེས་
ཀྱི་བྱུང་ཅམ་མཇུག་ཡོད་པ་ལྟར་ན་མཚོན་དོན་གང་ཡོད་འཚོལ་དགོས། འཁོར་
ལོ་ལ་ནི་པད་ལྷའི་གདན་ཡོད་པ་དང་། ཆེ་ཆུང་གང་བྱས་ཀྱང་བྱར་གྱི་རི་
དྲགས་གཉིས་ཀྱི་ལྷས་དཔངས་ལས་ཉིས་ལྷབ་ཀྱིས་མཐོ་བ་ཞིག་དགོས་པར་
གསུངས།

རི་དྲགས་གཉིས་ཀྱང་མཁས་པ་མང་པོས་རི་དྲགས་རུ་རུ་བེར་བ་དེ་ལ་
ངོས་འཛིན་གནང་འདུག་ལ། དེ་ཡང་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་འབྲུངས་རབས་
ལུ་རི་དྲགས་རུ་རུ་ཞེས་པ་འཛམ་བུ་གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་ཞིག་བྱང་བར་

གསལ་བ་དང་། འདིའི་རི་དྲགས་གཉིས་ཀྱང་གསེར་མདོག་ཅན་ཞིག་བཟོ་
 དགོས་པར་གསལ་བ་གཉིས་མཐུན་འབྲེལ་ཆེ་བར་སྤང་། འོན་ཀྱང་གོང་གསལ་
 བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་དེར་ཟུར་མཆན་བཀོད་པ་ལྟར་ན། ཅུ་ཅུ་ལ་ངོས་
 འཛིན་པ་དེ་མ་དག་པ་ལྟ་བུ་དང་། གྲིཙ་སྤྱར་ལ་ངོས་འཛིན་པ་དེ་འཐད་པ་
 བཞེད་པར་མདོན་པ་དེ་བཞིན་དབྱེད་བྱར་སྤང་ལ། གང་ལྟར་དམིགས་བསལ་
 རི་དྲགས་དེ་དང་དེ་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ཞིག་དང་། དེ་ཡང་འཁོར་ལོའི་
 གཡས་ཕྱོགས་སུ་ཕོ་དང་གཡོན་ཕྱོགས་སུ་མོ། དེ་གཉིས་ཀ་ཉལ་ལྟ་བུ་སུ་
 མགོན་པ་བཏེགས་ཏེ་མིག་གིས་འཁོར་ལོའི་ཆེ་ལ་བརྟ་བ་ཞིག་དགོས། འདི་
 གཉིས་ལ་གདན་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་བཞེད་པའི་ལུགས་གཉིས་སྤང་བ་ལས་
 བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་ཟུ་མ་འཐད་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱུགས་འདུག་ཀྱང་མཆོན་དོན་
 གང་ཡིན་མ་གསལ།

ཡང་ལ་ལར་རི་དྲགས་གཉིས་ཀྱི་ལག་པ་ཡ་རེ་ཆོས་འཁོར་ཕྱོགས་སུ་
 བཏེགས་ཅོམ་བྱས་པ་རེ་བཟོས་པའང་འདུག་ཟླ། འདི་ནི་རྒྱ་གར་ལྟོ་ཕྱོགས་སུ་
 བྲག་ལ་བརྟོས་པའི་ནང་པའི་འདུ་ཁང་དག་ཏུ་སྟོན་པའི་བྲི་ལ་རི་དྲགས་ཆོས་
 འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་ལྟེ་བའི་དབུས་ནས་སྒོར་བྱེད་དབྱུག་གྱུ་ཞིག་ཐད་བྲངས་
 པའི་ཕྱོགས་གཉིས་གཅིག་མཐོ་གཅིག་དམའ་ཅུ་འགྲོ་བར་བྱས་པའི་སྒྲེ་གཉིས་
 ལ་རི་དྲགས་གཉིས་ཀྱི་ལག་པ་རེ་བཞག་པ་བཟོ་བཀོད་འདུག་པ་དང་མཐུན་
 པར་སྤང་ཞིང་། མཐས་དབང་སྤྱི་འཐོར་ལས་ཁོར་བུའི་གསུང་ < མཆོད་
 ཏེན་དཀར་ཆག ༣༢ > ཏུ། མིད་པའི་ཆ་བ་གཙོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་

རིགས་དྲུགས་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱོད་པས་འཁོར་བ། ཞེས་གསལ་བའང་འདི་འདྲ་
ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པར་སེམས་ཤིང་། གང་ལྟར་ཁྱེད་ཀྱི་ཚད་ལྡན་ཞིག་བྱུང་
ན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བྱུང་ཆེ་བ་མཚོན་བྱེད་གཞན་དག་དང་འདྲའོ་སྟེ་མོ།

རི་དྲུགས་ཚེས་འཁོར་གྱི་མཚོན་དོན་ལ་གདུལ་བྱ་རང་རང་གིས་གོ་ཚུལ་
དང་མཐུན་པར་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུང་ཚུལ་འདྲ་མིན་འགའ་ཞིག་སྒྲུང་བ་
ལྟར་རིམ་པ་བཞིན་འགོད་ན། དེ་ཡང་མཁས་མཚོག་དཔུལ་ཁྱུ་རྣམས་ལྟ་བུའི་
གསུང་འཛིགས་བྱེད་བསྐྱོད་རིམ་ཟེན་བྲིས་སུ། ཚེས་འཁོར་གྱིས་སངས་རྒྱུས་
དང་། རི་དྲུགས་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱེས་བྱེད་མཚོན་པར་གསུངས་པ་དང་།
མཁས་པའི་དབང་པོ་རྗེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་འཛིགས་བྱེད་བསྐྱོད་རིམ་དུ། ཅེ་
མོར་འཁོར་ལོ་ཕྱིབས་བརྒྱད་པའམ་བརྒྱ་པ་བྱི་མ་གཙོ་སྟེ། དེའི་གཡས་གཡོན་
རི་དྲུགས་པོ་མོ་གཉིས་མིག་མེ་འཇུག་པར་བལྟ་བ་འདི་ལ་མཚོན་དོན་གྱིས་
ཁྱེད་ཀྱི་གསལ་པོ་མ་མཐོང་ཡང་། ལུས་དཀྱིལ་དང་བསྐྱེད་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
སྐྱེབ་བྲལ་རྣམས་པར་དག་པ་མཚོན་པ་དང་། ཡང་ན་རི་དྲུགས་ལ་གཞན་གྱིས་
བདག་ཏུ་བཟུང་བ་མེད་པས་བདག་མེད་མཚོན། དེ་གཉིས་ཚེས་འཁོར་གྱི་
གཡས་གཡོན་དུ་གནས་པས་བདག་མེད་སྟོན་པའི་ཚེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་
མཚོན་ནམ་ཞེས་པའི་ཆེན་འོ་མཚར་རྒྱ་མཚོས་གསུངས་ཞེས་གསལ།

ཡང་ཁོང་གི་གསུང་གསང་འདུས་བསྐྱོད་རིམ་དུ། ཏྲ་བབས་ཀྱི་སྒྲིང་པད་
ཟླ་ལ་འཁོར་ལོ་ཕྱིབས་བརྒྱད་དམ་བརྒྱ་པ་རི་དྲུགས་པོ་མོ་བཅས་པ་ནི་ཚེས་
འཁོར་བསྐྱོར་བ་དང་། གདུལ་བྱ་འདུ་ཞིང་ཚེས་ལ་འདུན་པ་རྒྱུན་མེ་ཆད་པའི་

རྒྱ་མཐུན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་རྟེ། རྩོན་རྩོན་པས་ལྷ་ར་རྒྱ་སིར་ཚས་འཁོར་ཐོག་མར་
བསྐྱར་བའི་ཆེ་ཆངས་པ་ཆེན་པོས་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཕྱི་བས་སྟོང་ཅན་ལུལ་བ་
ན། རྟགས་ནས་རི་དྲགས་ཅུ་ཅུ་པོ་མོ་གཉིས་བྱང་སྟེ་མིག་མི་འཇུག་པར་བལྟ་
བ་ནི་དུང་འགོ་པལ་བ་མ་ཡིན་པར་སྒྲུལ་བ་ཡིན་པས། ཚས་ལ་དོན་གཉིར་
དགོས་པའི་བརྟེན་ཡིན་པས་འདི་ཡང་དེ་དང་ཆ་མཚུངས་ཤིང་། དེ་ཐམས་ཅད་
རང་གི་སྒོས་བཏགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཙམ་དུ་ཤར་བས། རྟགས་ལ་སྟོང་ཉིད་
གྱི་ལྟ་བ་འཚོལ་བའི་ཐབས་མདོ་ལས་ལྟག་པ་མང་པོ་ཡོད་ཅིས་པ་འདི་འབྲེལ་
སྟོང་ནས་གོ་དགོས་ཞེས་ཀྱང་གསུངས།

རྒྱལ་མཆོག་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་དབང་དོན་དེ་ཉིད་ཡང་གསལ་ <
༢༩༧> དུ། རྟ་བབས་གྱི་སྟོང་གི་འཁོར་ལོ་རི་དྲགས་དང་བཅས་པ་དང་། རྟ་
བབས་གྱི་འོག་གི་སྒྲ་བྲེ་སོགས་གྱི་དག་པའང་ < མན་ངག་སྟེ་མ་ > དེ་ཉིད་
ལས། གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་རྩོན་པའི་ཚས་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བའི་མི་མཐུན་
ཕྱགས་གཙོད་པ་རྣམ་པར་དག་པས་ཚས་གྱི་འཁོར་ལོ་འོ། དེའི་ཕྱི་བས་རྣམས་
ཕྱགས་གཅིག་ལ་བརྒྱད་རྣམས་ནི་སྒྲུག་བཟུལ་དང་། ཀུན་འབྱུང་དང་། འགོག་
པ་དང་། ལམ་དང་། ཀུན་རྫོབ་དང་། དོན་དམ་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་དང་
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཚས་རྣམ་པར་དག་པས་སོ། ཕྱགས་གཞན་ལ་
བརྟེན་གཉིས་རྣམས་ནི་སྒྲུག་བཟུལ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། ཤེས་པ་དང་། སྤར་
ཤེས་པར་བྱར་མེད་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། སྤངས་པ་དང་།
སྤར་སྤང་བར་བྱར་མེད་པ་དང་། འགོག་པ་མདོན་དུ་བྱ་བ་དང་། བྱས་བེན་པ་

དང་། སྐར་མངོན་དུ་བྱུང་མེད་པ་དང་། ལམ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་དང་། བསྐྱོམས་
ཟིན་པ་དང་། སྐར་བསྐྱོམ་དུ་མེད་པ་ཞེས་པ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་རྣམས་
པ་བརྩུག་ཉིས་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྟེ། ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཡན་
ལག་བརྩུག་ཉིས་དག་པས་ཀྱང་ངོ་། སེང་གེ་བཞིན་དུ་ཚུགས་པ་མེད་པ་ཉིད་
ན་ཡང་མཚན་མ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཆོས་བསྟན་པའི་དང་། བཟུ་བའི་དངོས་
པོ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་རྒྱ་དང་བ་ལས་མགྱིན་པ་གྲེན་དུ་བཏོག་ཅིང་ཆོས་དང་
དད་པའི་རྩིས་སུ་འབྲང་བའི་མུ་སྟེགས་ངན་པའི་རི་དྲགས་དང་རི་དྲགས་མོས་
ཆོལ་བར་བྱང་བ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལོ། ཞེས་མངོན་པར་དགོངས་པ་རྣམས་པར་
དག་པས་མགྱིན་པ་གྲེན་དུ་བཏོག་པའི་རི་དྲགས་དང་རི་དྲགས་མོལ་། ཞེས་
གསུངས། ཞེས་གསལ།

ཡང་ལ་ལས་འདུལ་བ་ལྷང་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྐར་རྒྱ་སེར་
བྱང་མོང་སྐྱ་བ་རི་དྲགས་ཀྱི་ནགས་སུ་བདེན་བཞི་ལན་གསུམ་དུ་བསྐྱོར་ཏེ་
རྣམས་པ་བརྩུག་ཉིས་སུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཆོས་དང་ལྡན་པ་བསྐྱོར་བས། དེའི་
ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་རྣམས་གངས་འདི་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་ཞེས་ཆོག་སྟེ།
དྲགས་སུ་བཏོགས་སོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བཏོན་ནས་རི་དྲགས་པོ་མོ་བྱང་
དེས་ཐོག་མར་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་གནས་དང་། འཁོར་ལོས་སྟོན་པས་
བདེན་བཞི་ལན་གསུམ་དུ་བསྐྱོར་གིང་བསྐྱོར་ཏེ་ཆོས་གསུངས་པ་བཅས་ཀྱང་
མཚན་པར་བཤད། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་རི་དྲགས་པོ་མོ་བྱང་གིས་གཞན་ལ་
འཆོ་བ་མེད་པར་མཚན་པ་དང་། འཁོར་ལོས་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་

འཆོ་མེད་ཞི་བའི་དམ་པའི་ཆོས་གསུངས་པར་མཆོན་ཞེས་སྒྲ་བ་སོགས་འདྲ་
མེན་སྒྲ་དོ།

གང་ལྟར་འདིའི་སྐོར་མཆོན་ཚུལ་འདྲ་མེན་བཤད་པ་དེ་དག་ཕན་ཚུན་
འགལ་བར་ཡང་མི་སྒྲུང་བ་མ་ཟད། དེ་དང་དེ་བཞིན་མཆོན་ཚུལ་ཡོད་པའང་
འདི་ལྟར་ཡིན་པར་སེམས་ཏེ། དེ་ཡང་ས་བཙུ་པའི་མདོ་ལས། ངས་ནི་སྒྲོན་
ཆད་སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་སྟོང་ཕྱག་དགུ་བཙུ་ཙ་གཅིག་དཔ། དེ་དག་དང་སྤང་
ཞེས་བྱ་ནགས་མཆོག་དེར་ནི་འཁོར་ལོ་དམ་པ་བསྐྱོར། ཞི་ཞིང་ཉེར་ཞི་བསམ་
གཏན་མངོན་གྱུར་ཉག་ཏུ་རི་དྲགས་རྣམས་ཀྱིས་བསྟེན། དེ་ཕྱིར་དང་སྤང་
ཞེས་བྱ་ནགས་མཆོག་དེར་ནི་འཁོར་ལོ་དམ་པ་བསྐྱོར། ཞེས་གསུང་པ་ལྟར་
ཆོས་འཁོར་གྱིས་སྟོན་པ་མཆོག་སངས་རྒྱས་པའི་དགོས་པ་གཙོ་བོ་གདུལ་བྱ་
རྣམས་སྟོན་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་འགོད་པའི་ཆེད་དུ་ཐར་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་རྩད་ནས་གཙོད་བྱེད་
མཛད་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་གསུང་གི་མཛད་པ་དེ་མཆོན་པ་དང་། རི་དྲགས་
གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཐོག་མར་བསྐྱོར་བའི་གནས་ལྷ་ར་རྒྱ་སིར་རི་
དྲགས་ཀྱི་ནགས་ཆོལ་ལམ་རི་དྲགས་གནས་ཡུལ། གནས་དབེན་པ་དེ་འདྲ་
ཞིག་ཡིན་པར་མཆོན་ལ། དེ་ཡང་སྟོན་པས་ཆོས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་བཞིན་
ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ། རི་དྲགས་བཞིན་དུ་དབེན་པའི་གནས་བསྟེན་ཏེ། ལྷས་
འདྲུ་འཛི་ལས་བསྐྱེདས་པ་དང་། སེམས་རྣམ་རྟོག་ལས་བསྐྱེདས་ཤིང་དོན་ཉུང་

བྱ་ཁྱུང་འདྲོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་བསྟེན་ནས་སྒྲོམ་སྒྱུ་བ་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་དགོས་པ་
མཚོན་པར་སྤྲང་།

ཡང་འཁོར་ལོས་སྟོན་པ་ལ་ཐོག་མར་ལྷ་ཚངས་པས་ཚས་ཀྱི་ཆེ་བ་
འདོན་པ་དང་། ཚས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བ་མཚོན་རྟེན། གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་
ཕུལ་ཏེ་ཚས་འཁོར་བསྐྱར་བར་བསྐྱུལ་བ་དེ་མཚོན་ལ། འདིས་ནི་རང་ཅག་
སྟོན་པའི་རྗེས་འབྲུག་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དམ་པའི་སྐྱེས་བྱ་གང་ལས་ཚས་ཀྱི་བར་
ཡང་ཚུལ་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་ངེས་པར་བྱ་དགོས་པའང་གོ་དགོས་པ་
ཡིན་པར་སྤྲང་ལ། རི་དྲགས་བྱང་དེས་ཐུར་སྟོན་པ་ལ་ལྷ་ཚངས་པས་འཁོར་ལོ་
ཕུལ་བའི་ཆོ། རྣམས་ཚལ་ནས་སྒྱུལ་པའི་རི་དྲགས་པོ་མོ་གཉིས་ཐོན་ཏེ་འཁོར་
ལོའི་གཡས་གཡོན་དུ་དགའ་མཐུ་ཡི་རང་ཞིང་མིག་མི་འཇུག་པར་བག་པའས་
ཏེ་འཁོར་པ་དེ་མཚོན།

དེ་ཡང་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཐུར་སྐྱོབ་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་
གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་མཁོ་བ་བྱིན་པ་དང་། སྟོན་པར་སྒྲུབ། དེ་དག་གི་དོན་ལ་
སྦྱོང་བ། དོན་དང་མཐུན་པར་གནང་བ་བཅས་བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོ་བཞིའི་སྒོ་
ནས་སྦྱོང་བ་ཡུན་རིང་མཇུག་པའི་མཐུས། ཚས་འཁོར་བསྐྱར་བའི་ཆོ་སྐལ་བ་
དང་ཐུན་པའི་གདུལ་བྱ་སྐྱེ་བོ་པོ་མོའམ་དབང་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དང་
དབང་རྒྱལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་གྲས་ཤིང་དད་པའི་སྒོ་ནས་ངང་གིས་
འདུ་ཞིང་ཚས་ཉན་པའི་ཆོ། མདོ་ལས། ལེགས་པར་རབ་དུ་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་
བྱངས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྦོང་གི་སྦྱོན་གསུམ་སྤངས་ལ་འདུ་ཤེས་ཐུག་

བཞེན་པའི་སློ་ནས་མིག་མི་འཇུག་པར་ཆོས་གསུང་བ་པོའི་སྤྱི་ཡོན་ཏན་མིག་
གི་བདུད་ཅི་དེ་དག་ལེགས་པར་མཇལ་ཞིང་། རྒྱ་བས་རི་དྲགས་སྤྱི་སྟན་ལ་
ཆགས་པ་ཇི་བཞིན་གསུང་གི་བདུད་ཅི་དམ་པའི་ཆོས་གང་གསུངས་པ་རྣམས་
སློ་གསུམ་གྲས་པ་ཆེན་པོའི་སློ་ནས་ལེགས་པར་ཏན་དགོས་པར་མཆོན་ལ།
ཚུལ་འདི་ཉིད་ལྟར་ན་ནི་སྟོན་གྱི་བྱུང་བ་བཞིན་མཆོན་པར་སྤང་བས་གདུལ་
བྱ་ཐུན་མོང་བར་གོ་བདེ་བར་ཡང་སྤང་།

ཡང་འཁོར་ལོས་ཆོས་སྟོན་པ་པོ་སངས་རྒྱས་དང་། རི་དྲགས་གཉིས་
ཀྱིས་བཟུན་བྱ་འཆོ་བ་མེད་པ་དང་། བདག་མེད་པའི་ཆོས་བཅས་མཆོན་ཚུལ་
ནི། དེ་ལ་ཆོས་འཁོར་སྐོར་བ་པོ་སྟོན་པ་བཅོམ་ཟུན་འདས་དེ་ཉིད་ནི་དམ་
པའི་ཆོས་ལྷན་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་སློ་ནས་གཞན་ལ་གནོད་འཆོ་སྤོང་ཞིང་
བཟོད་པ་བཞེན་པ་དང་། བྱམས་སྤོང་རྩེ་བྱང་ཁུབ་ཀྱི་སེམས་སོགས་ཐབས་ཀྱི་
ཕྱོགས་དང་། བདག་འཛིན་མ་རིག་པས་བབྱང་བ་ལྟར་གྱི་ཆོས་གང་ཡང་མེད་
པ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བཟུན་ཏེ། སྐལ་བ་དང་ཟུན་
པ་རྣམས་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ལ་འགོད་པར་མཇོད་པ་པོའི་ཐབས་
མཁས་ཐུགས་རྩེ་ཅན་ཞིག་ཡིན་པར་མཆོན་ལ། བཟུན་བྱའི་ཆོས་ནི། ཇི་ལྟར་
བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཆོག་ལྟར་སྟོབ་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་རི་དྲགས་
ཏུ་ཏུར་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་བཟུན་པ་དེ་ཉིད་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་གནོད་འཆོ་མེད་
ཅིང་བྱམས་བཅེ་དང་ཟུན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་སྟོན་པའི་འབྲུངས་རབས་སུ་གསལ་
བར་ལྟར་རམ། ཡང་ན་རྫོགས་ཆེན་མཁྱེན་བཅེ་འོད་ཟེར་གྱི་གསུང་གཏམ་

ཚོགས་སུ། རི་དྲགས་ཀྱིཏུས་རམ། བློ་གཉན་ནི་དགོན་ལ་བྱམས་པའི་སེམས་
དང་ལྷན་པས། ཁོ་གཞན་གྱིས་བསད་ཕྱིར་དེད་ཀྱང་འབྲོས་ལམ་གྱི་སྒྲིག་ཆགས་
ཚུང་དུ་ནམས་མིག་པས་བསད་ཀྱིས་དྲོགས་ནས་སྒྲུས་བསལ་བ་ཡིན་ཟེར། དེར་
བརྟེན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འཕེལ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་གྱུབ་ཆེན་ནམས་ཀྱིས་
འདྲིའི་པགས་པས་སྟན་མཛད་ཅིང་རིང་ཐང་ཆེ། འདྲིའི་གཙུག་རའི་སྐྱ་ཐོས་
པའང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེ་བས་འབྱུང་དུང་ཞིག་ལ་འདི་བཟང་ངོ་།། ཞེས་
གསུངས་པ་དང། ཡང་རྗེ་གྲང་ཐུང་བཟན་པའི་སྒྲོན་མའི་གསུང་ལྟ་ཟེན་དུ།
འཕགས་པ་སྐྱུན་རས་གཟེགས་ཀྱིས་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་མཆོན་བྱེད་ལ། གོང་གསལ་
ལྟར་གྱི་བྱམས་བཅེ་ཤིན་དུ་ཆེ་བའི་རི་དྲགས་སེལ་སྟན་ཟེར་བའི་པགས་པས་
རྒྱས་མ་གཡོན་བར་བཀག་པ་ཡིན་ཚུལ་གསལ་ན། བློ་གཉན་དང་སེལ་སྟན་
སོགས་མིང་གི་ནམ་གངས་སམ། སལ་ཆེར་ལེགས་སྐྱར་སྐྱེད་ཀྱིཏུས་ཞེས་པ་
ཟུར་ཆག་པར་མངོན།

གང་ལྟར་རི་དྲགས་དེ་དག་བྱམས་སྟོང་རྗེ་ཤིན་དུ་ཆེ་བར་གྲགས་པ་
ལྟར་དང། དེ་བཞིན་རི་དྲགས་ནམས་བདག་དུ་བཟུང་བ་མེད་པར་འཇིག་རྟེན་
ན་གྲགས་པ་ལྟར་གཞན་ལ་གཞོད་འཆོ་སྤང་ཞིང་བྱམས་བཅེ་བསྟེན་པ་དང་།
ཆོས་གང་ཡང་རང་དབང་གི་བདག་དུ་གྱུབ་པ་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་བཟན་
པ་བཅས་མཆོན་པར་སེམས།

ཡང་འཁོར་ལོས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དང། རི་དྲགས་ཟུང་དེས་གཞན་སྐྱ་
སྟེགས་བྱེད་མཆོན་པ་ལྟར་ན། མདོ་ལས། ཁྱུ་མཆོག་ལྷབས་པོ་ཆའི་གནས་སུ་

དམ་བཅས་ཞིང། འཁོར་གྱི་ནང་དུ་སང་གའི་སྐྱ་སྐྱོག་པ། ཞེས་གསུངས་པ་
 དང་། དེ་བཞིན་དུ་མངལ་དཔལ་མཚན་བརྗོད་ལས། བདག་མེད་སང་གའི་སྐྱ་
 དང་ལྷན། ལུ་སྟེགས་རི་དྲགས་ངན་འཛིགས་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར།
 མིའི་སང་གི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཚས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་
 གྲུབ་པས་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པའི་ཚས་སྐྱ་སང་གའི་རང་སྐྱད་ཇི་བཞིན་
 བསྐྱགས་པ་ན། ཚས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དང་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་ཕྱི་རོལ་ལུ་
 སྟེགས་པ་ལྟ་བུ་དཔལ་པའི་རི་སྐལ་ལ་གནས་པའི་རི་དྲགས་པོ་མའི་ཚྭ་སྟེགས་
 ཐམས་ཅད་འཛིགས་ཤིང་སྐྱག་པར་མཛད་དེ་ཟེལ་གྱིས་གཞོད་པ་དང་། དེ་
 ཡང་མདོ་ལས། བདག་གིས་ལུ་སྟེགས་ཅན་གཞན་དག། ལྟ་བའི་ཁྱུ་ལས་བསྐྱལ་
 བྱས་ཏེ། ཡང་དག་ལྟ་ལ་བཀོད་གྱུར་པ། བདག་འཁོར་རྟག་དུ་གྲུས་གྱུར་ཅིག།
 ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྟོན་པ་མཚན་གིས་ཕྱི་རོལ་ལུ་སྟེགས་པ་ལྟ་བུ་ཅན་
 གཞན་སྟེ་དེ་དག་གང་འཛིན་པ་པོ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོར་རང་དབང་མེད་པར་
 འབྱེད་བའི་ལྟ་བུ་ཅན་གྱི་ཁྱུ་བོ་ལས་བསྐྱལ་ཏེ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ལ་བཀོད་ནས།
 སྟོན་པ་རང་གི་འཁོར་དུ་གྲུས་ཤིང་དད་པའི་སྐྱོ་ནས་གནས་པར་སྟགས་སྟོན་
 མཛད་པ་དེ་བཞིན་མཚོན་པར་གོ་དགོས་པར་སྤང་ཡང་རི་དྲགས་གཉིས་ཀྱི་
 ལག་པ་ཡ་རེ་བཏེགས་པ་རེ་བཅོས་པའི་ལྷགས་ལྟར་དང་། གོང་གསལ་འཕྲིན་
 འོར་གསུང་དེབ་དེར་ཚས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་རི་དྲགས་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱོད་པས་
 འཁོར་བ་ཞེས་པ་ལྟར་ན་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་ཚས་
 འཁོར་བསྐྱོར་བར་བསྐྱལ་བ་མཚོན་པར་གོ་དགོས་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་མོ།

ཁྱད་པར་དུ་ཆོས་འཁོར་རང་གི་ཆ་ལག་དང་བྱེད་ལས་བཅས་ཀྱི་མཚོན་
དོན་ལ་བཤད་ཚུལ་འདྲ་མིན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྟེ་
ན། འདི་ལ་མཚོན་བྱེད་དཔེའི་ཆོས་འཁོར་དང་མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་ཆོས་འཁོར་
གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་ལོ་
རིན་པོ་ཆེ་མཚོན་བྱེད་དུ་བཞེངས་པའི་གོང་གསལ་ལྟར་གྱི་འཁོར་ལོ་དེ་ཡིན།

གཉིས་པ་ལ་ལྷང་ཟེ་སྟོང་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་པ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་
ལྷང་གི་ཆོས་འཁོར་དང་། ལམ་བསྐྱབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་
རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་གཉིས་ཡོད། དེ་དག་ཇི་ལྟར་མཚོན་ཚུལ་ལ་ཐེག་པ་ཆེ་
ཅུང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པའི་བཞེད་སྟོལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་གྲུབ་མཐའ་ལུགས་ལྟར་ན། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གདུལ་
བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་རྣམས་གཙོང་ཕྱིར་དུ་གསུང་བའི་བཀའ་དང་།
ལམ་ཁྱེད་ཀྱི་མཛོན་པར་རྟོགས་པས་བསྐྱས་པའི་བསྐྱབ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་
རྣམས་ལ་ཆོས་འཁོར་ཞེས་བརྗོད། དེའི་རྒྱན་མཚན་ནི། དེ་དག་འཁོར་ལོ་
བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་དམ་ཆོས་
ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཡིན།

ཆོས་མཚུངས་ཚུལ་ནི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་ལོ་དེ་
ཡུལ་གཞན་ནས་གཞན་དུ་རིམ་བཞིན་འཁོར་ཞིང་འགོ་བ་དང་། རྩེབས་བརྒྱད་
ཀྱིས་རང་གི་མི་མཐུན་སྟོགས་རྣམས་གཙོང་དེ་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ།
གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷང་གི་ཆོས་འཁོར་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་

རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཐར་ལམ་བསྐོས་པ་ལ་འཇུག་ཅིང་ཐར་ལམ་ལྔ་རིམ་
 གྱིས་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་པ་ན་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་ལ་སོགས་པའི་འཕགས་ལམ་ཡན་
 ལག་བརྒྱད་གྱི་ཉམས་ལེན་རྣམས་གྱིས་རང་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འདྲོད་
 ཆགས་ལ་སོགས་པ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་དང་མཚུངས་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ།
 ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ཐོག་མེད་གྱི་གཞི་བསྐྱེད་བར། བཅོམ་ལྷན་འདས་
 གྱིས་ཀུན་ཤེས་རྒྱུ་རྩེ་རྒྱུད་ལ་ཀུན་ཤེས་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་མཐུན་པར་
 བསྐྱར་ལ། དེ་ཡང་གཞན་ལ་མཐུན་པར་བསྐྱར་བར་འགྱུར་བ་དང། དེ་དག་
 ཀྱང་གཞན་ལ་མཐུན་པར་བསྐྱར་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་གཅིག་ནས་གཅིག་
 ཏུ་བརྒྱུད་དེ་མཐུན་པར་བསྐྱར་བའི་དོན་གྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱའོ། ། ཡང་དག་
 པའི་ལྷ་བ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ན་ཆོས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་ཡང་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་ལ། བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞི་ཆོས་འཁོར།
 བར་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར། ཐ་མ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེ་བའི་
 ཆོས་འཁོར་བཅས་གསུམ་ཡོད་པར་འདྲོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི་ལྔ་སྟེ་ལ་ཐོག་
 མར་གསུངས་པའི་བདེན་བཞི་སྟོན་པའི་མདོ་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཡུམ་རྒྱས་
 འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་ལྟ་བུ་དང་། གསུམ་པ་ནི་མདོ་སྟེ་དགོངས་འགྲེལ་ཞེས་
 པའི་མདོ་ལ་འཛོག་ དེ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ལའང་ཐེག་པ་གསུམ་
 གྱི་ཆོགས་ལམ། སྦྱར་ལམ། མཐོང་ལམ། སྐོམ་ལམ། མི་སྐོབ་ལམ་བཅས་ལམ་ལྔ་

གསུམ་བཙེ་ལུས་བཟུས་པའི་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཛིག་པར་
གསུངས་སོ།།

ཐེག་དམན་པའི་སྤྱབ་མཐའ་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པའི་ལྷགས་ལྟར་ན་ཐོག་མར་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལྷ་ལྷེ་ལ་བདེན་བཞི་གསུངས་པའི་སྐབས་དང་། དེ་ཡང་
ཀུན་ཤེས་རྒྱུ་ལྟེ་ལ་མཐོང་ལམ་སྟེ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོ་སྣ་རྣམས་ཀྱིས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་རོ་ཞེས་སྤྱོད་བསྐྱགས་པའི་སྤྱོད་
མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷང་གི་ཆོས་འཁོར་ནི་བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞི་ཆོས་
འཁོར་ཁོ་ན་དང་། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡང་བདེན་བཞི་རྟོགས་པའི་
མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་ལ་འཛིག་པ་དང་། ཆོས་འཁོར་བསྐྱར་བའི་དོན་ཡང་། གོང་
གསལ་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་འདུལ་བ་ལྷང་ལས། ལན་གསུམ་དུ་བསྐྱས་ཏེ་རྣམ་
པ་བརྒྱ་གཉིས་སུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཆོས་དང་ལྡན་པ་བསྐྱར་བས་ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་ཡང་ཡང་བསྐྱས་ཏེ་གསུངས་པ་ལ་འདོད་པར་མཛོན།

དེ་ཡང་མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ལས།
 ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མཐོང་བའི་ལམ། ཟུར་བ་འགྲོ་སྟགས་རྩེབས་སྟགས་ཕྱིར།
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་བདེན་བཞི་རྟོགས་པའི་མཐོང་
 ལམ་དེ་ཉིད་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཚུངས་ཟུར་ཚུལ་ལའང་བཞེད་
 སྟོལ་གཉིས་བྱུང་སྟེ། དེ་ལ་བྱེ་བྲག་སྐྱེ་བའི་བཅུན་པ་དབྱིག་བཤེས་ཀྱིས་མཐོང་
 ལམ་ལ་འཁོར་ལོ་དང་འདྲ་ཆོས་ཡོད་ཚུལ་ལ། འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་
 འཁོར་ལོ་དེ་ཡུལ་གཞན་ནས་གཞན་དུ་ཟུར་བར་འགྲོ་བ་དང་། ཡུལ་སྐྱ་མ་

དོར་ནས་ཕྱི་མ་ལ་འཇུག་པ་དང་། རྒྱལ་ཕྱན་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བ་དང་།
 རྒྱལ་བ་རྣམས་བདེ་བར་རྣལ་དྲུ་འགོད་པ་དང་། མཐོ་བ་ལ་འཕར་ཁིང་དམའ་
 བ་ལ་འབབ་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། མཐོང་ལམ་གྱིས་ཀྱང་བདེན་པ་ལྟར་
 དྲུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ལྟར་དྲུ་འགོ་བ་དང་། བདེན་པ་ལྷ་མ་ལྷ་མའི་
 དམིགས་རྣམ་བཤང་ནས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་དམིགས་རྣམ་ལ་འཇུག་པ་དང་། བར་
 ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤང་བའི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པས་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བ་
 དང་། རྣལ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་དེ་སྤངས་པའི་བྲལ་ཐོབ་འཛིན་པས་རྒྱལ་བ་རྣལ་དྲུ་
 འགོད་པ་དང་། རྩིས་བཟོད་རྩིས་ཤེས་རྣམས་ཀྱིས་ཁམས་གོང་མའི་བདེན་པ་
 ལ་དམིགས་པས་འཕར་བ་དང་། ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཤེས་རྣམས་ཀྱིས་ཁམས་འོག་
 མའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པས་འབབ་པ་བཅས་དང་ཆོས་མཚུངས་པར་བཞིན།
 བཅུན་པ་དབྱངས་སྒྲིག་གིས་ནི། འཁོར་ལོ་ལ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ལྷ་
 བ་དང་། གཙོད་པར་བྱེད་པའི་ཆེབས་དང་། སྤྱད་པར་བྱེད་པའི་ལྷ་ཁྱུང་གསུམ་
 ཡོད་པ་བཞིན་དུ། མཐོང་ལམ་ལ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བའི་
 ཡང་དག་པའི་དག་དང་། ལས་ཀྱི་མཐའ། འཆོ་བ་གསུམ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐབ་
 པར་འདུ་ཁིང་བསྐབ་པ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པས་ལྷ་བ་དང་ཆོས་མཐུན།
 ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་དང་། རྟོག་པ་དང་། རྩིས་བཟོད་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐབ་
 པར་འདུ་ཁིང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཙོད་པར་བྱེད་པས་ཆེབས་དང་ཆོས་མཐུན།
 ཡང་དག་པའི་བྲན་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གཉིས་ནི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་
 འཛིན་པར་བྱེད་པས་ལྷ་ཁྱུང་དང་ཆོས་མཐུན་པར་བཞིན་པར་གསུངས་སོ།

གཞན་ཡང་ཚས་འཁོར་དེ་ཉིད་རྩིས་བརྒྱད་པ་དང་། བརྒྱ་པ་དང་།
བརྒྱ་གཉིས་པ་བྱེད་པའི་ལྷགས་སྒོལ་གསུམ་བྱུང་བ་ལས། དང་པོ་ལྟར་ན། གོང་
དུ་བདེན་བཞི་བདེན་གཉིས་ཀྱིས་ཚས་བྱུག་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་
འདས་པའི་ཚས་གཉིས་བཅས་བརྒྱད་རྣམ་པར་དག་པ་མཚོན་པར་གསུངས་
པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་འཕགས་ལམ་ཡན་
ལག་བརྒྱད་ཀྱིས་རང་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྣམས་གཙོད་པར་ཡང་མཚོན་
པར་སྒྲུང་།

བརྒྱ་པ་ལྟར་ན། མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་ཚས་འཁོར་ལ་འཕགས་ལམ་གྱིས་
བསྐྱས་པའི་ཤེས་པ་བརྒྱ་ཡོད་པ་དེ་མཚོན་པར་སྒྲུང་ལ། ཤེས་པ་བརྒྱ་ནི་ཚས་
མངོན་པའི་གཞུང་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ན། སྤྱག་བསྐྱལ་ཤེས་པ། ཀུན་འབྱུང་ཤེས་
པ། འགོག་པ་ཤེས་པ། ལམ་ཤེས་པ། ཟད་པ་ཤེས་པ། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ། ཚས་
ཤེས་པ། རྗེས་སྤྱོད་ཤེས་པ། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ། ཕ་རོལ་སེམས་ཤེས་ཞེས་པ་བཅས་
བརྒྱ་ལ་བརྗོད། དེ་ཡང་དེ་དག་རང་རང་གི་ཡུལ་ལ་ཐེ་ཚོམ་དང་བྲལ་བའི་ཆ་
ནས་དེ་དང་དེ་ཤེས་པ་ཞེས་བརྗོད་པར་གསུངས།

གཞན་ཡང་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་ལྷགས་ལྟར་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཚས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་བདག་ཤེན་མཁྱེན་པའི་ཡོན་ཏན་
སྟོབས་བརྒྱ་ཡོད་པ་དེ་དག་དང་མཚོན་བྱ་མཚོན་བྱེད་དུ་སྦྱར་བ་ཡིན་པར་
སྒྲུང་ལ། སྟོབས་བརྒྱ་ནི། གནས་དང་གནས་མིན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས། ལས་ཀྱི་
རྣམ་སྟོན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས། མས་པ་སྒྲ་ཚོགས་མཁྱེན་པའི་སྟོབས། ཁམས་སྒྲ་

ཚོགས་མཁུན་པའི་སྟོབས། དབང་པོ་མཚོག་དམན་མཁུན་པའི་སྟོབས། ལས་སྒྲ་
 ཚོགས་མཁུན་པའི་སྟོབས། ཉིང་འཛིན་སྒྲ་ཚོགས་མཁུན་པའི་སྟོབས། སྒྲ་
 གནས་སྒྲ་ཚོགས་མཁུན་པའི་སྟོབས། འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མཁུན་པའི་སྟོབས།
 ཟག་པ་ཟད་པ་མཁུན་པའི་སྟོབས་བཅས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དེ་དག་གིས་མཁུན་
 བྱ་དེ་རྣམས་ཐོགས་མེད་དུ་མཁུན་པས་སྟོབས་ཞེས་བརྗོད།

གསང་ཐུགས་སྒྲ་མེད་སྐྱུ་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷགས་ལྟར་ན། རྗེ་གྲང་
 ཐང་བཟུན་པའི་སྒྲོན་མེའི་གསུང་མ་ཆེའི་སྐྱབ་ཐབས་འགྲེལ་པར། ཨོྲ་དང་རྩྱ་
 ཡིག་གཉིས་རིམ་བཞིན་སོ་སོར་ཕྱལ་བས་ཐབས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་ཤེས་རབ་
 སྟོང་པ་ཉིད་སོ་སོར་ལའང་བྱེད་ལས་མི་འདྲ་བའི་སྒྲིག་ཆ་ནས་བྱེད་པའི་མེ་ལོང་
 ཡེ་ཤེས་དང་། མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས། སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས། བྱ་གྲུབ་ཡེ་ཤེས། ཚས་
 དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་བཅས་ལྷ་ལྷ་རེ་བཅུ་ཡོད་ཚུལ་དང་། དེ་ཉིད་འཇལ་དཔལ་
 མཚན་བརྗོད་ལས། ཤེས་བཅུ་རྣམ་དག་བདག་ཉིད་ཅན། ཤེས་བཅུ་རྣམ་དག་
 འཆང་བ་པོ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཚུལ། དེ་ཡང་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་
 མཚན་གྱིས་མཛོད་ལྷགས་ཀྱི་ཤེས་པ་བཅུ་ལྟར་དང་། སྒྲོན་མ་རབ་གསལ་དུ།
 སོར་སྐྱེད་ཀྱི་རྟགས་བཅུ་མཐོང་བ་ལ་བཤད་པ་སོགས་བཞེད་ཚུལ་སྒྲ་ཚོགས་
 ཡོད་ཀྱང་། རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱོད་པ་དེ་ཆེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་
 པར་དག་པའི་བདག་ཉིད་ཐོབ་པ་ནི་ཤེས་བཅུ་རྣམ་དག་འཆང་བའི་དོན་ནོ།
 ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཚུལ་སོགས་གསལ་བས། འཁོར་ལོའི་ཕྱིབས་
 བཅུ་བྱེད་པ་དེའང་དེ་འདྲའི་ཤེས་པ་བཅུ་རྣམ་དག་འཆང་བའི་དོན་ནོ། ཞེས་

གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཚུལ་སོགས་གསལ་བས། འཁོར་ལོའི་ཚིབས་བཅུ་
བྱེད་པ་དེའང་དེ་འདྲའི་ཤེས་པ་བཅུ་མཚོན་བྱེད་ལ་སྦྱར་རྒྱ་ཡིན་མིན་དང་།
དེ་བཞིན་དུ། རྗེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་དུ། ཚིབས་ཀུན་
ལ་ནི་ཁོ་བོ་བཅུ། ཡེ་ཤེས་བདག་ཉིད་བཅུ་ལས་བྱུང་། ཞེས་པ་སྟེ། ཤེས་པ་བཅུ་
འབྲེལ་པ་བཞི་སྟགས་མཛོད་གནས་བདུན་པ་ལྟར་བགང་ཡང་ངོ་བོ་ལ་ཐུན་
མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་ཡོད་ཤས་ཆེ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར།
ཁོ་བཅུ་ཤེས་བཅུ་དག་པ་ལ་སྦྱར་བའི་ཤེས་པ་བཅུ་དེའང་རི་ལྟར་འཛོག་
དགོས་དཔུང་བྱར་སྒྲུང་ངོ་།

ཡང་ཚིབས་བཅུ་གཉིས་བྱེད་པ་ལྟར་ན། རྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱིས་
ཚེས་འཁོར་ཐོག་མར་བསྐྱོར་བའི་ཆོ་ཆགས་སོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྣམས་
གཙོད་བྱེད་ལ་བདེན་པ་བཞི་ལ་རིམ་བཞིན། ཐུག་བཟུལ་ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་པ་
སོགས་གོང་གསལ་ལྟར་གསུམ་གསུམ་དུ་བསྐྱོས་ཏེ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་བཛོད་
ཅིང་བསྟན་པ་དེ་མཚོན་པ་དང་།

ཡང་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་དག་པ་མཚོན་པར་གསུངས་པ་
ལྟར་ཏེ། དེ་ཡང་ཐུན་འབྲུབ་པ་རྗེ་ཏའི་འཛིགས་བྱེད་བསྐྱེད་རིམ་དུ། ལྷ་ཚོགས་
ངོ་རྗེ་རུ་བཅུ་གཉིས་བྱེད་པ་དེས་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སྤངས་པར་
མཚོན་པར་གསལ་བ་ལྟར། འདིས་ཀྱང་འཁོར་བའི་རྒྱ་འབྲས་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སྤོང་བྱེད་དམ་གཙོད་བྱེད་
དུ་མཚོན་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་ལ། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ནི། ཐོག་མའི་

མ་རིག་པ། གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས། གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས། བཞི་པ་མིང་
གཟུགས། རྩ་པ་སྐྱེ་མཆེད། རྩལ་པ་རིག་པ། བདུན་པ་ཆོར་བ། བརྒྱད་པ་སྐྱེད་པ།
དགུ་པ་ལེན་པ། བརྩ་པ་སྤྱིད་པ། བརྩ་གཅིག་པ་སྐྱེ་བ། བརྩ་གཉིས་པ་ཆ་ཤི་
རྣམས་སོ།།

འཁོར་ལོའི་གདན་ལ་བསྐྱོད་པ་སྐྱེད་པ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ནི། ལམ་ཐབས་
ཤེས་གཉིས་ཡོད་པར་མཆོན། དེ་ཡང་བད་མས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་
གནས་ལུགས་དབྱིངས་རིག་རྣམ་པར་དག་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་དང་། ལྷ་བས་མ་གྱུར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་
རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟེ་ཤེས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་དེ་མཆོན་ལ། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ལ་
བརྟེན་ནས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྣམས་གཅོད་པ་
དང་། ས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་
དགོས་པར་མཆོན་པ་དང་། འཁོར་ལོ་ལ་བ་ཏྲ་དང་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱན་སྤྲུལ་ཡོད་
པའི་ལུགས་ལྟར་ན། གདུལ་བྱ་ལ་དགོས་འདོད་འབྱུང་བའི་གནས་མཆོན་པ་
ཡིན་ནམ་སྟེ་མ་སོ།།

མདོར་ན་རི་དྲགས་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆོན་དོན་ལ་འདྲ་མིན་ཡོད་པ་
ལས། འཁོར་ལོས་ཆངས་པས་སྟོན་པ་ལ་ཆོས་འཁོར་སྐྱོར་བར་བསྐྱུལ་བའི་རྟེན་
གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ལུལ་བ་མཆོན་ཚུལ། ཆོས་འཁོར་སྐྱོར་བ་པོ་སྟོན་པ་སངས་
རྒྱས་མཆོན་ཚུལ། སྟོན་པས་བདེན་བཞི་ལན་གསུམ་དུ་བསྐྱུལ་བའི་བསྐྱོར་ནས་

གསུངས་པའི་ཚེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བ་སོགས་མཚན་ཚུལ་དང་། རི་དྲགས་
བྱུང་དེས་ཚེས་འཁོར་ཐོག་མར་བསྐྱར་བའི་གནས་མཚན་ཚུལ། གང་ལ་བསྐྱར་
བའི་གདུལ་བྱ་མཚན་ཚུལ། གང་ཞིག་བསྐྱར་བའི་བཟོད་བྱ་མཚན་ཚུལ་དང་།
ཁྱད་པར་དུ་ཚེས་འཁོར་རང་གི་ཆ་ལག་སོགས་ཀྱིས་ཚེས་གང་མཚན་ཚུལ་འདྲ་
མིན་བཅས་ཚུགས་ཅམ་ཞིག་བཟོད་ཟིན་པ་དེ་ལྟར་ཡང་། ད་དུང་གསུང་རབ་
རྣམས་སུ་འདིའི་སྐོར་ཞིབ་གསལ་ཡོད་ངེས་སྟེ་ཞིང་། ལྷག་པར་དུ་ཐུགས་ཀྱི་
སྐབས་སུ་ནི། བཤད་རྒྱུ་དོན་རྗེའི་བྲེང་བ་ལས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རི་དྲགས་སོ།
མིག་ནི་འཁོར་ལོའི་མཚན་མ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། གཞན་ཡང་
སྟོང་གར་ཚེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་པའི་རྩ་འཁོར་དང་། ས་མ་གཉིས་ལས་ཐོབ་
པའི་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་སོགས་ལ་སྦྱར་ཏེ་འདིར་ཡང་དྲང་ངེས་སོགས་ཀྱི་
མཚན་དོན་ཟབ་རྒྱས་ཡོད་ལས་ཆེ་ན། ལྟོད་ལྡན་དག་གིས་དེ་བཞིན་ཁོང་དུ་
རྒྱུད་ཐབས་ལ་ལེགས་པར་འབད་དགོས་སོ་སྟེ་མོ།

དེ་ལྟར་ན་རི་དྲགས་ཚེས་འཁོར་འདི་ཉིད་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྟོང་
སོགས་གང་དུ་ཡོད་པའི་གནས་ཁང་དེ་དང་དེ་ནི། རི་དྲགས་ཚེས་འཁོར་གྱི་
མཚན་དོན་གོང་གསལ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་མཐུན་ཡན་རེ་ངེས་པར་ཡོད་ས་ཞིག་
ཡིན་དགོས་པར་མཚན་པར་སྤང་བས་འདི་ཉིད་དམའ་ས་སོགས་གང་བྱུང་ལ་
བཞེངས་དགོད་མི་རུང་བའི་ཚུལ་ཡང་གོང་གསལ་དེ་དག་གིས་ལེགས་པར་
ཤེས་ཀྱིས།

དེ་ཡང་ཚས་མངོན་པའི་མཛོད་ལས། ལྷོན་པའི་དམ་ཚས་རྣམ་གཉིས་
 ཏེ། ལྷང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ། དེ་འཛིན་བྱེད་པ་སྤྱེ་བྱེད་པ། སྤྱབ་
 པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ལོ། ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚས་འཁོར་ལ་མཛོད་བྱེད་ལྷང་གི་
 ཚས་འཁོར་དང། བཛོད་བྱ་རྟོགས་པའི་ཚས་འཁོར་གཉིས་ཡོད། དེ་གཉིས་ལ་
 རིམ་བཞིན་ལྷང་གི་བཟུན་པ་དང་རྟོགས་པའི་བཟུན་པ་འང་བཛོད། དེ་དག་ཇི་
 ལྟར་འཛིན་ཚུལ་ནི། ལྷོན་པ་མཆོག་གིས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་བཞིན་གཅིག་ནས་
 གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་དེ་ཚས་འཆད་ཉན་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་དང་། ཇི་ལྟར་ཐོས་
 པའི་དོན་ལ་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་ལེགས་པར་
 བཅད་དེ་སྒྲོམ་སྤྱབ་ཉམས་ལེན་ཚུལ་མཐུན་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་གསུངས་པ་
 ལྟར་གྱི་དོན་རྒྱ་ཆེ་ཡོད་པ་རྣམས་ངོས་ཟིན་པ་བྱ་དགོས་ཤིང་། མདོར་ན་གང་
 དུ་རི་དྲགས་ཚས་འཁོར་བཞེད་པའི་གནས་གཞི་དེར་ལྷང་རྟོགས་བཤད་སྤྱབ་
 ཀྱི་བྱ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་གོ་དགོས་པས་མཆོན་དོན་དང་མཐུན་པར་གནད་གལ་
 ཆེ་ཞིང་། དེ་ལྟར་ཉམས་བཞེས་གནད་བའི་མཁས་པའི་བྱ་ཚོགས་རྒྱན་མི་ཆད་
 དུ་འཕེལ་བའི་རེ་སྒྲོན་རྒྱ་ཆེར་དང་བཅས་ཏེ་དགོ་མིང་དཔལ་གྲགས་པས་བྲིས་
 པ་དགེའོ། །

༥ སྤྲེལ་པ་འཁོར་ལོའི་མཚན་དོན་སྤྲེལ་ཞིའི་ ངང་ཚུལ་སྤྲེལ་བྱེད།

དེ་ཡང་ཐབས་མཁས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ཐུན་པའི་སྟོན་པ་
མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས། བདག་ཅག་ཚས་ལས་གཡེལ་ཞིང་ལེ་ལོ་ཅན་རྣམས་སྤང་
དོར་ལ་སྦྱར་བ་གཉིས་ཐུན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཇུག་ཅིང་བཙོན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
སྤྲེལ་པ་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་། ཞི་བ་སྤྲེལ་འདས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་གསལ་
བར་མཚན་བྱེད་དཔེ་བྲིས་འདི་འདྲའི་ཐབས་ལམ་ནས་ཀྱང་ཚས་ལ་བསྐྱུལ་
བར་མཛད་པ་ཡིན་པར་སྤྲེལ་བས། འདིའི་མཚན་དོན་རྣམས་རང་གིས་རྗེ་
བཞིན་ཤེས་པ་དང་། ལེགས་པར་དྲན་ཞིང་བསམ་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་དུ་
བསྒྲུབ་པ། དེ་བཞིན་དོན་གཉིས་ཅན་གཞན་དག་ལ་འང་ཀུན་སྤྲོད་བཟང་པོས་
ཅི་རུས་ལེགས་པར་བཤད་ཐུབ་ན་རང་གཞན་ཀུན་ལ་ཕན་པ་སྦྱེ་ཆེར་འབྱུང་
བར་ངེས་པས་དེའི་ཕྱིར་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་ལས་བདུས་ཏེ་གནད་བསྐྱེས་
ཚམ་བྱི་བར་བྱའོ། དེ་ལ་སྤྲེལ་པ་འཁོར་ལོ་ཞེས་པ་འདིའི་ཆ་ལག་དང་བཅས་
པས་ཅི་དང་གང་མཚན་པ་ཡིན་སྟེ་ན། འདིས་ནི་འཁོར་འདས་གཉིས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་གསལ་ ཆས་ཕྱང་བསྐྱེད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་སྟོན་པ་
མཚན་གིས་ཆས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཐོག་མར་བསྒྲེར་བའི་ཆ་གསུངས་པ་འཕགས་

པའི་བདེན་པ་བཞིའི་འབྲུག་ཕྱོག་སྤང་སྤང་གི་རྣམ་གཞག་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་
མཚོན་པར་གསལ་ལ།

འདི་ལ་གཞུང་འགའ་ཞིག་ཏུ་འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་དང་། ཡོངས་
གྲགས་ལ་སྤིང་བ་འཁོར་ལོ་ཞེས་བཞུགས། དེ་ནི་ཇི་སྤིང་ཏུ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་
ཏུ་སོང་བ་དེ་སྤིང་ཏུ་རང་དབང་མེད་པར་སྐྱེ་འཆི་བརྒྱད་མར་འཁོར་བའམ།
རྟག་བརྟེན་མེད་པར་སྐྱེ་བའི་བར་དོ་སོགས་བཟང་ངན་སྣ་ཚོ་གསུམ་འགྱུར་
བའི་གནས་སྐབས་འདྲ་མིན་སྤིང་པའི་ཚུལ་མཚོན་བྱེད་འཁོར་ལའི་རིམ་ལྔ་ཡིན་
པས་མིང་དེ་དང་དེ་བཞིན་བཞུགས་པར་སེམས།

འདི་ནི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ་ནི། སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་
ཡུལ་དབུས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྟོན་པོ་ལ། མཐའ་འཁོབ་སྐྱོ་སྐྱོགས་ཀྱི་
རྒྱལ་པོ་ཨུ་ཏུ་ཡ་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་བྲབ་རིན་ཐང་བལ་བ་ཞིག་སྐྱེས་སུ་བསྐྱར་བ་
ན། རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྟོང་པོས་དེའི་སྐྱེས་ལན་འགངས་ཆེ་བ་བསྐྱར་རྒྱུ་མ་
རྟེན་པས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཐབས་ཁུས་པ་བཞིན། སྟོན་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་
འཁོར་འདས་སམ་བདེན་བཞིའི་རྣམ་གཞག་མཚོན་བྱེད་སྤིང་བ་འཁོར་ལོ་ཆ་
ལག་དང་བཅས་པ་ཞལ་བཞུགས་གནང་བ་ལྟར་ལེགས་པར་བཞེངས་ཏེ་བསྐྱར་
བ་ན། རྒྱལ་པོ་ཨུ་ཏུ་ཡ་ན་སོགས་འདིའི་གདུལ་བྱ་སྐལ་ལྡན་གྱི་སྐྱེ་པོ་གངས་
ལས་འདས་པས་འདི་མཇལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། བདེ་ཐུག་གི་རྒྱ་འབྲས་དེ་
བཞིན་ཁོང་ཏུ་རྒྱུད་ཅིང་སྤང་དོར་འབྱེད་པའི་སྒོ་བྲོས་ཀྱི་མིག་དྲི་མ་མེད་པ་
ལེགས་པར་ཐོབ་པ་བྱུང་ཚུལ་མཁས་པ་འགས་གསུངས། འདུལ་བ་ལུང་རྣམ་

འབྱེད་ < བཀའ་འགྱུར་ཞོལ་དཔར་ ༤༽ ༡༩༥ > དུ། ཡང་ཡང་ཟ་བའི་
 ལྷང་བྱེད་གྱི་སྐབས་སུ། རྩོམ་ལུན་བསྐྱབ་བྲིམས་ལས་གཤེལ་རིགས་གང་དག་ཤུ་
 རིའི་བྱ་དང་མོའུ་འགལ་གྱི་བྱ་གཉིས་གྱིས་འདུལ་སྐལ་ཅན་རྣམས་ལ། རྩོན་
 པས་མཆོག་བྱང་ལ་རིགས་དྲུག་སོ་སོར་བསྐྱོར་བའི་གཟིགས་ཚུལ་རྣམས་བཤད་
 དེ་འདུལ་དུ་གནང་བའི་སྐབས་ཤིག་ལ་རྩོན་པས་ཀྱན་དགའ་པོ་ལ་དུས་ཏྲག་
 དུ་མཆོག་བྱང་གཉིས་ལྟ་བུ་མི་འབྱུང་བས་དེའི་ཚབ་དུ་ཐབས་གཞན་སྟོ་ཁང་
 དུ་ཆ་ལྷ་པའི་འཁོར་ལོ་བྲི་དགོས་པ་དང་། དེ་རི་ལྟར་བྲི་ཚུལ། བཅུ་པར་བྱ་
 ཞིང་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་བཅས་བྲིས་ཏེ། དེ་དག་གི་མཆོན་དོན་
 གཞན་ལ་ལེགས་པར་འཆད་མཐན་ཡང་བཞག་དགོས་ཞེས་སོགས་བཀའ་
 གནང་ཚུལ་གསལ་བ་འདི་ནི་ཁྲུངས་གསལ་ཤོས་ཡིན་པར་སྤང་།

འདིར་འབྲི་ཚུལ་ལ་ལྷགས་སྟོལ་འདྲ་མིན་འགའ་ཞིག་སྤང་ཡང་། སྟོབ་
 དཔོན་དུལ་བ་ལྷས་མཛད་པའི་འདུལ་བ་རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་བ་ < ལྷར་ཐང་
 བཟུན་འགྱུར། ལུ་ ༽ ༡༩༤ > གོང་གསལ་དེའི་ཐད་དུ། ཆ་ལྷ་པའི་འཁོར་
 ལོའི་ནང་གི་མཆོན་བྱེད་དེ་དག་རི་ལྟར་བྲི་དགོས་ཚུལ་ཁྱུས་པར་གསུངས་
 ཤིང་། དེ་དང་མཐུན་པར་སྟོབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་གྱིས་འདུལ་བ་མདོ་རྩ་
 བའི་མཐུག་ཕྱོགས་སུ། གཙུག་ལག་ཁང་ལ་རི་མོ་དེ་འབྲི་ཚུལ་ལྟར་གསུངས་ཏེ།
 སྟོ་ཁང་དུ་འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་ལོ། ཆ་ལྷ་པའོ། རྟེང་དུ་ལྟ་དང་མི་རྣམས་སོ།
 སྤང་བཞི་པོ་དག་གོ། ལྷས་ཏེ་སྟེ་བའི་སེམས་ཅན་ཟོ་རྩུན་བརྒྱད་མོ་བཞིན་དུ་
 འཆི་འཕོ་བ་དང་། སྟེ་བ་དག་ཀྱང་ངོ། ། དུས་སུ་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་

དང་གཉི་མཉམ་པ་ལྷན་སྦྲེལ་དང་ཕག་གི་རྣམ་པར་རོ། སྤྲེལ་དེ་

གཉིས་གཉི་མཉམ་གིས་ཟ་བར་རོ། ཁོ་ར་ཁོར་ཡུག་ཏུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་

འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་དང་། ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་
བཟུང་བར་རོ། རྩེད་དུ་སངས་རྒྱས་ལྷ་འདས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་
དཀར་པོ་ཉི་ལྔ་བར་སྟོན། འོག་དུ་བརྩམ་པར་བྱ་ཞིང་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོགས་སུ་
བཅད་པ་གཉིས་སོ། དེ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་བཞག་པར་བྱའོ། ཞེས་གསལ་བ་
སོགས་ལ་བརྟགས་ན། རྩེད་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གྲུབ་མཐའ་
སྤྲོ་བ་ཐུན་མོང་གི་འདོད་ཚུལ་ལྟར་ན་འདི་དང་མཐུན་པ་ཞིག་གི་དགོས་པ་
ཡིན་པར་སྤང་ཞིང་། འདིར་ཡང་དེ་གཞིར་བཞག་གིས་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་ཇི་ལྟར་མཆོན་ཚུལ་རིམ་བཞིན་འགོད་པར་བྱའོ།

༥ མིང་པ་འཁོར་བའི་རྣམ་གཞག

དེ་ལ་འཁོར་ལོ་འདིའི་ཆ་ལག་དང་བཅས་པས་འཁོར་འདས་གཉིས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་མཆོན་པ་ལས། དང་པོ་འཁོར་བའི་རྣམ་གཞག་མཆོན་ཚུལ་ཇི་
ལྟར་ཡིན་སྟུང་ན། དེ་ནི་རང་དབང་མེད་པར་ཁམས་གསུམ་མཐ་འགོ་བ་
རིགས་དྲུག་དུ་སྟོ་ཆུན་གྱི་བརྒྱད་མོ་ལྟར་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་རྩུ་གང་
གིས་འཁོར་བ། གནས་གང་དུ་འཁོར་བ། ཚུལ་ཇི་ལྟར་དུ་འཁོར་ཚུལ་བཅས་
མཆོན་ཞིང་། དེ་ཡང་འཁོར་ལོ་འདི་ལ་བྱི་ནང་རིམ་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་
མའི་ནང་དུ་བྱ་དང་། སྤྲུལ་དང་། སྤག་གསུམ་གྱི་གཟུགས་བརྟན་གྱིས་པ་དེ་
དང་། དེའི་བྱི་བསྐྱར་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་སྟོགས་གཅིག་དཀར་ལ། སྟོགས་

གཅིག་ནས་པོ་བྱས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་གང་གིས་འཁོར་བའི་རྒྱ་ཉན་མོངས་དུག་
གསུམ་དང་ལས་དཀར་ནག་གཉིས་མཚོན།

དེ་ཡང་བྱ་ཡིས་འདྲ་ཆགས་དང། སྤྱལ་གྱིས་ཞེ་སྤང་དང། བག་གིས་
གཏི་མུག་མཚོན་ཞིང། དེ་ལ་འདྲ་ཆགས་མཚོན་བྱེད་བྱ་དེའང་ཕྱག་རྩ་བྱི་
དགོས་པར་གསུངས་པ་ནི། ཕྱག་རྩ་བྱི་འདྲ་ཆགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་ཉན་རེ་
བཞིན་ཡང་འབྲིག་པ་ཆེས་མང་པོ་སྟོང་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་པར་སྤྲང་། འདི་ལ་
བཀའ་གདམས་ < སྤྱལ་པའི་སྒྲེགས་བམ > པ་ཆོས་རྩོམ་ཡབ་སྐུ་གྱི་གསུང་
བཟོས་སུ་བྲགས་པ་དེའི་རྟེན་འབྲེལ་ཆོམས་སུ་ནི། འདྲ་ཆགས་བྱ་པོ་ལྟ་བུ་སྟེ།
ཀུན་ལ་མོངས་ཀྱང་འདྲ་ཡུལ་ལ། བྱམས་པར་བྱེད་དེ་མོངས་པ་ཡིས།
གཙང་དང་བཙོག་པ་མི་ཤེས་པར། འབྲུ་དང་ཆོགས་པ་སྒྲབས་ལུད་སོགས།
རང་གི་བྲོགས་ལ་སྟེར་བྱེད་ཅིང་། རོམས་པ་མེད་པར་འདྲ་བ་སྟོང་། ཞེས་
སོགས་ཀྱང་གསུངས།

སྤྱལ་ནི་ཁོང་ཁྱོད་ཞེ་སྤང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང། བལྟ་ན་མི་ཕྱག་པ་
འཛིགས་སུ་བྱང་བ། གདུག་པའི་དུག་རྒྱངས་བཏང་སྟེ་སེམས་ཅན་མང་པོའི་
སྟོག་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་སོགས་ཉེས་སྟོན་ཆེས་མང་བ་ལྟར། ཞེ་སྤང་ནི་སྟོག་
པ་སྒྲབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང། འཕྲལ་ཕྱགས་ཀུན་ཏུ་མི་ཕྱག་པའི་གཟུགས་སྟེང་
པར་བྱེད་པ་དང། སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་དགོ་རྩ་ཐམས་ཅད་འཛོམས་པར་
བྱེད་པ་སོགས་ཉེས་དམིགས་ཆེས་མང་པོ་དང་ཕྲན་པར་མཚོན།

ཕག་ནི་གཙང་བཙོག་གི་རིགས་ལ་སྒྲོངས་ཤིང་། རང་སྟོག་ལ་རྩམ་པའི་
 ཤན་པ་ཡང་བྱམས་བཅེ་ཆེན་པོ་སྐྱོང་མཁན་དུ་འབྱུང་བའི་ཤིན་དུ་ལྷན་པར་
 གྲགས་པ་ལྟར། གཏི་ལྷག་མ་རིག་པ་ཡང་ལས་འབྲས་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་
 འོན་ལ་སྒྲོངས་ཤིང་། ཕན་བདེའི་སྟོག་རྩ་གཙོད་པའི་ཆགས་ལྡང་གཉིས་ཀྱང་
 བདེ་སྦྱིད་སྦྱབ་པའི་གྲོགས་སམ་ཟས་སུ་བསྟེན་པའི་ཤིན་དུ་ལྷན་པ་ཞིག་ཡིན་
 པར་མཚོན། རྩ་མ་དེ་གཉིས་གཏི་ལྷག་གིས་ཟ་བར་རོ། ། ཞེས་པའི་དོན་ལ་ཀུན་
 མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས་མདོ་རྩའི་རྣམ་བཤད་དུ། དབུས་ཀྱི་ཉེ་བར་
 ཀུན་འབྱུང་གི་གཙོ་བོ་འདོད་ཆགས་ལྷག་རོན་དང་། ཞེ་སྤང་སྦྱུལ་གཉིས་ཀྱི་
 མཚུག་མ་གཏི་ལྷག་ཕག་གིས་ཟ་བར་བྱིས་པས་དུག་གསུམ་གཙོ་བོ་དེ་ཡང་མ་
 རིག་པ་གཙོ་ཆེ་བར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལ་ཆེས་ལྷན་པ་
 ཕག་གིས་ནི་རང་གི་སྟོག་ཕྱང་བྱེད་བཟའ་བཏུང་ཉེར་བ་དག་ཀྱང་རང་སྟོག་
 འཚོ་བྱེད་ཁོ་ནར་འབྱུང་ཏེ་དགའ་བཞིན་དུ་ཟ་ཞིང་བཏུང་བ་ལྟར། ཆེས་
 རྒྱངས་པ་གཏི་ལྷག་དེས་ཀྱང་ཕན་བདེའི་སྟོག་རྩ་གཙོད་བྱེད་ཆགས་ལྡང་དག་
 ཀྱང་བདེ་ལེགས་སྦྱབ་པའི་ཆ་ཁྱེན་དུ་བསྟེན་ཅིང་སྦྱོད་པ་དང་འདྲ་བར་གོ་
 བྱེད་ཡིན་པར་ཡང་སྤང་ལ། འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཙོ་བོ་གཏི་ལྷག་ཉིད་ལ་ལྷག་
 པར་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་མཚོན་པར་སེམས།

ཡང་བྱ་སྦྱུལ་ཕག་གསུམ་གཅིག་མཚུག་གཅིག་གི་ཁར་རྒྱད་པ་ཞིག་ཀྱང་
 བྱིས་སྟོལ་འདུག་པ། འདི་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་འདིས་ཆགས་ལྡང་སྒྲོངས་
 གསུམ་གཅིག་ལ་གཅིག་བསྟེན་ཏེ་ཕན་ཚུན་རྒྱ་ཅན་དུ་ཡོད་པ་མཚོན་པར་

བཤད་པ་དང་། ལ་ལས་ཆགས་པ་ལྟེ་གཉིས་ཀྱང་རྩ་བ་གཉི་ལྷག་ལས་བྱུང་བ་
མཚོན་ཕྱིར་བྱ་སྒྲུལ་གཉིས་པག་གི་ཁ་ནས་ཐོན་པ་འབྲི་དགོས་ཚུལ་བཤད་པ་
རྣམས་ཀྱང་འབྲ་མོར་སྒྲུང་ལ་ཁུངས་ཚད་ལྡན་ཡོད་ལས་ཆེ་བས་འཚོལ་དགོས།

ཡང་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་སྒྲུལ་ཡོད་ཏེ་རྩ་བ་མཚོན་གསུང་ < བོད། ༡ >

པ > འདུལ་བ་མདོ་རྩ་ལས་འབྱུང་བའི་རིམ་འབྲི་ཡིག་ཚངས་པའི་པ་ཏར།
འཁོར་ལའི་དབྱས་ཀྱི་རྒྱུ་པོ་དེར་པག་གིས་སྒྲུལ། དེས་ཕྱག་རོན་བའི་ཚུལ་
དེའང་རྒྱུ་པོར་བྲིས་ནས་བར་མཚམས་མེད་པར་འཁོར་བ་ལྟར་བྱ་ཡི། རྩོན་
ཤིང་བྲི་བ་སོགས་ནི་བཀའ་དགོངས་འབྲེལ་ཚད་ལྡན་ལས་མ་གསུངས་པས་
རང་བཟོ་བྱེད་པ་མི་འཐད། ཅེས་གསུངས་པས། ལ་ལས་འདྲིར་བྱ་སྒྲུལ་པག་
གསུམ་གྱི་དཀྱིལ་དུ་འབྲས་ལྡན་གྱི་ཤིང་རྩོད་ཞིག་བྲིས་པ་དང་། ཡང་འགའ་
ཞིག་དུ་དེར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུ་ཞིག་བྲིས་པ་དག་ནི་ཡོངས་གྲགས་ཐུན་མོང་
བའི་ལྷགས་སྒོལ་དང་ནི་མཐུན་པ་མིན་པར་སྒྲུང་རོ།

འདུལ་བ་ལྷང་རྣམ་འབྱེད་དུ་འཁོར་ལོ་ཆ་ལྡན་པ་དང་། དེར་འདྲོད་
ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ལྷག་དང་། རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་སོགས་བྲིས་
དགོས་པར་གསུངས་པ་ཅུ་ལས་དེ་དག་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་རི་
ལྟར་བྲི་དགོས་ཚུལ་མ་གསུངས་ལ། དེ་དག་བྲི་ཚུལ་ཞིབ་པ་ནི་བྱེ་བྲག་བཤད་
མཚོ་ཆེན་པོ་ན་ཡོད་པར་མདོན་ཏེ། ཀུན་མཁྱེན་མཚོ་སྒྲ་བས། མདོ་རྩའི་རྣམ་
བཤད་དུ། ཕྱག་རོན་དང་སྒྲུལ་དང་པག་གི་རྣམ་པར་བྲི་བ་ནི་ལྷང་ལས་དངོས་

སྤྲུལ་གསུངས་ཀྱང་བྱེ་བྲག་བཤད་མཚེ་ལས་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ལུང་རྣམ་
འབྱེད་གྱི་འབྲེལ་པ་ལས་བཤད་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལས་གོའོ།

འཁོར་བར་འཁོར་བའི་རྒྱ་ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་མཚོན་བྱེད་
འཁོར་ལོའི་ཕྱོགས་དཀར་ནག་གཉིས་ལས། དཀར་པོའི་ཆ་དེས་འབྲས་བྱ་ཡིད་
དུ་འོང་བ་སྦྱེད་བྱེད་དཀར་པོ་ཟག་བཅས་དགེ་བའི་ལས་དང་། ནག་པོའི་ཆ་
དེས་འབྲས་བྱ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སྦྱེད་བྱེད་ནག་པོ་མི་དགེ་བའི་ལས་མཚོན་ལ།
འདི་མདོ་རྩ་བར་དངོས་སྤྲུལ་གསུངས་ཀྱང་། གོང་གསལ་རྣམ་འབྱེད་འབྲེལ་
པར། རྩོམ་ཁྱུང་མོའི་ཚུལ་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཇི་ལྟར་རྒྱ་བཅུ་བའི་འབྲུལ་
འཁོར་གྱི་རྩོམ་ཁྱུང་མོའི་རྩོམ་པ་ཅིག་འབྱུང་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། འགྲོ་
བ་ལྷ་པའི་འཁོར་ལོའི་ཁོར་ཁོར་ལུག་ཏུ་བརྩམས་ཏེ་སྦྱོས་པའི་སེམས་ཅན་འཆི་
འཕོ་བ་དང་སྦྱེ་བ་དག་གི་བར་བྱ་སྟེ་སྦྱོ་བ་སྦྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚོགས་གོ། ཞེས་
གསུངས་པ་ལས་བར་མིང་པ་རྣམས་རྩོམ་ཁྱུང་ལྟར་འཁོར་བ་གི་ས་ཞིག་དགོས་
པར་གསལ་བ་དེའི་ཤུགས་ཀྱིས་དེ་གི་བའི་གཞི་དེ་ལྷུས་བསྐྱར་དེ་འདྲ་ཞིག་
ཡོད་པ་གོ་བར་སྤང་ལ། འོན་ཀྱང་འདི་ལྟར་ན་བར་མིང་པ་འབྲི་ས་འཁོར་ལོ་
དེ་ནི་འགྲོ་བ་རིགས་ལྷ་གི་སའི་འཁོར་ལོའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གི་དགོས་པ་ལྟ་བུ་སྤང་
ལ། དེ་སྟོན་དེ་འདྲ་མ་མཐོང་ཡང་དེ་ཅུ་རྒྱ་མཚན་དུ་མི་འཛིན་པར་བརྟག་
དགོས་སོ་སྟུམ། དེ་ལྟར་ལས་དང་ཉོན་མོངས་མཚོན་བྱེད་དེ་དག་གིས་གང་
གིས་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོན་ཚུལ་དབྱེད་གཞི་དང་བཅས་པ་གནད་བསྟུས་ན་དེ་
ཅུ་མོ།

དེའི་བྱི་ལོགས་སུ་ཆ་ལྔར་བགོས་པའི་རིམ་པ་གསུམ་པའི་འཁོར་ལོ་དེའི་
སྟེང་གི་ཆ་གཉིས་ལ་ལྷའི་འཇིག་རྟེན་དང་། མིའི་འཇིག་རྟེན་གཉིས་དང་།
འོག་ཕྱོགས་ཆ་གསུམ་གྱི་དབུས་སུ་དཔྱལ་བ་དང་། དེའི་གཡས་གཡོན་དུ་ཡི་
དྲགས་དང་། དུད་འགོ་བཅས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དག་གི་གནས་ལུས་ལོངས་སྟོང་
བཟང་ངན་སྣ་ཚོགས་བྲིས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་འགོ་བ་རྣམས་གང་དུ་འཁོར་བའི་
གནས་མཚོན་ལ། འགོ་བ་རིགས་དྲུག་ཏུ་བྱེ་ཚུལ་ཡོད་ཀྱང་འདྲིར་སྟོན་མ་ཡིན་
རྣམས་ལྷའི་ཁུངས་སུ་བཟུས་ཏེ་ལམ་རྒྱུད་ལྷའི་འགོ་བ་ཞེས་བྲགས་པ་ལྟར་ཆ་
ལྔ་བྱས་ཤིང་། སྤྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདྲིའི་གནས་སྟངས་ལ་ཆ་བཞག་ན།
ས་སྟངས་མི་དང་དུད་འགོའི་གནས་དང་། ས་འོག་དཔྱལ་བ་དང་ཡི་དྲགས་ཀྱི་
གནས། ས་སྒྲུབ་བར་སྒྲུང་དུ་ལྷའི་གནས་ཆགས་ཡོད་པར་ཀུན་མཁྱེན་དབྱིག་
གཉེན་གྱི་གསུང་མངོན་པ་མཛོད་རྩ་འགྲེལ་སོགས་སུ་གསལ། འདྲིར་རིགས་སོ་
སོ་སྟོ་ལ་ཤར་བདེ་བའི་ཆེད་རྒྱུད་ལྷའི་འགོ་བའི་གནས་སོ་སོར་བཀོད་པར་
མཛོད།

དེ་ཡང་སྟོ་ལ་འདོད་ཁམས་དང་གཟུགས་ཁམས་དང་། གཟུགས་མེད་
ཁམས་བཅས་ཀྱི་སྟོ་གསུམ་ཡོད། ལྷའི་ཁོངས་གཏོགས་སྟོ་མ་ཡིན་རྣམས་ཀྱི་
གནས་གཙོ་བོ་ནི་རྩ་མཚམས་མན་གྱི་རི་རབ་ལྷན་པོའི་ཕྱོགས་བཞིའི་ཁོང་སང་
རྣམས་སུ་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། འདོད་སྟོ་ལ་རིགས་དྲུག་ཡོད་པ་ལས་རྒྱལ་
ཆེན་རིས་བཞི་པ་རྣམས་ནི་རི་རབ་ཀྱི་བང་རིམ་རྣམས་དང་སུམ་རྩ་རྩ་གསུམ་
པ་རྣམས་རི་རབ་ཀྱི་རྩེ་མོ་དང་། དེ་ནས་འཐབ་བྲལ་དང་། དགའ་ལྡན་དང་།

འཕྱུལ་དགའ་དང་། གཞན་འཕྱུལ་དབང་བྱེད་བཅས་བཞི་དང་། གཞན་ཡང་
གཟུགས་ཁམས་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ། གཉིས་པ། གསུམ་པ། བཞི་པ་བཅས་
ཀྱི་སྟེ་རིགས་བཞི་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་བར་སྤང་ཁམས་ན་འོག་མ་འོག་མ་ལས་
བར་ཐག་དང་། རྩ་ཁྱོན་བཅས་ཤིན་ཏུ་རིང་ཞིང་ཆེ་བའི་གནས་དག་ན་གནས་
ཤིང་། དེ་ཡང་གཟུགས་ཁམས་དང་པོ་གསུམ་ལ་གནས་གསུམ་རེ་གསུམ་རེ་
དང་། བཞི་པ་ལ་གནས་བརྒྱད་ཕྱེ་བའི་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བརྒྱ་
བདུན་ཡོད་པར་གསུངས།

གཟུགས་མེད་ཁམས་ལ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་
ཡས་དང་། ཅི་ཡང་མེད་དང་། མིང་ཅེ་བཅས་རིགས་བཞི་ཡོད་པ་དག་ལ་ནི་
གནས་ངེས་བཟུང་མེད་ཅིང་། འདི་དག་ལ་བར་མིང་ཀྱང་མེད་པས་ཆོ་ལྷ་མ་
དེ་གང་དུ་ཤི་བ་དེར་གཟུགས་མེད་པའི་སྐྱེ་བ་དེ་དང་དེ་བྱུང་སྟེ་དེ་དག་མ་ཤི་
བར་ཕྱོགས་ངེས་མེད་དུ་གནས་སོ།

མིའི་རིགས་ལ་ནི་གོང་གསལ་རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་པར། ཤར་གྱི་ལྷས་
འཕགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤིང་གི་མིང་སྟེ། འདི་ནས་ཤར་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། མི་ལྷས་འཕགས་པ་དག་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། རུབ་ཀྱི་བ་ལང་སྟོན་ཅེས་
བྱ་བ་ནི་འདི་ནས་རུབ་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ན་ཉ་ཆོང་གི་ཐ་སྟངས་ལ་
བ་ལང་དང་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། བྱང་གི་སྐྱ་མི་སྟན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདི་ནས་བྱང་
ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མིའི་སེང་གེ་སྟངས་ན་སྐྱ་སྟོགས་པ་དག་གནས་པའི་
ཕྱིར་རོ། འཛམ་བུའི་སྤིང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཛིག་རྟེན་མངོན་པར་འབྱུང་བའི་ཆོ་

ན་སྐྱེས་པའི་ཤིང་ཆེན་པོ་འཛམ་བྱ་ཞེས་བྱ་བས་མཆོན་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་སྒྲིང་བཞིའི་མི་དང་། གཞན་ཡང་སྒྲིང་དེ་དག་གི་བར་བར་དུ་རང་རང་ཕྱོགས་གྱི་སྒྲིང་ཕུན་གཉིས་རེ་གཉིས་རེ་བཅས་བརྒྱད་གྱི་མི་རིགས་འདྲ་མེན་སྒྲ་ཆོགས་ཡོད།

འདིར་སྒྲིང་བཞི་ག་བྲི་དགོས་པར་གསུངས་པ་དེས་སྒྲིང་ཕུན་རྣམས་དང་། དེར་མ་ཟད་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་དང་། རི་རབ་ལྷན་པོ། གསེར་རི་བདུན་བཅས་ཀྱང་འབྲི་དགོས་པ་གོ་ཞིང་། དེ་ཡང་གོང་གསལ་ལྟར་སྦྱར་བཏང་འབྲོ་བ་རིགས་ལྔའམ་དུག་པོ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ས་སོ་སོར་འདི་དག་ནས་ངོ་སྤྲད་དགོས་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་སྤྲད་། དེ་བཞིན་དུ་ཤར་ལྗོ་རྩལ་བྱང་བཞིའི་སྒྲིང་དག་ལ་རིམ་བཞིན། རིན་པོ་ཆེའི་རི་བོ་དང་། དབག་བསམ་གྱི་ཤིང་། འདྲོད་འཛའི་བ། མ་ཆོས་པའི་ལོ་རྟག་བཅས་བྲིས་སྒྲོལ་འགའ་འདུག་པ་དེའང་ཡོངས་གྲགས་དང་མཐུན་པར་སྤྲད་། ཡང་འདིའི་དཔེ་རིས་འགའ་ཞིག་ཏུ་ལྟ་དང་ལྟ་མ་ཡིན་འཐབ་འཁྱུག་གི་གཞིར། རི་རབ་ཀྱི་འབྲིས་སྤྱིང་སྤྱིང་རིང་པོ་ཞིག་བྲིས་འདུག་པ་འདི་ལའང་ཁུངས་ཆད་སྤུབ་ཅི་ཡོད་འཆོལ་དགོས་པར་སྤྲད་ངོ་།

དཔུལ་བ་ལ་གང་དཔུལ་བརྒྱད་དང་ཆ་དཔུལ་བརྒྱད་ཡོད་ལ། གཞན་ཡང་ཆ་དཔུལ་རྣམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་མེ་མ་སྤར་དང་། རོ་ལྷགས་དང་། སྤྱ་གྲིའི་ལམ་དང་། རྩ་སྤྱང་རབ་མེད་བཅས་ཉེ་འཁོར་བའི་དཔུལ་བ་བཞི་དང་། ཡང་ཉེ་ཆེ་བའི་དཔུལ་བ་ཞེས་པས་ཕྱོགས་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཉིན་པར་བདེ་སྦྱིད་ལ་

གནས་ཤིང་མཚན་མོར་དཔུལ་བའི་སྤྱག་བསྐལ་དང་། འགའ་ཞིག་དེ་ལས་
ཐོག་སྟེ་དཔུལ་བའི་སྤྱག་བསྐལ་སྤྱིང་བ་པོ་རྣམས་ཡོད་ཚུལ་མངོན་པ་མཛོད་
འབྲེལ་སོགས་སུ་གསུངས།

ཡང་འདིའི་དཔེ་རིས་མང་པོ་ཞིག་དུ་དཔུལ་བའི་གནས་སུ་ཆོས་རྒྱལ་
གཤིན་རྗེ་ཞེས་པ་ལག་ན་བྲམ་ཤིང་དང་མེ་ལོང་ཐོགས་པ་ཞིག་དང་དེའི་
མདུན་དུ་གཤིན་པོ་རྣམས་ལས་དཀར་ནག་དབྱེ་འབྱེད་བྱེད་ཚུལ་སོགས་བྲིས་
པ་དང་། དེ་དག་མེད་པའི་བྲིས་སྒྲིལ་འགའ་རེ་མཐོང་བ་ལས། དང་པོ་དེའི་
ཁྲུངས་ནི་གོང་གསལ་མཚོ་རྒྱུག་ལས། ལྷའི་པོ་ཉ། དཔུལ་བའི་རབས་བྲིས་ཞེས་
ལྷང་ཕྱན་ཆོགས་ལས་གསུངས་སོ། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས་ལྷའི་པོ་ཉ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་དང་ཆ་བ་དང་འཆི་བ་ལ་སོགས་པ་བྲིའོ། དེ་དག་གིས་སྐྱེ་བ་
བསྐྱེད་དེ་དགོ་བ་ལ་བཙོན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སོ། འབྲེལ་ཆུང་ལས་ལྷའི་
པོ་ཉ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མི་གཅིག་བཙོན་དུ་བཅུག་ལ་གཤིན་རྗེའི་མདུན་དུ་ཞལ་སྟེ་
སྒྱུར་བ་འདྲ་བ་བྲིས་ཞེས་བཤད་དེ་དེ་རྣམས་གང་བྲིས་ཀྱང་རུང་ངོ་། ཞེས་
གསུངས་པ་འདི་འདྲ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནམ། དེ་ལྟར་ཡང་དེ་དག་འཁོར་ལོ་ཆ་
ལྷ་བྱེ་བའི་དཔུལ་བའི་གནས་བྲིས་དེར་འབྲི་རྒྱ་ཡིན་ཚུལ་ནི་དེར་དངོས་སུ་མ་
གསལ་ཞིང་། ད་དུང་འདི་ལ་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་ལ་གྲགས་པའི་ལྷང་ཁྲུངས་ཆོད་
ཐུན་ཅི་ཡོད་འཚོལ་དགོས་པར་སྣང་།

དེ་དག་མེད་པའི་ལྷགས་སྒྲིལ་དེ་ནི། མངོན་པ་གོང་འོག་གི་གཞུང་ལས་
དཔུལ་བར་སྐྱེ་ངས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཤི་མ་ཐག་དུ་དགོ་སྤྱག་དབྱེ་འབྱེད་

སྤྱི་ཞིག་གིས་བྱེད་མི་དགོས་པར། དཔྱུལ་བའི་བར་སྤིང་བ་དཔྱུལ་བ་བའི་
མདོག་དབྱིབས་ཅན་ཞིག་གྲུབ་ཚུལ་དང་། དེ་དག་དཔྱུལ་བའི་སྐྱེ་སྤང་དུའང་
འབྲིང་མཐན་སྤྱི་ཡང་མེད་པར་རང་རང་ཆ་བའམ་གང་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆགས་
པས་དེ་མཐུན་གྱི་གནས་འཚུལ་བའི་སྒོ་ཕྱིན་ཅི་ལྟ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་སྤང་དུ་
ཉིང་མཚམས་སྤྱར་ཚུལ་གསུངས་པ་སོགས་དང་བསྟན་པ་ཡིན་པར་སྤྲང་ངོ་།

ཡི་དྲགས་ཀྱི་གནས་ཀྱི་རྩ་བ་རྒྱལ་བའི་ཁབ་ནི་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་འདི་
ཉིད་ཀྱི་འོག་དཔག་ཚད་ལྡ་བརྒྱ་འདས་པ་ན་ཡི་དྲགས་ཀྱི་གྲོང་བྱེད་སེར་སྐྱ་
ཞེས་བྱ་བ་ཡོད། དེ་ན་ཡི་དྲགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་གཤིན་ཇེ་ཞེས་བྱ་བ་
འཕེན་བྱེད་མི་དགེ་བས་བྱས་ཤིང་། རྒྱལ་བྱེད་དགེ་བས་བྱས་པ་སྤྱིང་དཔལ་
ལྷ་བྱ་ཚུང་བ་ཞིག་ཡོད་པར་མཛད་རང་འབྲེལ་སོགས་སྤྱི་གསལ། དེ་ཡང་ཡི་
དྲགས་ཀྱི་སྤྱི་དཔོན། མདོན་ཤེས་དང་རྩ་འབྲུལ་ཅན། དགེ་བ་སྐྱབ་པ་རྣམས་ལ་
སྤྱིངས་གོགས་དང་། སྤྱིག་པ་གསོག་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་ཆད་གཙོད་དེ་དགེ་སྤྱིག་
ཤན་འབྱེད་བྱེད་པ་བོ་ཞིག་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་གཤིན་ཇེ་ཆོས་རྒྱལ་
དེ་ནི་འདིར་ཡི་དྲགས་ཀྱི་གནས་བྱིས་དེར་བྱི་སྒོལ་འགའ་རེ་འདུག་པ་དེ་དག་
ནི་གོང་གསལ་གཞུང་དེ་དང་དེ་འདྲེལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པར་སྤྲང་ངོ་།

ཡི་དྲགས་ལ་རིགས་འདྲ་མིན་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་བསྐྱེན་རྩ་བའི་གནས་
གཤིན་ཇེ་འོག་བྱེད་ན་གནས་པ་དང་། དུལ་གྲོང་གཞན་ལ་གནས་ཤིང་རྒྱ་བ་
ཁ་འཐོར་བའི་རིགས་གཉིས་ཡོད། འདི་དག་ལ་དཀར་ཕྱོགས་ལ་དགའ་བ་
དང་ནག་ཕྱོགས་ལ་དགའ་བ་མཐུ་རྩལ་ཅན་ཡང་ཡོད་པར་བཤད། ཡང་དེ་ལ་

ཕྱི་རི་སྐྱབ་པ་ཅན་ཞེས་པ་བཟའ་བཏུང་གི་རིགས་གཏན་ནས་མི་མཐོང་ཞིང་མི་
 རྟོན་པ་དང་། མཐོང་ཡང་དེ་དག་མཚོན་ཆ་ཐོགས་པ་སོགས་ཀྱིས་བསྟུང་བར་
 མཐོང་བ་དང་། དེ་མིན་ཡང་དེ་དག་ནྟ་ཁྲག་སོགས་སུ་མཐོང་བ་རྣམས་
 དང་། རང་གི་སྐྱབ་པ་ཅན་ཞེས་པ་ཁའི་བྱ་ག་ཤིན་ཏུ་ཆུང་ཞིང་མིད་པ་ཤིན་ཏུ་
 སྤ་ལ་མཐུད་པ་སོགས་པར་ཆུ་ཐིགས་ཅིམ་ཡང་སྟོད་དཀའ་བའི་རིགས་དང་།
 བཟའ་བཏུང་གི་སྐྱབ་པ་ཅན་ཞེས་པ་བཤང་གཅི་སོགས་ངན་རིགས་ལས་སྟོད་
 སྐལ་མེད་པ་དང་། བཟའ་བཏུང་ཁ་ནང་དུ་སོང་བ་ན་མེ་དང་དུག་སོགས་སུ་
 འགྱུར་བའི་རིགས་རྣམས་ཡོད་པར་གསུངས་སོ།།

དུད་འགོ་ལ་མཐོང་ཆོས་ལྟར་བྱིས་དང་རི་སོགས་ལ་གནས་པ་ཁ་འཐོར་
 བ་དང་། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་གཏིང་མཐའ་ན་འབྲུ་སྟུངས་པ་ལྟར་འདུས་པ་
 བྱིངས་ན་གནས་པར་གྲགས་པའི་རིགས་གཉིས་དང་། ཡང་རྟ་དང་རྒྱང་ལ་
 སོགས་པ་ཐང་གི་སྟོད་ཡུལ་ཅན་དང་། ཉ་དང་སྐམ་ལ་སོགས་པ་ཆུ་ཡི་སྟོད་
 ཡུལ་ཅན་དང་། བྱ་དང་སྦྱང་བྱ་ལ་སོགས་མཁའི་སྟོད་ཡུལ་ཅན་གྱི་རིགས་
 གསུམ་ཡོད་པར་ཡང་མཛོད་རང་འབྲེལ་སོགས་སུ་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་འགོ་བ་རིགས་ལྗེའི་གནས་ལུས་ལོངས་སྟོད་རྣམས་འཁོར་ལོ་
 བར་མ་ཆ་ལྗེར་བཞོས་པའི་རེའུ་མིག་སོ་སོར་རིམ་བཞིན་རིམ་ལྗེར་འཆོམ་པར་
 འབྲིན་ལེགས། ཡང་ལ་ལར་འཁོར་ལོ་འདི་ཆ་དུག་ཏུ་བཞོས་ཏེ་དེ་རྣམས་སུ་
 འགོ་བ་རིགས་དུག་སོ་སོ་དང་། དེ་རེ་རེའི་གནས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་རེ་
 བྲིས་སྟོལ་འདུག་པ་དེ་དག་ནི་གསང་སྟགས་ཀྱི་གཞུང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་

ལྷགས་སྒྲོལ་ཞིག་ཡིན་པར་སྤང་བས། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་ལྷགས་དང་མ་
འདྲེས་པར་སོ་སོ་བྱེན་ལེགས། གང་དུ་འཁོར་བའི་གནས་མཚོན་བྱེད་འགྲོ་བ་
ལྡེང་འཇིག་རྟེན་འབྲི་ཚུལ་དྲྭགས་སེལ་བཅས་རྟགས་རིམ་ཅམ་ནི་དེ་ལྟར་རོ།

ཡོངས་གྲགས་ལྟར་ན་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གཉིས་པར་ལས་དཀར་པོ་
མཚོན་བྱེད་ཀྱི་སྤྲེང་དུ་སེམས་ཅན་བདེ་འགྲོ་བའི་བྱད་གཟུགས་མདོག་དཀར་
ལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་འགའ་དང་། ལས་ནག་པོ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་སྤྲེང་དུ་ངན་འགྲོ་
བའི་བྱད་གཟུགས་མདོག་ནག་ལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འགའ་ཞིག་གིས་པ་དེ་
དག་གི་བདེ་འགྲོ་བ་དང་ངན་འགྲོ་བའི་བར་སྤྲོད་མཚོན་ལ། འདི་དང་རིམ་པ་
བཞི་པའི་འཁོར་ལོར་ཆ་བཅུ་གཉིས་བྱེད་བའི་ནང་དུ་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་
གཉིས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་རྣམས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་རྣམས་ཇི་ལྟར་
འཁོར་བའི་ཚུལ་མཚོན།

དེ་ཡང་མཚོ་རྒྱུག་དུ་ལུང་རྣམ་འབྲེད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ་སྦྲེས་
པའི་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་མ་དོའི་སྤྲོད་པའི་སེམས་ཅན་ནོ། ཞོ་ཚུན་
རྒྱད་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚུ་བཅུ་བའི་འཕྲུལ་འཁོར་གྱི་ཞོ་ཚུན་རྒྱད་མོའི་ཞོ་བ་ཞེས་
བཤད་དོ། དེ་ཡང་ཞོ་བ་རྣམས་མཐོ་དམན་དུ་འཁོར་བ་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་
འགྲོ་བ་ལྡེང་པོ་སོ་སོའི་བར་མ་དོ་རྣམས་མཐོ་དམན་དུ་འཁོར་ཞིང་འཆི་འཕོ་བ་
དང་སྦྱེ་བ་དག་ཀྱང་གི་བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

སྦྲིང་སྦྱེ་གནས་ལ་རྩལ་སྦྱེས་དང་། སྦྱོང་སྦྱེས། མངལ་སྦྱེས། རྫོང་སྦྱེས་
བཅས་བཞི་ཡོད་པ་ལས། བར་མ་དོའི་སེམས་ཅན་ནམ་བར་སྤྲོད་པ་རྣམས་ནི་

རྩུ་སྐྱེ་ཁོ་ནར་ངེས་པར་དེ་ལ་བརྩུས་ཏེ་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་ཞེས་པའི་སྐྱེ་
བཤད་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་སྤང་ལ། དེ་ཡང་ལྷན་དྲུངས་ཤིང་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་
གང་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་བྱད་གཟུགས་ཅན། རི་བྲག་སོགས་ལ་ཐོགས་མེད་དུ་རྩུ་
ཞིང་ལས་གྱི་རྩུ་འཕྱལ་དང་ལྡན་པ། སྒོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རང་འདོད་འཕྱལ་སྤང་གི་
དབང་གིས་སྐྱེ་གནས་སུ་འགྲོ་བ་སོགས་གྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་ལྡན་པར་ཡང་
གསུངས། འདིར་དེ་དག་འབྲི་ཚུལ་ནི་བདེ་འགྲོའི་བར་སྲིད་པ་རྣམས་གཟུགས་
སྤྱད་པ་ཁ་གྲུབ་དུ་སྒྲིགས་ཏེ་འགྲོ་བ་དང་། ངན་འགྲོའི་བར་སྲིད་པ་རྣམས་
གཟུགས་མེ་སྤྱད་པ་ཁ་གྲུབ་དུ་སྒྲིགས་ཏེ་འགྲོ་བ། ཇི་ལྟར་ཁོན་པའི་ནང་དུ་བྱ་
ཚུན་གྱི་རྒྱུད་མོ་འཁོར་ཚུལ་ལྟར་དང་། དེ་ཡང་གོང་དུ་མཆོ་རྒྱུ་གྱི་ལྷང་
གསལ་ལྟར། བར་སྲིད་པ་དེ་རྣམས་ལས་ལ་ལ་དེ་ནས་འཕོ་ཞིང་གཞན་དུ་སྐྱེ་
སྲིད་ལེན་པ་ལ་མངོན་དུ་སྒྲིགས་པ་དང་། ལ་ལ་གཞན་ནས་འཆི་འཕོས་ཏེ་
དེར་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་མཆོན་བྱེད་དེ་དང་དེ་བཞིན་བྲི་དགོས་པར་
སྤང་ཞིང་། དེ་ལ་བར་སྲིད་པ་མཆོན་བྱེད་འདི་དག་གིས་ནི། རང་དབང་མེད་
པར་སུ་ཞིག་སྲིད་པར་འཁོར་བའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱང་མཆོན་པར་སྤང་ངོ་།

འཁོར་ལོ་ཕྱི་མའི་ནང་གི་གཟུགས་བརྟན་རྣམས་ཀྱིས་མཆོན་བྱ་རྟེན་
འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྟུག་གཉིས་ནི། ཐོག་མའི་མ་རིག་པ། གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་
ལས། གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས། བཞི་པ་མིང་གཟུགས། ལྷ་པ་སྐྱེ་མཆེད། དྲུག་པ་རིག་
པ། བདུན་པ་ཆོར་བ། བརྒྱད་པ་སྲིད་པ། དགུ་པ་ལེན་པ། བརྩ་པ་སྲིད་པ། བརྩ་
གཅིག་པ་སྐྱེ་བ། བརྩ་གཉིས་པ་གྲ་ཤིའི་རྟེན་འབྲེལ་བཅས་སོ།

དེ་ལ་རྣམ་འབྱེད་འབྲེལ་པ་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་
 ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་ལྷགས་སུ་འབྱུང་བ་དང་ལྷགས་ལས་བསྒྲིག་པ་དག་གི་
 བར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཁོར་བར་འཇུག་པ་དང་འཁོར་བ་ལས་བསྒྲིག་པའི་
 རྩུ་བརྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཀུན་ཉོན་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
 ལྷགས་འབྱུང་ཚྲོག་དང་རྣམ་བྱུང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལྷགས་འབྱུང་ཚྲོག་
 གཉིས་ཡོད། དེའི་དང་པོ་ནི་གང་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་
 འབྱུང་བ་ནས། རྒྱེ་བའི་རྒྱུ་གྱིས་ཆ་ཤི་འབྱུང་བ་ལྷགས་འབྱུང་དང་། རྒྱེ་བ་
 འབྱུང་བས་ཆ་ཤི་འབྱུང་བ་དང་དེ་བཞིན་དུ་མ་རིག་པ་འབྱུང་བས་འདུ་བྱེད་
 རྣམས་འབྱུང་བའི་བར་རྣམས་ནི་དེའི་ལྷགས་ཚྲོག་གོ། གཉིས་པ་ནི་མ་རིག་པ་
 འགགས་པས་འདུ་བྱེད་རྣམས་འགག་པ་ནས། རྒྱེ་བ་འགགས་པས་ཆ་ཤི་འགག་
 པ་ནི་ལྷགས་འབྱུང་དང་། རྒྱེ་བ་འགགས་པས་ཆ་ཤི་འགག་པ་དང་དེ་བཞིན་
 དུ་མ་རིག་པ་འགགས་པས་འདུ་བྱེད་རྣམས་འགག་པའི་བར་རྣམས་ནི་དེའི་
 ལྷགས་ཚྲོག་སྟེ། དེ་ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་མདོ་ལས། གང་མ་
 རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདུ་བྱེད་ཞེས་པ་ནས་རྒྱེ་བའི་རྒྱུ་གྱིས་ཆ་ཤི་ཞེས་པའི་
 བར་གྱིས་དང་པོའི་ལྷགས་འབྱུང་དངོས་སུ་བརྟན་ནས་དེའི་ལྷགས་ཚྲོག་
 རྒྱགས་ལ་བརྟན་པ་དང་། ཡང་མདོ་དེར་རྒྱེ་བ་འགགས་པས་ཆ་ཤི་འགག་ཅེས་
 པས་གཉིས་པའི་ལྷགས་ཚྲོག་དངོས་སུ་བརྟན་ནས་དེའི་ལྷགས་འབྱུང་རྒྱགས་
 ལ་བརྟན་པ་ཡིན་ཚུལ་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་ཏེ་འདི་དག་གི་སྐོར་
 ཞིབ་པར་དེ་དག་གི་གསུང་ནས་ཤེས་དགོས། དེ་ལྟར་ཡང་གོང་དུ་ཡན་ལག་

བརྩ་གཉིས་ལྷགས་སུ་འབྱུང་བ་དང་ལྷགས་ལས་ཚྭ་པ་དག་གི་བར་བྱ་ཞེས་
པ་འདིས་རྟེན་འབྲེལ་ལྷགས་འབྱུང་ཚྭ་བྱང་གཉིས་ཀ་གི་དགོས་པར་བསྟན་
པ་མེན་གྱི་གང་ལྷགས་འབྱུང་ཚྭ་གི་གཞི་དེ་དག་མཚོན་བྱེད་གི་དགོས་པར་
བསྟན་པ་ཡིན་པར་སྤང་ངོ་།།

དེ་ཡང་ཀུན་ཉོན་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ལྷགས་
འབྱུང་གི་ཚུལ་གྱི་མིང་པ་བཞི་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་མིང་པར་འཁོར་
བ་ཡིན་ལ། མིང་པ་བཞི་ནི། ཤི་ནས་སྐྱེ་མེད་མ་སྐྱེས་པར་ནི་བར་མིང་དང་།
སྐྱེ་བ་སྐྱེས་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ནི་སྐྱེ་མིང་དང་། དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་
ནས་འཆི་མིང་སྐད་ཅིག་མ་ཐ་མའི་སྟོན་རྩལ་ཚུན་ནི་སྟོན་དུས་ཀྱི་མིང་པ་དང་།
འཆི་བའི་སྐད་ཅིག་མ་ཐ་མ་ནི་འཆི་མིང་ཡིན་པར་མངོན་པ་མངོན་སྟགས་སུ་
གསུངས་སོ།།

རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་མཚོན་བྱེད་ཇི་ལྟར་འབྲི་ཚུལ་ཡང་།
ནམ་འབྱེད་འབྲེལ་པར། དེ་ལ་མ་རིག་པ་ནི་བྱད་མེད་ཉིད་མ་འདྲེས་པར་གི་
བར་བྱའོ། འདུ་བྱེད་ནམས་རྩ་མཐན་སྟོན་དག་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའོ།
ནམ་པར་ཤེས་པ་ནི་སྤྱུའི་གཞུགས་སོ། མིང་དང་གཞུགས་ནི་བྱད་མེད་དང་
སྐྱེས་པའོ། སྐྱེ་མཆེད་དུག་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་པོ་དག་ལྷལ་ཐ་དད་པ་ལ་ཆགས་
པ་དག་གོ། རིག་པ་ནི་བྱད་མེད་དང་སྐྱེས་པ་ལྷན་གྱི་རིག་པ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པའོ།
ཆོར་བ་ནི་སྐྱེས་པ་ལྷུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོར་བ་ཕྱིར་བར་བྱེད་པའོ། མིང་པ་ནི་བྱད་
མེད་བྱ་འཆོ་བའོ། ལེན་པ་ནི་བྱད་མེད་ལ་མངལ་ལ་གནས་པ་འཇུག་པའོ།

སྤྱི་པ་ནི་མངལ་ན་གནས་པ་དེ་ཉིད་འབྲང་བའོ།། རྒྱེ་བ་ནི་འབྲངས་པ་དེ་
 ཉིད་རྒྱེ་བའོ།། སྐ་བ་ནི་རྒྱེས་པ་སྐས་ཤིང་འཁོགས་པའོ།། ཤི་བ་ནི་མི་ཤི་བའི་
 གཟུགས་སུ་བྱེད།། ཞེས་འདུལ་བ་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལས་གསུངས་སོ།། ཞེས་
 གསུངས་ཏེ་འདུལ་བ་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཞེས་པ་ཡང་བྱེ་བྲག་བཤད་མཚོའི་
 ཡིན་ཚུལ་མཚོ་རྒྱུ་ཏུ་གསལ། ཡང་བཀའ་གདམས་པ་ཚོས་ལས། དེ་ནི་ལྷང་
 རས་འདི་སྤྱད་གསུངས།། མ་རིག་སྐྱོ་མོ་ལོང་བ་སྟེ། འདུ་བྱེད་དག་ནི་རྩ་
 མཐུན་བཞིན།། རྣམ་ཤེས་སྤྱུ་ལྟ་བུ་སྟེ། མིང་དང་གཟུགས་ནི་གྲུབ་འཇུག་
 འདྲ།། རྒྱེ་མཆེད་ཡུལ་འཁོར་སྟོང་བ་སྟེ།། རིག་པ་འོ་བྱེད་འདྲ་ཞེས་གདའ།།
 ཚོར་བ་མིག་ལ་མདའ་རྒྱབ་སྟེ། སྤྱི་པ་ཆང་འབྲང་འདྲ་ཞེས་གདའ།། ལེན་པ་
 ཤིང་ཐོག་ཉལ་འདྲ་སྟེ། སྤྱི་པ་སྦྱུ་མ་མ་འདྲ་ཞེས་གདའ།། རྒྱེ་བ་དེ་ལ་བྱ་རྒྱེས་
 ཏེ།། སྐ་ཤི་རོ་ཁུར་འདྲ་ཞེས་གདའ།། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་
 དབྱངས་བཞད་པས་མདོ་རྩའི་རྣམ་བཤད་དུ་དེད་དུས་འདི་ཉིད་ལྷག་ལེན་
 གཙོ་བོར་བྱས་པར་སྤང་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། འདི་ལས་དེ་ནི་ལྷང་ནས་འདི་
 སྤྱད་གསུངས་ཞེས་པའི་ལྷང་དེ་ནི་གང་ཡིན་མི་གསལ།

དེ་ལྟར་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་མཚོན་བྱེད་བྲིས་ཚུལ་ཡོངས་གྲགས་
 གཉིས་བྱང་བ་ལས་འདྲ་མིན་ཅི་རིགས་སྤང་བ་དེ་དག་གི་དཔེ་དོན་སྦྱར་ཚུལ་
 ཆབས་གཅིག་ཏུ་གནད་བསྡུས་རེ་འགོད་ན། དེ་ལ་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ནི་
 འཁོར་བར་སྦྱེད་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀུན་ནས་སྦྱང་བྱེད། རང་དབང་དུ་གྲུབ་པའི་
 བདག་མེད་པ་ལ་བདག་དེ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སེམས་བྱང་ཚྲངས་པ་

དེ་ཡིན། འདི་ནི་དཔེར་ན། སྐྱོན་མོ་ཡང་བ་དེ་བདེ་བའི་གནས་སུ་འགྲོ་བར་
འདོད་པ་དང་བཟའ་བཏུང་གཙང་ལེགས་སོགས་ལ་སྦྱད་པར་འདོད་ཀྱང་
སྐྱོན་ཤིང་འཁོགས་ལ་མིག་ཡང་བས་འདོད་པའི་ཡུལ་དུ་སྦྲེབ་མི་ཐུབ་པར་མི་
འདོད་པའི་བྲག་གཡང་དང་རྩིང་མཚོ་སོགས་སུ་ཟག་པ་དང་། རྩིང་ཅུལ་དུག་
ཅན་སོགས་ཀྱི་བཟའ་བཏུང་ལ་སྦྱད་ནས་ན་ཟུག་མི་བཟད་པ་མྱོང་བ་ལྟར། ཇི་
སྐད་དུ་སྦྲེགས་བཅ་ལས། གང་མ་རིག་པ་རྒྱ་འབྲས་དང་། ཆོས་ཉིད་ཟབ་མོ་མ་
རིག་པའོ། གང་གི་མ་རིག་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས། ཇི་ལྟར་མ་རིག་ཡང་བའི་ཚུལ།
ཞེས་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ལས་རྒྱ་འབྲས་དང་། ཆོས་ཉིད་ཟབ་མོ་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་སྒྲིངས་པར་གསུངས་པ་བཞིན་དེའི་དབང་གིས་
མངོན་མཐོ་ལྷ་མའི་བདེ་སྦྱིད་དང་། དེས་ལེགས་ཉོན་མངས་ཞི་བ་ཐར་བའི་
བདེ་བ་མི་འཐོབ་པར། ངན་སོང་གི་གཡང་ས་དང་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོར་སྦྱང་
སྟེ་སྦྱག་བསྐལ་སྒྲ་ཚོགས་མྱོང་དགོས་པར་སོགས་མཚོན།

ཡང་འདི་མཚོན་བྱེད་ལ་བྱད་མེད་མ་འདྲེས་པ་བྲིས་པ་ལྟར་ན། དཔེར་
ན་གཞི་ཅ་བྱད་མེད་དེ་འདྲ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིག་རྟེན་གྲིམ་པའི་གཞི་འཁོར་
བ་རྣམས་ཆགས་ཤིང་། དེར་དག་འདུལ་གཉེན་སྦྱོང་གི་དཀའ་སྦྱག་འདྲ་མེན་
མྱོང་དགོས་པ་འབྱུང་བ་ལྟར། ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱིད་པ་
འཁོར་བར་འབྱུངས་ཏེ་སྦྱག་བསྐལ་སྒྲ་ཚོགས་མྱོང་དགོས་པ་མཚོན་པར་སྦྱང་
ངོ་།།

གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ནི། ཐོག་མའི་མ་རིག་པས་ཀྱན་ནས་
བསྐྱངས་པའི་མིང་པར་རང་དབང་མེད་པར་འཁོར་བྱེད་ལུས་ངག་ཡིད་
གསུམ་ཅི་རིག་པའི་སྒྲོ་ནས་བསགས་པའི་ལས་བཟང་ངན་རྣམས་ལ་བརྟེན། དེ་
རྒྱུ་མཐའ་གྱིས་མཚོན་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན་རྒྱུ་མཐའ་གྱིས་རྒྱ་སྟོང་ཆེ་ཆུང་བཟང་
ངན་སྒྲ་ཚོགས་བཅོ་བ་ལྟར། གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་འདིས་ཀྱང་འཁོར་
བའི་གནས་ལུས་ལོངས་སྟོང་ཆེ་ཆུང་བཟང་ངན་ཐམས་ཅད་འབྲུག་པར་བྱེད་
པ་མཚོན་ལོ།

གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ནི། འཁོར་བར་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པ་འཛིན་
པའི་ཟག་བཅས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་སྤྱུངས་མཚོན་ཚུལ་ནི།
དཔེར་ན་སྤྱུང་ནི་གནས་གཅིག་ཏུ་སྟོང་ཚུགས་མི་སྟབ་ཅིང་བྱ་བྱེད་ཤིན་ཏུ་
མང་བ་དང་། སྟོན་ཤིང་ངམ་ནགས་ཆལ་ཕན་ཚུན་བརྒྱད་ཅིང་མཆོང་རྒྱག་
བྱེད་པ་ལྟར། རྣམ་ཤེས་དེའང་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་སྟོང་བབས་ཏེ་གནས་མི་
སྟབ་པར་བྱ་བྱེད་འདྲ་མིན་ལ་གཡེང་ཞིང་། འཁོར་བའི་གནས་གཅིག་ནས་
གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་དེ་འགོ་བ་སོགས་མཚོན་པར་སྒྲུང་ངོ་།

བཞི་པ་མིང་གཟུགས་ཞེས་པ་ནི། གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་
འཕངས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྡེ་ལ་བརྟེན། དེ་ལ་ཆོར་བ། འདུ་ཤེས།
འདུ་བྱེད། རྣམ་ཤེས་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་བཞི་ནི། དབང་ཤེས་ལྡེ་ལ་འཆར་རྒྱ་
མེད་པར་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་མིང་གི་སྒྲོ་ནས་ཤར་དགོས་པས་མིང་གི་སྤང་པོ་
ཞེས་གཅིག་ཏུ་བསྟུན་ཤིང་། དེ་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་གཉིས་བསྟོམས་པར་

ཡང་འདི་མཚན་བྱེད་ལ་བྱད་མེད་དང་སྐྱེས་པ་བྲི་ཞེས་པ་ལྟར་ན་
དཔེར་ན་སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་དག་པན་ཚུན་ཉེ་བར་འདུ་འབྲེལ་ལས་བཟུང་
ཚང་ངམ་མི་ཚང་སོ་སོ་ཆགས་པ་ལྟར། མིང་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྣམས་པན་
ཚུན་ཉེ་བར་འདུ་འབྲེལ་ལས་འགོ་བ་རིགས་སོ་སོ་ཆགས་པ་མཚན་པར་སྒྲུང་
རྒྱུ་།

ལྷ་པ་སྐྱེ་མཆེད་ནི། སྐྱེ་གནས་སུ་མིག་སོགས་སྐྱེ་མཆེད་ལྷ་འཕ་དབང་པོ་
ལྷ་པོ་གྲུབ་ལ་དབང་ཤེས་རྣམས་མ་གྲུབ་པའི་སྐབས་དེར་འཛིག་ འདི་ཡུལ་
འཁོར་རམ་གྲོང་སྟོང་གིས་མཚན་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན། གྲོང་སྟོང་དེར་བསྐྱེད་
གནས་ཡོད་ཀྱང་སྟོང་མཐན་མེད་པར་ལྟར། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་འདིར་
ཡང་རྟེན་མིག་དབང་སོགས་གྲུབ་ཟིན་ཀྱང་། བརྟེན་པ་མིག་ཤེས་སོགས་མ་
གྲུབ་པས་གྲོང་པའམ་ཁང་སྟོང་སྟོ་མང་ཅན་དུ་འདྲ།

ཡང་འདི་ལ་སྐྱེ་མཆེད་དུག་པོ་ཡུལ་ཐ་དད་ལ་ཆགས་པ་བྲི་ཞེས་པ་ལྟར་
ན། དཔེར་ན་ཆགས་ལུན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དེས་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་དུག་གི་
སྟོ་ནས་གཟུགས་མངོས་པ་སོགས་ལ་ཆགས་ཤིང་ཞེན་པ་ལྟར། ལྷ་པ་སྐྱེ་མཆེད་
ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐབས་སུ་འང་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེ་བའི་ལམ་
མིག་རྣ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་དོད་ཅིང་། མིག་ལ་སོགས་པའི་ནང་གི་
སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་ཡུལ་ཐ་དད་པ་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་ཕྱི་འདི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་ལ་
འདོད་ཆགས་འདྲེན་པ་མཚན་པར་སྒྲུང་ལ། འདི་ནི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྟེན་དེ་རིག་
པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ལྷ་རོལ་དུ་གྲུབ་དགོས་ཀྱང་གྲུབ་ཟིན་ནས་དེའི་རྗེས་ལ་འང་

འཇོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པར་སེམས་ཤིང་། འདི་བཞིན་རྟེན་འབྲེལ་གཞན་
རྣམས་ལ་འང་ཅི་རིགས་པར་སྦྱར་བར་འདོད་ཚུལ་ཡོད་པར་སྤང་ངོ་།

དུག་པ་རེག་པ་ནི། ལུས་དབང་སོགས་ཡུལ་རེག་བྱ་སོགས་དང་འཕྲད་
དེ་ལུས་ཤེས་སོགས་སྦྱིས་ཤིང་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ཙམ་གྱི་
སྐབས་ལ་འཇོག་འདི་ནི་སྤྱ་གུ་པོ་མོ་འོ་བྱེད་པ་དང་འདྲ་སྟེ། དེ་དག་གིས་འོ་
བྱེད་པ་ན་མཚུ་སྟོ་འཕྲད་པ་ཙམ་ལས་ཚོར་བའི་བྱད་པར་ཆེར་སྦྱང་མི་ཐུབ་
ཀྱང་དེས་རིམ་པས་དགའ་བདེ་འདྲེན་པ་ལྟར་རེག་པ་འདིའི་སྐབས་སུ་འང་
ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ཙམ་ལས་ཚོར་བའི་བྱད་པར་ཆེར་སྦྱང་བ་
མེད་ཀྱང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོར་བའི་བྱད་པར་ཤས་ཆེར་འཕེལ་བར་འགྱུར་
བ་མཚོན།

འདི་ལ་བྱད་མེད་དང་སྦྱིས་པ་ལུས་ཀྱི་རེག་པ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོད་པ་བྱི་ཞེས་པ་
དེའང་། བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་ཙམ་རྣམ་བཤད་དུ་འོ་བྱེད་པ་ལ་སྦྱར་
འདུག་ལ། ལ་ལར་པོ་མོ་པན་ཚུན་ལག་བཅང་དང་འཁྱུད་པའང་བྱིས་པར་
སྤང་། གང་ལྟར་ཆགས་ལུན་པོ་མོ་དག་འོ་བྱེད་པ་དང་པན་ཚུན་འཁྱུད་པ་
སོགས་ལུས་ཀྱི་ཆ་གང་དང་གང་ནས་འཕྲད་ཅིང་རེག་པ་ལས་ཚོར་བ་བདེ་བ་
འདྲེན་པར་བྱེད་པ་ལྟར་རེག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལས་ཚོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་
འདྲེན་པར་བྱེད་པ་མཚོན་པར་སྤང་སྟེ་ལྷ་མ་དང་འདྲ་བར་སྤང་ངོ་།

བདུན་པ་ཚོར་བ་ནི། རེག་པས་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་བར་མ་གསུམ་
སྦྱད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར། ཚོར་བ་བདེ་སྤྱག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ཅི་

རིགས་ཤས་ཆེར་སྐྱེ་བའི་སྐབས་ལ་འཛོག་འདི་ནི་དཔེར་ན་མིག་ལ་མདའ་
འཕྲོགས་པའི་སྐབས་སུ་ན་ཟུག་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་ཡུལ་གཞན་མཐོང་མི་རྒྱས་པ་
ཟླ། ཆོར་བ་འདིའི་སྐབས་སུ་འང་བདེ་སྲུག་བཏང་སྟོམས་གང་ཅུང་གི་ཚྱང་བ་
ཆེས་ཆེ་ཞིང་། དེ་དག་རང་རང་གི་རྩིས་མཐུན་ལས་སེམས་གཞན་ལ་འཇུག་མི་
རྒྱས་པ་དང་མཚུངས།

འདི་ལ་སྐྱེས་པ་སྲུག་བསྐལ་གྱི་ཆོར་བ་ཚྱང་བ་བྲི་ཞེས་པར་ནད་པ་མལ་
དུ་ཉལ་བ་ཞིག་བྲི་སྟོལ་སྣང་བ་ཟླར་ན། དཔེར་ན་དེ་འདྲའི་ནད་པ་ནི་ན་ཆ་
དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་ཤུགས་ཐམས་ཅད་ནད་དང་བྲལ་བ་དང་ནད་ཞི་
བའི་བདེ་སྐྱིད་ཚྱང་འདོད་དེ་རང་ལ་འགོ་བ་ཟླ། བདུན་པ་ཆོར་བའི་སྐབས་
སུ་འང་བདེ་སྲུག་སྟོགས་ཀྱི་ཆོར་བ་ཤུགས་ཆེ་བས་སེམས་ཀྱི་རྒྱས་ཤུགས་ཀུན་
སྲུག་བསྐལ་དང་བྲལ་འདོད་དང་བདེ་བ་དང་འཕྲད་འདོད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་
ཀྱི་དབང་དུ་འགོ་རྒྱ་ཡིན་པ་མཚོན་པར་སྣང་ངོ་།

བརྒྱད་པ་ཐེད་པ་ནི། གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ལ་གསོས་
འདེབས་བྱེད་ཀྱི་ཆོར་བ་བདེ་བ་སྐྱེས་པ་ན་དེ་དང་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་
འདོད་ཆགས་དང་། སྲུག་བསྐལ་སྐྱེས་པ་ན་དེ་དང་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་
འདོད་ཆགས་སམ་ཞེན་ཆགས་དེ་དག་ལ་བརྗོད། འདི་ནི་དཔེར་ན་བག་མེད་
པའི་སྐྱེས་བྱས་ཆང་བཏུང་བ་ན་ངན་གོམས་ལ་གསོས་འདེབས་ཤིང་ངོམས་པ་
མེད་པར་ཡང་ཡང་བཏུང་སྟེ་ཚྱང་བ་དང་གྲོང་གུན་ཕུང་གྲོལ་སྟོགས་རྒྱད་པ་
སྣ་ཆོགས་འབྱུང་བ་ཟླ། འདི་འདྲ་བའི་ཐེད་པ་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀྱང་ལྷར་

བྱས་ལས་ཀྱི་རྒྱས་པ་གསོ་ཞིང་རི་ཙམ་སྤྱད་ཀྱང་ངོམས་པ་མེད་པར་ཡང་ཡང་
འཕེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བའི་ཉེས་སྒྲོན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར་
བ་དང་མཚུངས།

འདི་ལ་བྱད་མེད་བྱ་འཆོ་བ་བྲི་བ་ལྟར་ན། དཔེར་ན་བྱད་མེད་རྣམས་
ཀྱིས་རང་གི་བྱ་སྤྱག་ལ་རྩ་ཞོ་སྒྲགས་སྟེར་དེ། འཆོ་སྤྱོད་བྱས་ནས་བསྐྱེད་བསྐྱིང་
བ་ལྟར། ཐུང་པ་འདིས་ཀྱང་ལྷན་བསགས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྒྱས་པ་གསོ་ཞིང་དེས་
རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་པ་ལ་གྲོགས་བྱེད་པར་མཚོན་པ་ཡིན་པར་སྣང་
ངོ།།

དགྲ་པ་ལེན་པ་ནི། གཟུགས་སྒྲ་སྒྲགས་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཆགས་
ཞེན་ཆེས་ཆེར་འཕེལ་བས་འདོད་པའི་དངོས་པོ་དང་དུ་ལེན་པའི་འདོད་
ཆགས་རྣམས་ལ་བརྟོན། དེ་ནི་དཔེར་ན་སྤྱུ་ཤིང་རྟོག་ལྷ་མ་ཟ་བཞིན་ཕྱི་མ་
རྣམས་ལ་ཡང་ཡང་སྟོབ་ཅིང་འབྱ་བའམ་ལེན་པ་དང་འདྲ་ཞིང་། འདི་ལ་བྱད་
མེད་ལ་མངལ་ན་གནས་པ་འབྱུག་པ་བྲི་བར་གསུངས་པ་ལ། སོ་མོ་འབྲིག་པ་
སྤྱོད་བཞིན་པ་ཞིག་གིས་སྟོལ་ལྟར་ན། དཔེར་ན་འོ་བྱེད་པ་དང་འབྱུད་པ་ལ་
སྒྲགས་ཀྱི་བདེ་བར་སྤྱོད་པ་ཆེ་ཆེར་འཕེལ་ཏེ་འབྲིག་པ་སྤྱད་ནས་བྱད་མེད་ཀྱི་
མངལ་དུ་སྤྱ་བྱ་ཆགས་སུ་བརྟུག་པ་ལྟར། ཐུང་པ་འཕེལ་བས་འདོད་པའི་
དངོས་པོ་དང་དུ་ལེན་པའི་དགྲ་པ་ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འདིས་ཀྱང་ཕྱི་མའི་
རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྟེན་སྤྱོད་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱས་པ་སྒྲིན་དུ་བརྟུག་པ་མཚོན་ནོ།།

བརྩ་བ་སྲིད་པ་ནི། རྩུ་གྱི་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་གང་གིས་རྣམ་
ཤེས་ལ་ལས་བཟང་ངན་གྱི་རྣམ་པ་གང་དང་གང་བཞག་པ་ལ། བརྩ་བ་སྲིད་
པ་དང་དགུ་བ་ལེན་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཡང་ཡང་གསོས་བཟབ་སྟེ་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་
སྟེ་བ་ལ་རྣམ་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་ལ་བརྗོད་དེ། འདི་ནི་ཡང་སྲིད་ཀྱི་རྩ་
དེ་ལ་འབྲས་བྱ་ཡང་སྲིད་འབྱུང་བའི་ཆ་ནས་དེ་ལས་མིང་ངམ་ཐ་སྟོད་དེ་ལྟར་
བཟགས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། འདི་ཉིད་མངལ་ན་གནས་པ་འབྲང་བའམ་
ཕྱ་གུ་སྟེ་བ་ལ་ཆེས་ཉེ་བའི་བྱད་མེད་སྤྱུ་མ་དང་འབྲེལ།

བརྩ་གཅིག་པ་སྟེ་བ་ནི། བར་སྲིད་ནས་སྟེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་མ་
ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ལ་འཛོག་ཅིང་། འདིའི་གནས་སྐབས་སྟེ་བ་རྗོགས་པ་
གྲུབ་ཟིན་པར། འདི་ནི་མའི་མངལ་དུ་འབྲང་བ་དེ་ཉིད་སྟེ་བ་སྟེ་ཕྱ་གུ་ཕྱིར་
བཅས་པ་དང་མཚུངས་སོ།

བརྩ་གཉིས་པ་ཆ་ཤི་ནི། ཕུང་པོ་སྒྲིན་ཅིང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཆ་བ་
དང་། ཕུང་པོའི་རིགས་མཐུན་དོར་བ་ལ་ཤི་བ་ཞེས་བརྗོད། དེ་གཉིས་ལ་ཆ་ཤི་
ཅི་རིགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་གཅིག་དུ་བབྲང་། འདི་ཉིད་མཚོན་བྱེད་ལ་མི་
ཞིག་གི་རྒྱབ་དུ་མི་ཤི་བའི་རྩ་འཁྱུར་བ་ཞིག་གིས་པ་དེ་ནི། ཟག་བཅས་ཉེར་
ལེན་གྱི་ཕུང་པོའི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་ཉེས་དམིགས་གསལ་བར་གོ་བྱེད་ཡིན་པར་
སྒྲུང་ངོ་།

དེ་བཞིན་དུ་ས་ལུ་ལྗང་པའི་མདོ་སོགས་སུ་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩ་
གཉིས་མཚོན་བྱེད་ལ་དཔེ་གཞན་དག་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། རྩུ་རིན་པོ་ཆེས་ལས་

རིམ་ཆེན་མོར། ས་ལུ་ལྷང་པའི་མདོ་ལས་ནི། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་སྤྱད་པའི་
 རྒྱ་བཞི་གསུངས་ཏེ། མ་རིག་པའི་འདེབས་པ་པོས་ལས་ཀྱི་ཁིང་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
 ས་བོན་བཏབ་དེ་སྤང་པ་རྒྱས་བརྒྱན་པར་བྱས་ན། མའི་མངལ་དུ་མིང་
 གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་གུ་འབྱུང་པར་བཤད་དོ། ཅས་གསུངས།

ཡང་རྗེ་གྲང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེས། < གསུང། ག ༡ གྲུབ་མཐའ་
 བཞིའི་འདོད་ཚུལ་དྲིས་ལན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲོར། ༡༧ བ ༤ > མིང་པའི་རྩ་བ་
 མ་རིག་ཁིང་པ་ཡིས། ལས་ཀྱི་ས་བོན་རྣམ་ཤེས་ཁིང་དུ་བཏབ། མིང་དང་ལེན་
 པའི་རྒྱ་ལུང་གིས་གསོས་པས། ས་བོན་རྟོབས་རྒྱས་མིང་པའི་ངོ་བོར་འཕོས།
 དེ་ལས་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་མིང་གཟུགས་ཀྱི། ལྷ་གུ་འབྱུང་ཤིང་སྐྱེ་མཆེད་སྤོང་
 ལུར་འདྲིལ། རིག་པའི་མེ་ཏྲོག་ཚོར་བའི་འབྲས་སྤོན་ཡང་། ཆ་ཤིས་བརྩས་ཏེ་
 སྤར་ཡང་མིང་པར་འདེབས། ཇི་མིང་བདག་མེད་མེ་ཡིས་མ་བཙམ་པ། དེ་
 མིང་སྐྱེ་ཤིའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་དགོས་པས། གནས་ལུགས་ཟབ་མོར་བག་ཆགས་
 ཅི་ཐེབས་ཀྱིས། མིང་པའི་རྩ་བ་དུངས་ནས་འབྱེན་པར་ཤོག། ཅས་གྲང་
 གསུངས་སོ།

མདོར་ན་ཤེས་བྱའི་གནས་ཚུལ་ལ་ཚོངས་པའི་མ་རིག་པས་ཀྱན་ནས་
 བསྐངས་པའི་འཁོར་བར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་རྣམ་ཤེས་ལ་བཞག་ནས། ཆོ་
 བྱི་མའི་མིང་གཟུགས་ནས་ཚོར་བའི་བར་འབྱུང་བྱང་དུ་བྱས་པ་དེ། མིང་ལེན་
 གཉིས་ཀྱིས་ཡང་ཡང་གསོས་བཏབ་པས་རྣམ་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་ནས་བྱི་མའི་
 སྐྱེ་བ་དང་ཆ་ཤི་བཅས་འབྱུང་ཚུལ་མཚོན་པར་ལེགས་པར་ཤེས་དགོས།

དེ་ཡང་ཆོ་འདིའི་རྩིས་མ་རང་ལ་གང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་སྟོབས་
 རྒྱན་ཞིག་བསགས་ན། དེའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ལས་དང་པོ་མ་རིག་པ།
 གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས། གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས། བརྒྱད་པ་སྤྱི་བ་པ། དགྲ་པ་
 ལེན་པ། བརྒྱ་པ་སྤྱི་བ་བཅས་རྟེན་འབྲེལ་དུག་ཆོ་འདིར་འབྱུང་ཞིང་། བཞི་
 པ་མིང་གཟུགས། རྩ་བ་སྐྱེ་མཆོད། དུག་པ་རིག་པ། བདུན་པ་ཆོར་བ་དང་། བརྒྱ་
 གཅིག་པ་སྐྱེ་བ། བརྒྱ་གཉིས་པ་རྒྱ་ཤི་བཅས་རྟེན་འབྲེལ་དུག་པོ་དེ་ཆོ་རྩིས་
 མའི་རྟེན་དེ་རང་ལ་རྩོགས་པར་འབྱུང་བ་དང་། ཆོ་རྩིས་མའི་རྩིས་མ་ཕན་ཆད་
 སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསགས་ན། ཆོ་འདིར་ཡན་ལག་དང་པོ་གསུམ་དང་། ཆོ་
 རྩིས་མ་བར་སྐབས་སུ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ནས་བརྒྱ་པའི་བར་དང་། དེའི་རྩིས་
 མ་རང་ལ་བཞི་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་དང་བརྒྱ་གཅིག་བརྒྱ་གཉིས་པ་བཅས་
 འབྲུབ་ཚུལ་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པ་གཞན་དང་
 གཞན་དུ་མང་པོ་ཡོད་པ་རྣམས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

ཡང་སྤྱི་བ་འཁོར་ལོ་འདིའི་རྒྱབ་སྟོགས་ནས་སྤྱི་བ་པོ་འཛིགས་སུ་རུང་
 བ་ཞིག་གིས་འཁོར་ལོ་འདི་རྟེན་ལག་བཞི་གས་འཛིན་ཅིང་བཟླམས་ཏེ་པང་དུ་
 སྒངས་ནས་ཁར་བརྒྱག་པར་བྲིས་པ་དེ་ནི་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་མཆོན་བྱེད་ཡིན་
 ལ། དེ་ཡང་དཔེར་ན། སུ་ཞིག་སྤྱི་བ་པོའི་ཁར་རྒྱུད་པ་ན་དེས་ཟ་རྒྱ་ཉག་གཅིག་
 ལས་ཐར་བའི་དུས་སྐབས་མེད་པར་གྲགས་པ་ལྟར། འཁོར་བའི་གནས་སུ་
 མཆོན་དོན་གོང་གསལ་བཞིན་སྐྱེ་བ་ལེན་ན། མཐར་རང་དབང་མེད་པར་འཆི་
 དགོས་པ་ལས་མ་འདས་པ་མཆོན་ཞིང་། འདི་ཡང་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་

གཉེན་གྱིས། འདུལ་བ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དུ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་རྟག་པ་
ཉིད་ཀྱི་མིན་པོས་པང་དུ་སྒྲངས་ཏེ་ཡན་ལག་ལྔ་ཆར་གྱིས་བཟུང་བར་བྲི་བར་
བྱའོ།། ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ།།

འདི་འབྲི་རྒྱལ་ལ་ལར་འཁོར་ལོ་འཛིན་མཁན་དེ་ཉིད་སྟག་ཤམ་ཅན།
མིག་གསུམ་དང་ལྔན་པ། མགོ་ལ་ཐོད་སྐྱམ་ལྔས་བརྒྱན་པ་ཞིག་དང་། ཡང་
དེའི་ལག་ཏུ་བྲམ་ཤིང་དང་མེ་ལོང་ཐོགས་པ་ཞིག་དང་། གཞན་ཡང་འདི་
འཛིན་མཁན་དེ་ཉིད་ཀེང་རུས་ཤིག་བྲིས་པ་སོགས་འདྲ་མིན་འདུག་པ་རྣམས་
ཀྱང་གོང་གསལ་འདུལ་བའི་གཞུང་ལྟར་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་ལྷགས་སྒོལ་
བཞིན་ཡིན་པར་མི་སྤང་ཡང་། རང་རང་གི་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་ཐབས་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷགས་སྒོལ་དང་དེའང་ཁྱངས་ལྔན་ཡིན་མིན་བརྟག་དགོས་
ལ། དེར་མ་ཟད་སྟག་ཤམ་དང་ཐོད་སྐྱམ་གྱི་དབུ་རྒྱན་སོགས་ཀྱིས་ཅི་དང་གང་
མཚོན་པ་དང་། སྤྱིར་བཏང་གང་ལ་རྒྱན་དེ་དག་འོས་མིན་བཅས་ཀྱང་ལེགས་
པར་བརྟགས་ཏེ་འབྲི་དགོས་སོ་སྟམ་མོ།།

མདོར་ན་འཁོར་བའི་རྣམ་གཞག་མཚོན་བྱེད་དེ་དག་གིས་ཀྱན་ནས་
ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་བསྟན་ཅིང་། དེ་ལ་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པ་དང་
སྟག་བསྐལ་བདེན་པ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ལའང་ལས་ཀྱི་ཀྱན་འབྱུང་དང་
ཉོན་མོངས་པའི་ཀྱན་འབྱུང་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་དག་ནི་རིམ་བཞིན་གང་གིས་
འཁོར་བའི་རྒྱ་ལས་དཀར་ནག་མཚོན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་
མཚོན་པ་དེ་དག་གིས་བསྟན། དེ་ཡང་གང་དུ་འཁོར་བའི་གནས་དང་ཇི་སྟར་

འཁོར་ཚུལ་དང་། འཆི་བ་མི་རྟག་པ་མཚོན་པ་བཅས་ཀྱིས་སྟུག་བསྐལ་བ་དེན་
པ་བསྟན། དེ་ལ་འདྲ་སྟུག་བསྐལ་གྱི་སྟུག་བསྐལ་དང་། འགྱུར་བའི་སྟུག་བསྐལ་
དང་། ལྷན་པ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་སྟུག་བསྐལ་བཅས་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། ངན་སོང་
གསུམ་མཚོན་པ་དེས་གཙོ་བོ་དང་པོ་དང་། ལྷ་དང་མིའི་གནས་མཚོན་པ་དེས་
གཉིས་པ་དང་། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་འཁོར་ཚུལ་དང་། འཆི་བ་མི་རྟག་
པ་མཚོན་པ་དེས་གསུམ་པ་དེ་བསྟན། དེ་གསུམ་ལས་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་གནས་
བཞི་པ་དང་། གཟུགས་མེད་ཁམས་བཅས་ལ་ལྷན་པ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་སྟུག་བསྐལ་
གཅིག་བྱ་དང་། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་གནས་འོག་མ་གསུམ་ལ་དེ་དང་འགྱུར་
བའི་སྟུག་བསྐལ་བཅས་གཉིས་ཅན་དང་། འདོད་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་མི་གཉིས་དང་
ངན་སོང་གསུམ་བཅས་ལ་ནི་སྟུག་བསྐལ་གསུམ་ག་ཡོད་དོ།

༥ ཞི་བ་ཐུང་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག

སྟེན་པ་འཁོར་ལོའི་སྟེང་སྟོགས་སུ་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཕྱག་
གིས་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉ་གང་བ་ཉེ་བར་སྟོན་པ་ཞིག་བྲིས་པ་དེས། ཐུང་
འདས་སམ་ཐར་པ་འགོག་བདེན་མཚོན་ལ། དེར་མ་ཟད་གོང་གསལ་ཀྱན་ཉོན་
སྟོགས་ཀྱི་ལྷགས་འབྱུང་ཚྭ་གི་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་མཚོན་བྱེད་དེ་དག་གི་
ཤུགས་ཀྱིས་རྣམ་བྱང་སྟོགས་ཀྱི་ལྷགས་འབྱུང་ཚྭ་གི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་
གཞག་ཀྱང་མཚོན་ཞིང་། དེས་ཀྱང་འཁོར་བ་ཇི་ལྟར་འགག་ཅིང་ཚྭ་པའི་
འགོག་བདེན་མཚོན་ནོ།

དེ་ཡང་མུང་འདས་ཞེས་པ་ནི་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ཐར་པ། འཁོར་བའི་སྐྱག་བསྐལ་ལས་མུང་ན་ཉེས་སྒྲིན་ཉེ་བར་འཛོལ་བ་ཐམས་ཅད་དང་བལ་ཞིང་ཞི་བའི་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་ཞིག་ལ་བརྟུན། འདི་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་ཅམ་སྤངས་པ་འཁོར་བའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱན་ཆད་པ་ཅམ་གྱི་ཆད་པའི་མུང་འདས་ཞེས་པ་དང་། ཉོན་སྒྲིབ་མ་ཟད་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱང་སྤངས་པ་སྤིང་ཞིའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བའི་མི་གནས་པའི་མུང་འདས་ཞེས་པ་གཉིས་ཡོད། དེའི་དང་པོ་ནི་ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལའང་ཡོད་ལ། གཉིས་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་དག་བཅོམ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཅིང་འགོག་བདེན་མཐར་སྐྱག་པ་ནི་དེ་ཉིད་དོ།

དེ་ལ་མུང་འདས་སམ་འགོག་བདེན་ངེ་ལྟར་མཚོན་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན་དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཟླ་བ་དེ་ནག་ཆ་རིམ་གྱིས་ཟད་ཅིང་མཐར་སྐྱག་པ་དང་། དཀར་ཆ་རྫོགས་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་ཉ་གང་ཞིང་ཞི་བསིལ་གྱི་འོད་དང་ཟུན་པ་ལྟར། ཐར་པ་མུང་འདས་ཀྱང་ཉེས་སྒྲིན་རྣམས་རིམ་གྱིས་གཏན་ཟད་དུ་གྱུར་ཅིང་ལེགས་ཚོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཆ་གསུང་དང་བལ་བའི་གཏན་གྱི་ཞི་བདེའི་བསིལ་ཟེར་དང་ཟུན་པ་བཅས་མཚོན་ནོ།

དེ་ནས་ཡང་འདུལ་བ་ལུང་རྣམ་འབྱེད་དུ། བརྩམ་པར་བྱ་ཞིང་དབྱུང་བར་བྱ། སངས་རྒྱས་བཞུན་ལ་འཇུག་པར་བྱ། འདམ་བུའི་བྱིས་ལ་སྤང་ཆེན་བཞིན། འཆི་བདག་སྡེ་ནི་གཞོམ་པར་བྱ། གང་ཞིག་རབ་དུ་བག་ཡོད་པར། ཆོས་འདུལ་འདི་ལ་སྦྱོད་འགྱུར་བ། རྒྱེ་བའི་འཁོར་བ་རབ་སྤངས་ནས། སྐྱག་

བཟུལ་ཐ་མར་བྱེད་པར་འགྱུར།། ཞེས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདི་གཉིས་བྲི་
 དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་། དེས་ནི་ཐར་པར་འགོ་བའི་ལམ་མཚན་ཞིང་བསྟན།
 དེ་ཡང་ལུང་རྣམ་འབྱེད་དང་དེའི་འབྲེལ་པ་གཉིས་ཀར་ཚིགས་བཅད་འདི་
 གཉིས་གང་དུ་བྲི་དགོས་པ་མ་གསལ་ལ། མདོ་རྩུབ། རྟེན་དུ་སངས་རྒྱས་མུ་
 ངན་ལས་འདས་པ་དགྲིལ་འཁོར་དཀར་པོ་ཉེ་བར་སྟོན་པའོ།། འོག་དུ་བརྩམ་
 པར་བྱ་ཞིང་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིགས་བཅད་གཉིས་སོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལས་འོག་
 དུ་ཞེས་པ་རྟེན་གྱི་ལྷན་བྲངས་ཏེ་སྤྱིད་པ་འཁོར་ལའི་འོག་ལ་གོ་ཞིང་དེར་བྲི་བ་
 དང་། ལ་ལས་དེ་འདྲའི་མུང་འདས་ཐོབ་པ་ལ། ལམ་འདི་འདྲ་བསྟོན་དགོས་
 ཞེས་ཉེ་བར་མཚན་པ་ཡིན་པས་འོག་དུ་ཞེས་པ་དེ་ལྷན་བའི་དགྲིལ་འཁོར་དེའི་
 འོག་ལ་གོ་ནས་དེར་བྲིས་བའི་ལུགས་སྟོལ་གཉིས་སྒྲུང་བ་ལས། ཀུན་མཁྱེན་
 འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས་མདོ་རྩུབ་རྣམ་བཤད་དུ། ལམ་བདེན་བསྟོན་པའི་
 མཚན་མ་ཐར་པ་དེའི་འོག་དུ་བརྩམ་པར་བྱ་ཞིང་དབྱང་བར་བྱ། ཞེས་སོགས་
 ཚིགས་བཅད་གཉིས་བྲི་དགོས། ཞེས་གསུངས་པས་དེས་བྱི་མ་ལྟར་བཞེད་པར་
 མདོན།

ཚིགས་བཅད་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་མདོར་བསྟུས་ཙམ་ནི་འདི་ལྟར་སྒྲུང་སྟེ།
 དེ་ལ་ཐར་འདོད་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་ཆེད་དུ་བརྩོན་འགྱུས་བརྩམ་པར་བྱ་ཞིང་
 འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བྲན་ཏེ་དེ་ལས་ཡིད་དབྱང་བར་བྱ་ལ། དེ་ནས་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལྟག་པའི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ལ་འཇུག་
 པར་བྱ་ཞིང་དེ་ཡང་དཔེར་ན། ལྷ་འདམ་བུའི་ཁང་ཁྱིམ་དག་ལ་སྤང་ཆེན་

གཏུམ་པོ་སྒྲེབས་ཏེ་དེས་ཇི་ལྟར་གཞོམ་པ་བཞིན་དུ། ཉོན་མོངས་པ་དང་།
མུང་པོ་དང་། ལྷའི་བྱ་དང་། འཆི་བདག་བཅས་ཀྱི་བདུད་བཞི་ཟླ་དང་བཅས་
པ་གཞོམ་པར་བྱའོ།

དེ་ཡང་སྒྲིང་ནས་ཐར་པར་འདོད་པའི་སྒྲིམ་བྱ་གང་ཞིག་གིས་སྒོ་གསུམ་
རབ་ཏུ་འཇམ་མིན་ཏུ་གཟབ་པའི་བག་ཡོད་དང་ལྡན་པར་བྱས་ཏེ། ཉོན་པ་
མཆོག་གིས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་ཆོས་སེམས་རྒྱུད་འདུལ་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ལམ་
ཀྱི་བདེན་པ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེའི་གཞི་
རྟོན་ཆོས་འདུལ་བའི་གཞུང་ནས་བསྐྱབ་བྱ་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་འདི་དག་ལ་
སྦྱོད་པ་ཉམས་ལེན་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་གིས་ནི། རང་
དབང་མེད་པས་སྐྱེ་འཆི་བརྒྱུད་པའི་འཁོར་བ་རབ་ཏུ་སྤངས་ནས། ཕྱིན་ཆད་
སྤྲུག་བསྐལ་གཏུན་ནས་སྦྱོང་མི་དགོས་པ་སྤྲུག་བསྐལ་གྱི་མུང་པོའི་ཐ་མར་ངེས་
པར་བྱེད་ཐུབ་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་སོགས་བསྟན་ཏོ།

དེ་ལྟར་མུང་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མཆོན་བྱེད་དེ་དག་གིས་རྣམ་བྱང་
ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་བསྟན་ལ། དེ་ལ་འགོག་བདེན་དང་ལམ་བདེན་གཉིས་ཡོད།
འགོག་བདེན་ལ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་དང་སྒོམ་སྤང་སྤངས་
པའི་འགོག་བདེན་གཉིས་ཡོད་ཅིང། དེའི་བྱི་མ་ལའང་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་
འགོག་བདེན་དང་ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་གཉིས་ཡོད་པ་ལས།
དང་པོ་དེ་ཐོབ་པ་ན་དགྲ་བཙུན་པར་གྱུར་པ་དང། གཉིས་པ་དེ་ཐོབ་པ་ན་

སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ལ། འགོག་བདེན་དེ་དག་ནི་དགོན་མཚོག་གསུམ་གྱི་ནང་
ནས་ཚས་དགོན་མཚོག་དངོས་ཡིན་ནོ།

དེ་ཡང་ཐར་ལམ་ལ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ། སྤྱོད་ལམ།
མཐོང་ལམ། སྒྲོམ་ལམ། མི་སྒྲོབ་ལམ་བཅས་ལྷ་རེ་ཡོད། དེ་ལས་ཚོགས་སྤྱོད་གྱི་
ལམ་གཉིས་ནི་ལམ་བདེན་གྱི་སྒྲོན་འགྲོ་དང་། བདག་མེད་མངོན་གསུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ནས་བཟུང་ལམ་བདེན་དང་ཚས་དགོན་
མཚོག་དངོས་ཐོབ་ཅིང་། འཕགས་པའི་གང་ཟག་དང་དགེ་འདུན་དགོན་
མཚོག་དངོས་གནས་པར་གྱུར་པ་དང་། མི་སྒྲོབ་ལམ་ཐོབ་པ་ནས་དག་བཅོམ་
པར་གྱུར་པ་དང་། དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མི་སྒྲོབ་ལམ་ཐོབ་པ་ན་ཐེག་ཆེན་དག་
བཅོམ་དང་སངས་རྒྱས་དགོན་མཚོག་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལྟར་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མཚོན་པ་འདིའི་གདམས་དོན་
གནད་བསྡུས་ན་འདི་ལྟར་ཡིན་པར་སྒྲུང་སྒྲོ། དེ་ཡང་གང་དུ་འཁོར་བའི་
གནས་དང་ཇི་ལྟར་འཁོར་བའི་ཚུལ་མཚོན་པ་དེ་དག་གིས་སྤྱུག་བསྐལ་བདེན་
པའི་ཉེས་དམིགས་ཤེས་ནས་དེ་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་དང་། གང་གིས་འཁོར་
བའི་རྒྱ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་བཅས་མཚོན་པ་དེ་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པའི་
གནས་ཚུལ་ཤེས་ཏེ་དེ་སྤྱོད་འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་བཅས་སྦྱེ་དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་
འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཏི་མུག་ཕག་གམ། མ་རིག་པ་ལོང་བ་ལྟ་བུས་ཇི་ལྟར་བཟུང་
བ་ལྟར་གྱི་བདག་དེ་ཡོད་མེད་ལེགས་པར་དབྱེད་ནས་དེ་བཞིན་དུ་མེད་པར་
རྟོགས་པ་ན་དེ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྒྲོམས་པས། གཏི་མུག་མ་རིག་པ་སྒྲོ་ཕྱིན་ཅི་

ལོག་དེའི་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་རི་ལྷོ་རྒྱ་བའི་ནག་ཆ་ཟད་པ་ལྟར། རིམ་
གྱིས་ཟད་ཅིང་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་ཐོབ་ཅིང་མངོན་དུ་བྱ་བྱུང་པ་དང་།
དེ་ཡང་ཆོས་འདུལ་བ་ལས་གསུངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྦྱོང་པ་གཞི་བཟུང་།
བདག་འཛིན་མ་རིག་པའི་དངོས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ལམ་བདེན་བསྟོམ་པ་ལ་ལེགས་པར་བརྩོན་དགོས་པ་བཅས་བསྟན།

ཚུལ་དེ་བཞིན་མ་ཟུར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལའང་སྦྱར་ཏེ་བྲན་ན་
དེ་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་གཏན་དུ་ལྷན་འདོད་ཀྱི་བྱམས་པ་
དང་། སྤྱག་བཟུལ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ལས་གཏན་ནས་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྤྲིང་རྩེ་
ཆེན་པོས་དྲངས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གོ་
འཕང་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། རྒྱལ་སྐྱེས་ཀྱི་སྦྱོང་
པ་སྦྱོན་སོགས་པར་བྱིན་དུག་གི་ཉམས་ལེན་ལ་སྦྱར་བ་གཉིས་ལྷན་ཀྱི་སྒོ་ནས་
ལེགས་པར་བརྩོན་ནས། ས་ལམ་རིམ་གྱིས་བཟོད་དེ་དོན་གཉིས་མཐར་བྱིན་
པའི་རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་བདེ་ལྷག་དུ་འཐོབ་བྱུང་པ་དང་། དེ་ཡང་རྒྱན་དུ་སྒོ་
གསུམ་གྱི་ལེགས་པར་སྦྱང་པ་གང་ཡིན་དེའི་དོན་དུ་བྱ་བ་དང་། དགོ་བ་གང་
བྱས་དེའི་རྒྱ་རུ་ལེགས་པར་བསྟོན་དགོས་པ་བཅས་གདམས་པར་འཁུམས་ལགས་
སོ།།

འདི་ལས་དགོ་ཚོགས་གང་ཞིག་བྱང་བའི་མཐུས། བསྟན་འགྲོའི་དཔལ་
མགོན་ཚོགས་རྣམས་ཞབས་བརྟན་ཅིང་། རྟོགས་དུས་ཀྱན་དུ་ཉེས་ཚོགས་ཀྱན་
ཞི་ཞྩ། འགོ་ཀྱན་ཆོས་འབྱོར་བདེ་དགོས་ལེགས་འཆོ་ཤོག། ཅས་འབྲས་སྒོ་སྤྲིང་ཏེ་

དྲོར་དགེ་མེད་དཔལ་ལྷན་གྲགས་པས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༧ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡ ལ་བསྟན་འགྲོར་སྟན་པའི་རེ་
འདུན་གྱིས་མཚམས་སྦྱར་དང་བཅས་ཏེ་བྲིས་པ་དགེ་ལེགས་ཀྱན་རུ་འཕེལ་བར་གྱུར་ཅིག། །

༥ པར་བྱང་སྟོན་ཆོག

རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་དུ། །
གཞིལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚེས་ཚུལ་དལ་བབས་སྤྱང་། །
ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱིས། །
དྲི་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི། །

དཔར་དུ་བསྟན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས། །
ཡང་དག་ཚེས་ཀྱི་སྒོ་མ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ། །
གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ། །
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །

ཅེས་པ་འདི་ནི་ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དཔར་དུ་བསྟན་
དང་བསྟན་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བཅའི་སྟོན་ཆོག་དུ་གྲུགའི་དགེ་སྦྱང་ཆོས་
སྒྲ་བ་དག་དབང་སྒོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ། །

དགེ་ལེགས་འཕེལ།